Ald. 2/4
BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE-FIRENZE
ALDINI
II
4
11
RACCOLTA NENCINI
OTIVM
SINE LITERIS
MORS EST
Seneca
Ex Libris Joannis Nencini
1874
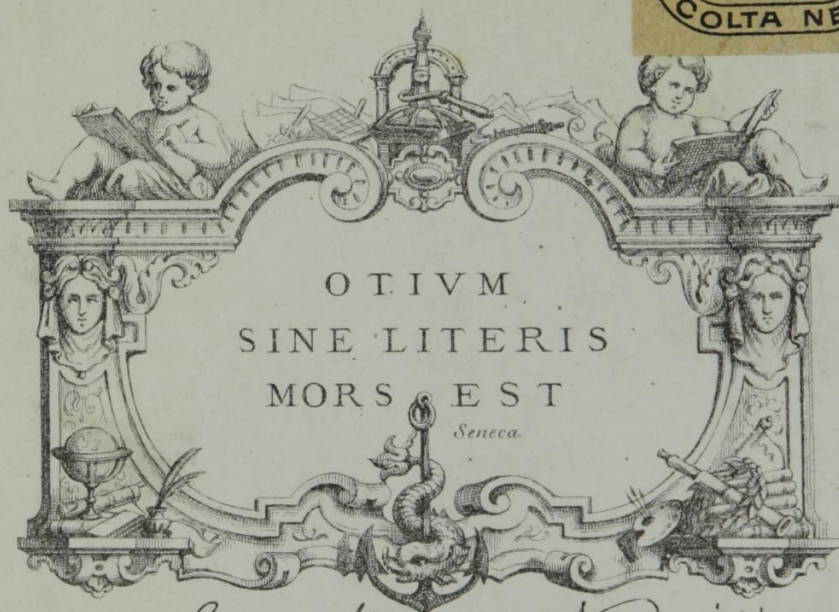
LOCVTIONI

DI TERENTIO:

Ouero,

MODI FAMIGLIARI DI DIRE:

ne' quali,

Con la copia di Forme, & Concetti, si possono Latinamente spiegare tutte le occorrenze giornali:

Scielti

DA ALDO MANNVCCI.

Con Priuilegi.

IN VINETIA, M D LXXXV.
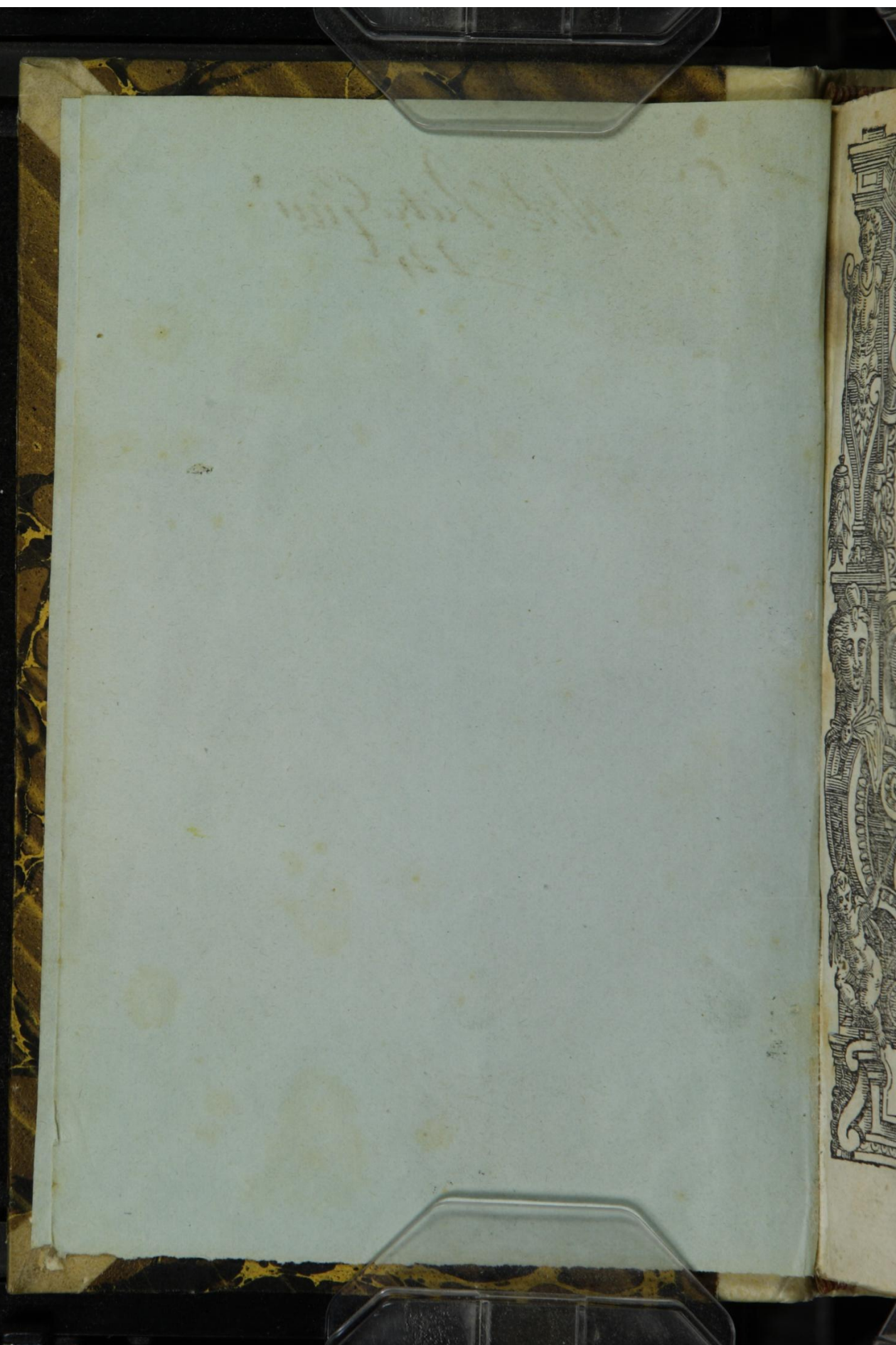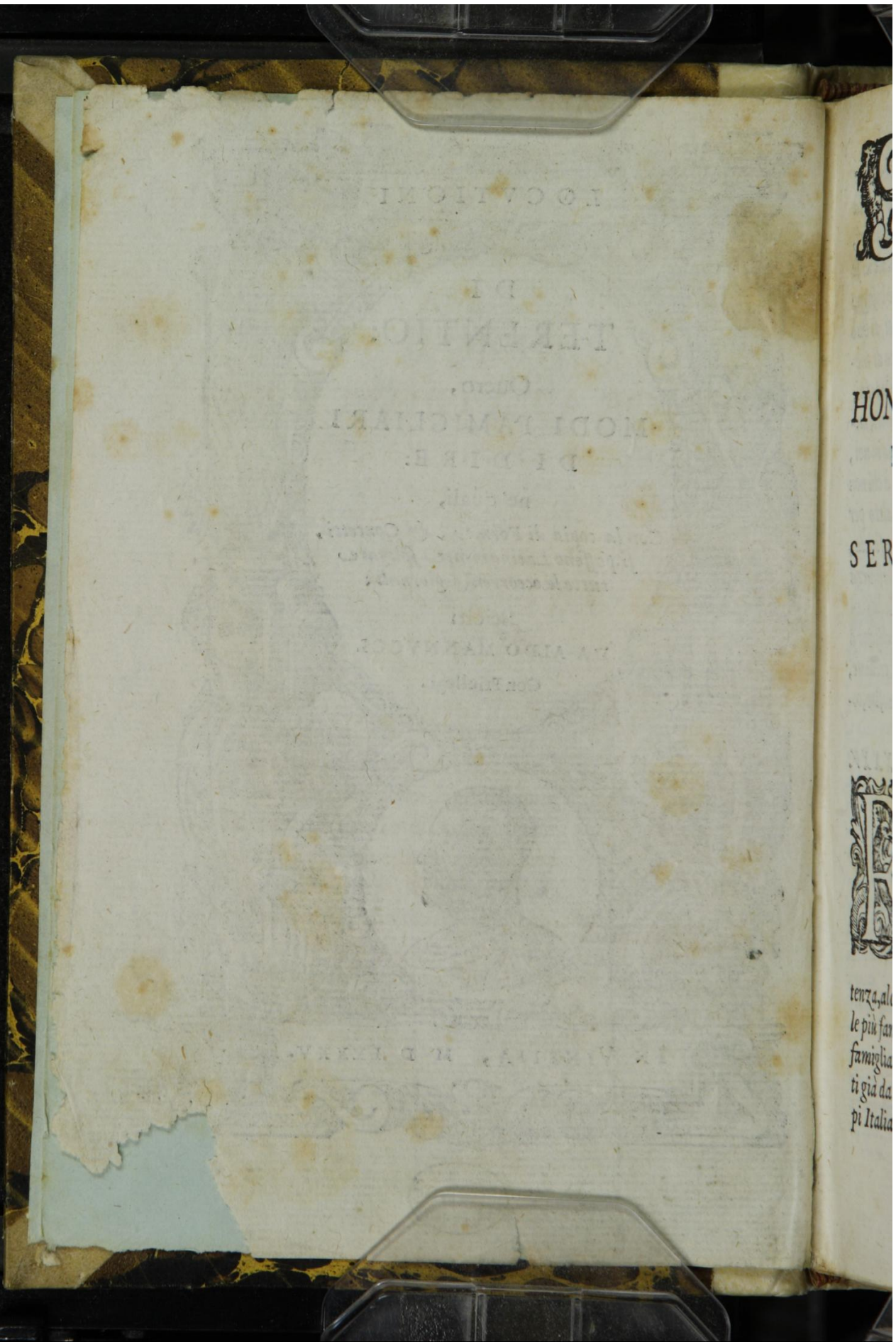
ALLA MAGNIFICA, ET HONORATA GIOVENTV̀ DELLA SEGRETARIA DELLA SER.MA REPVBLICA VINITIANA.
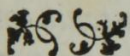
Aldo Mannucci.

AGION uuole, che io cerchi di scemar l'obligo, che conosco di hauere alla singolar humanità uostra, per non uiuer ingrato al merito di quell'amore, che mi hauete sempre portato. Questo mi hà fatto risoluere hora à lasciarui, in questa mia partenza, alcun pegno dell'affetto mio, deuutoui. Onde ui dò le più famigliari Locutioni, & Modi di dire, che usasse il famigliare di quello, che deue esser famigliare à uoi; ridotti già da me, per essercitio de' miei giouanili studi, in Capi Italiani; affine, che non solo possiate ualerui di essi, ma

ui siano come indirizzo del modo di osseruare, che deue te tenere ne gli Scrittori, per acquistarui quella purità di stile, et copia di concetti, che, ornando gli scritti uostri, possa eßer di seruigio al publico, nel carico, al quale ui sete dedicati. A' che ui infiammerei, se uedessi, che bisogno ne fosse; & non mi accorgessi, che sete incaminati, di buona uoglia, per uoi stessi, alla gloria; nè ui è punto di mestieri di sprone. Onde, hauendo più cagione di lodarui, che di essortarui à conseguir il merito de gli honori; meco stesso mi rallegro, col uedere tanta prontezza in uoi, quanta perauuentura può parere incredibile à chi non ui conosce, come bene spesso lontani l'uno dall'altro per l'occasioni publiche, così nondimeno uniti nella fedele, & sollecita uolontà uerso questa, non mai à bastanza lodata, Sereniß. Republica. Restami solo, che, lasciandoui io, & restando tuttauia con l'animo prontissimo à seruirui, uoi con l'animo accompagniate me, et crediate, che io sarò sempre così ricordeuole del merito uostro, come conoscitore del debito mio.

Di Casa, il primo di Marzo, M D LXXXV.

TAVOLA
COPIOSISSIMA
DE' CAPI.

A

autto-

star

spesa

non

D

disposto.

E

fama.

fauorire.

giudice.

Habi-

H

I

inegual

ſeruigio

M

mal'an-

N

opportu-

preghiera.

far

Q

quie-

riesce.

S

non

ſoggiun-

parente

trouare.

cosi

IL FINE.

MODI FAMIGLIARI DI. DIRE

ne'quali,
con la copia
di Locutioni, & Concetti
si possono
Latinamente spiegare
tutte le occorrenze giornali:

SCIELTI
dalle Comedie di Terentio,

DA. ALDO. MANNVCCI

EX. ANDRIA

1 Metterſi a far.

Animum ad ſcribendum appulit. 4.

Cic. de Orat. II. Tuam mentem ad philoſophiam appuliſti. T. Andr. Animum ad aliquod ſtudium ADIVNGANT. *Ipſum animum aegrotum ad deteriorem partem* APPLICAT. *Animum ad uxorem appulit. Eun. Ad uirginem animum* ADIECIT. *Repente ad ſtudium hunc* SE APPLICASSE *muſicum*.

2 Cura. Carico.

Id ſibi negoti —— ſolum dari. 4.

T. Eun. Nunc mihi hoc negoti ceteri dedere. Cic. Negotium magiſtratibus eſt datum. Ter. Dauo iſtud DEDAM *negoti. Idem Andr. Poſtremo id mihi da negoti*.

3 Comporre.

quas feciſſet fabulas. 4.

Ter. Quas faciet de integro COMOEDIAS. *Menander fecit Andr. & Per.*

4 Auuenimento cattiuo.

Aliter euenire multo. 4.

5 Vituperare.

Quam rem uitio dent. 4.

Cic. Non modo laudi, uerum etiam uitio dandum puto. Cic. Ne sibi VITIO VERTERENT *quod & c. Id. Verr. Quod sciret sibi* CRIMINI *datum iri*

6 Notare.

Animum aduertite. 4.

Dolab. fam. IX. Animum aduerte pro tua prudentia.

7 Imitatione.

Quos hic noster auctores habet. 4.

8 Tacere.

Faueto. Supple, linguis. 4.

Cic. Diuin. I. Ut fauerent linguis, imperabatur. Enn. ex Cic. Diu. II. Qui fauent FAVCIBVS *Virg. Aen. V.* ORE *fauete omnes.*

9 Machinare.

Ad hanc rem, quam paro. 5.

10 Da Fanciullo.

A Paruulo. 5.

11 Perche.

Propterea quod 5.

Cic. in Famil. & pro Roscio.

12 Ricordarsi.

In memoria habeo. 5.

Cic. Sullae nomen in memoria Cassio non FVISSE

Pentirsi.

13 Pentirsi.
Haud muto factum. 5.
14 Grato.
Id gratum fuiße aduersum te. 5.
Cic. Off. REVERENTIA *aduersus homines.*
15 Giouane.
Excessit ex ephebis. 5.
Plaut. Merc. Ex ephebis postquam excessit.
Cic. pro Archia: Ex PVERIS *excessit Archias.*
16 Tutti.
Quod plerique omnes faciunt. 6.
Naeu. Bell. Pun. Plerique omnes subiungunt.
ub suum iudicium. Prisc. Attice ΠΛΕΙ΄ΟΝΕΣ
δὴ ΠΑ΄ΝΤΕΣ τοῦτο λέγουσυν ἄνθρωποι. *Ter. Heaut.*
Dixi pleraque omnia. Agel. & Macr. & Caesar.
17 Filosofia.
Aut ad philosophos. Supple, animum applicare. 6.
18 Vniuersale.
Horum ille nihil egregie praeter cetera Studebat, & tamen omnia haec mediocriter. 6.
19 Meritamente.
Non iniuria. 6.
20 Viuere.
Sic uita erat. 6.
21 Confarsela.
Facile omnes perferre, ac pati.
Eorum obsequi studijs. 6.
22 Lode.
Laudem inuenias. 6.

23 Amici.

Amicos pares. 6. pro, acquiras. Eun. Tam ALIQVID *inuenire facile possis. Heautont.* QVOD *labore inuenerit. Et,* REM, *&* GLORIAM *armis belli* REPPERI. *Eun. Cupio aliquos parare amicos beneficio meo. & in hac Com. Parare* DIVITIAS.

24 Viuere.

Sapienter uitam instituit. 6.

Cic. pro Mur. M. Catoni uitam ad certam rationis normam DIRIGENTI.

25 Apportare odio.

Odium parit. 6.

26 Fiore dell'età.

Aetate integra. 6. Eun. Quam liberali facie, quam aetate integra.

27 Male.

Ne quid apportet mali. 6.

28 Viuere.

Primum haec pudice uitam, parce, ac duriter Agebat 6.

Ter. Adelph. Ruri agere uitam, semper parce, ac duriter se HABERE. *Plaut. Asin. Illum mater* ARTE, CONTENTEQ. HABET.

29 Le Spese.

Victum quaeritans. 6. Eunucho. Tam facile. uictum quaerere

30 Inclinato alla libidine.

Ab labore procliue ad lubidinem. 6.

Ter. In procliui quod est; pro, Facile. Cic. Tusc. 4. Haec aliorum ad alios morbos procliuitas

tas late patet.

31 Accordarſi. Venire. Riduſi.

Accepit condicionem. 6.

32 Chiaſſo. Star in chiaſſo, guadagn.

Quaeſtum occipit. 6.

Cic. Verr. 5. *Iſtum maximos quaeſtus, praedasq.* FECISSE.

33 Impaniato in amore.

Captus eſt. Habet. 7.

34 Negociare.

Quis heri Chryſidem habuit? 7.

Cic. Fam. IX. Cum eſſet obiectum, habere eum Laida. Lucian. Τὸν ϛρατιώτην θαιτὸν ἀκέρναναὃς πάλαι μὲν ἀβρότονον EIXE *&c.*

35 Sò.

Teneo. 7.

Cic. Soli uidentur uim uirtutis tenere.

36 Prattica cattiua.

Qui cum ingenijs conflictatur eiuſmodi. 7.

37 Viuere ſenza tutore.

Poſſe habere iam ipſum ſuae uitae modum. 7.

Cic. In quo iudicio non modus eſt habitus. Cic. Sen. Habet natura — uiuendi modum. Cic. Et adulter, ſed habebit modum.

38 A Bocca piena.

Vno ore omnes. 7.

Cic. Am. De cuius utilitate omnes uno ore conſentiunt.

39 Fatto di tal natura.

Tali ingenio praeditum. 7.

A 4 Giorno

40 Giorno costituito.

Hic nuptijs dictus est dies. 7.

Cic. Postquam operi diem dixerat. Caes. Com. Diem dicunt, qua die, & c. Cic. Att. Tulliola tibi diem DAT.

41 Celebrar Nozze.

Cur non uerae fiant? Supple, Nuptiae. 7.

42 Bene fatto.

O factum bene. 7.

Plaut. Most. Bene hercle factum. Et ead. Factum optume. Et in Andr. Ter. alibi. Catull. O factum male. Ter. Phorm. CH. *Male factum.*

43 Esser presente.

Una aderat frequens. 7.

44 Essequie.

Curabat una funus. 7.

Cic. Fam. Cui funeri ego quoque OPERAM DABAM *Plau. As. Acerbum funus* FACIES *filiae. pro, mortem inferre hic. Cic. pro Clue. Funus iam sepulto filio* FECIT. *Et Fam. Funus ei satis amplum* FACIENDUM *curaui.*

45 Dolore.

Mortem huius tam fert familiariter. 8.

46 Accompagnar il Morto.

In funus prodeo. 8.

47 Portar il Morto.

Effertur. Imus. 8.

Cic. Phil. Supremo suo die efferri. Id. Cum efferretur magna frequentia. Liu. 2. Quam ut cadauer efferre iuberet. Aus. sed alio sensu: Effertur, quamuis

quamuis ſit Deus, atque lapis.

48 Aggiunger non ſi può.

Vt nihil ſupra. 8.

Cic. Fam. Piſonis amor in nos tantus eſt, ut nihil ſupra poſſit eſſe. Att. Sed ita accurate, ut nihil poſſit ſupra.

49 Piangere il Morto alla doneſca.

Quia tum mihi lamentari praeter ceteras Viſa eſt. 8.

Lamentari, proprie mulierum. Cic. Matrem ne ut miſeram, lamentantemq. uideam? Ter. Phor. Suã matrem lamentari mortuam. Pacuuius: Conqueri fortunam aduerſam, non lamentari, decet. id uiri eſt officium, non mulieris.

50 Andare ad Vſcire.

Quam timeo, quorſum euadas.

51 Andare il Morto.

Funus interim Procedit. 8.

52 Aiutare.

Vitae qui auxilium Tulit. 9,

Cic. de Orat. Sodali meo auxilium ferre non poſſum.

53 Danneggiare.

Qui dederit damnum, aut malum? 9.

54 Per Moglie.

Pro uxore habere hanc peregrinam. 9.

53 Porre Modo, Fine &c.

His rebus finem praeſcripſti, pater. 9.

56 Poco Manca.

Prope adeſt, cum &c. 9.

Viuer à

57 Viuer à modo altrui.

Alieno more uiuendum est mihi. 9.

Ter. Heaut. Huncine erat aequum ex illius more, an illum ex huius uiuere?

58 Lasciar luogo &c. Rimaner luogo.

Quis igitur relictus est obiurgandi locus? 9.

Varia sign. eius locutionis.

Cic. Fam. Nec precibus nostris, nec admon. reliquit locum. Id. Tuae scientiae nō multo plus, quam nostrae, relictum est loci. Id. ad Q. F. Ne cui iniquo relinqueremus uituperādi locum. Id. Phil. Cum locum tibi RELICTVM *non modo ad pacem, sed ne ad deditionem quidem* FECERIS. *Id. Fam. De tuo in me animo secus existimandi uideris non nihil loci dedisse.*

59 Punire.

Ea primum ab illo animaduertenda iniuria est. 9

Cic. Verr. Ea sunt animaduertenda PECCATA

60 Mettere in opera.

Si quid consili Habet, ut consumat nunc. 9.

61 Forzarsi di fare.

Quem ego credo manibus, pedibusq. obnixe omnia Facturum. 9.

62 Danneggiare.

Mihi ut incommodet. 9.

Cic. pro Quinct. Qui nihil alteri, scientes, incommodant.

63 Mancare.

In Pamphilo ut nihil sit morae. 9.

Ter. Andr. Neque istic, neque alibi tibi usquā

erit

erit in me mora. Nunc per hunc nulla est mora.

64 Consigliarsi.

Quid cum illo consilij captet. 10.

Cic. Att. Quid consilij de omni statu nostro capiamus. Cic. Verr. Capit consilium de amicorum, & propinq. sententia. Cic. in Rull. Nec consilij capiendi publici.

65 Passar così senza romore.

Mirabar, hoc si sic abiret. 10.

Cic. Att. Non possunt istaec sic abire. Et de Fin. Hoc fortasse non poterit sic abire.

66 Andare ad Vscire.

Verebar, quorsum euaderet. 10.

Cic. Att. Hoc quorsum euadat. Idem, Quam ista quo euasura sint, uidero. Idem, Quoad audiamus, haec quorsum euadant.

67 Parlare.

Numquam cuiquam nostrum uerbum fecit. 10.

Cic. Att. Multa feci uerba de toto furore & c.

68 Allegrezza.

Duci falso gaudio. 10.

69 Senza Paura.

Amoto metu. 10.

Cic. pro Sext. Qui—metum bonis—depulit. Idem Fam. Ista epistola mihi omnem metum ABSTERSISSES.

70 Guastare il Matrimonio.

Ad disturbandas nuptias. 10.

Cic. Fam. Disturbaui REM. *Idem pro Rosc. Disturbat uitae* SOCIETATEM.

71 Si Dice.

Rumor est. 10.

72 Esser Tempo.

Dum tempus ad eam rem tulit. 11.

73 Sodisfarsi.

Siui, animum ut expleret suum. 11.

74 Altri Costumi.

Nunc haec dies aliam uitam adfert, alios mores postulat. 11.

75 Ridursi.

Vt redeat iam in uiam. 11.

Cic. pro Coelio aliter: Et se ad FRVGEM BONAM, *ut dicitur,* RECEPISSE

76 Principale. Maestro. Auttore.

Tum, siquis magistrum cepit ad eam rem improbum. 11.

77 Machinare. Inganni.

Quidquam in his te nuptijs Fallaciae conari. 11.

78 Patto.

Ea lege, atque omine. 11.

79 Chiaramente. A Lettere di Scattola.

Ita aperte ipsam rem modo locutus: nihil circuitione usus es. 11.

80 Ti So. Ti Conosco.

Nihil me fallis. 12.

81 Non uale qui la Pigritia.

Nihil loci est segnitiae, neque socordiae. 12.

Cic. Fam. NVLLI . IMPROBO . CIVI *locus ad remp. uiolandam &c. Cic. Quid est —— sed omnino* LIBERTATI, *ac* SALVTI *loci?*

Non

82 Non so che Farmi.

Nec, quid agam, certum est. 12.

83 Ingannare.

Cui uerba dare difficile est. 12.

84 Auuertirsi dell'Amore.

Primum iam de amore, hoc comperit. 12.

85 Ingannare.

Ne quam faciam in nuptijs fallaciam. 12.

Cic. pro Rosc. Hic ex fraude, fallacijs, mēdacijs CONSTARE *totus uidetur.*

86 Scuse. Trouar Scuse.

Caußam ceperit. 12.

87 O à Torto, ò à Dritto.

Quo iure, quaq. iniuria. 12.

88 A Scauezzacollo.

Praecipitem in pistrinum dabit. 12.

89 Sopragiungimento di Sciagura.

Ad haec mala hoc mihi accedit etiam. 12.

90 Grauida.

Grauida e Pamphilo est. 12.

91 Importa. Mette Conto.

Est operae pretium. 12.

92 Nutrire.

Quidquid peperisset, decreuerunt tollere. 13.

Cic. Phil. Ex ea SVSTVLIT *liberos. Ter. Heaut. Si puellam parerem, nolle tolli. Id. Tu illos duos olim pro re tollebas tua.*

93 Comporre Carotte.

Et fingunt quandam inter se nunc fallaciam. 13.

Sommer-

94 Sommersione. Naufragio.

Nauem is fregit apud Andrum insulam. 13.

Cic. Fam. Multi NAVFRAGIA FECERVNT.

95 Morire.

Is obijt mortem. 13.

Cic. pro Clu. Quin obeunda mors Cluentio.

96 Alloggiar uno scampato da pericolo.

Ibi tum hãc eiectam Chrysidis Patrẽ recepiße. 13.

97 Baie.

Fabulae. 13. *& infra,* 31.

98 Non può Stare.

Mihi quidem non hercle fit uerisimile. 13.

99 Cogliere all'improuiso.

Ne de hac re pater imprudentem opprimat. 13.

Ter. supra: Interea oscitantes opprimi.

100 Aiuto. Soccorso. Ageuolamento.

Dij, date facultatem obsecro Huic pariundi. 15.

Cic. Fam. Cum primum facultas nobis nauigandi data erit. Cic. item Facult. CONCEDERE. LARGIRI. SVPPEDITARE

101 Maninconia.

Numquidnam haec turba tristitiae adferat. 14.

102 Parlarne con me.

Non ne prius communicatum oportuit? 14.

103 Moglie. Dar per Moglie.

Qui denegauerat, Se commissurum mihi gnatam suam uxorem. 14.

Ter. Hec. Qui illum decreuerunt dignum, suos cui liberos committerent. Id. Phor. Ut potui Virginem NVPTVM LOCAVI *huic adolescenti.*

A Po-

104 A Posta. A Dispetto.

Ita ne obstinate operam dat. 14.

105 Parentela.

Nullo n' ego Chremetis pacto affinitatem effugere potero? 14.

106 Finita ogni cosa.

Facta, transacta omnia. 14.

107 Qualche Male, ò Vitio u'è.

Aliquid monstri alunt. 15.

108 Ricorrere.

Itur ad me. 15.

Plaut. Pseud. Itur ad me. Ter. Heaut. Si quae laboriosa est, ad me CVRRITVR.

109 Dir Parola.

Censen' me uerbum potuisse ullum proloqui? 15.

110 Fare.

Sed nunc primum quid exsequar? 15.

111 Pensieri.

Tot me impediunt curae, quae meum animum diuerse trahunt. 15.

112 Sopportare.

Qui me tam leni paßus est animo usque adhuc. 15.

113 Di mia Testa.

Quae meo cumque animo libitum est, facere. 15.

114 Non so che Farmi.

Incertum est, quid agam. 15.

115 Andare ad Vscire.

Hoc incertum quorsum accidat. 15.

116 Hauer le Doglie.

Laborat e dolore. 16.

Cic.

Cic. Fam. Cum—— grauiter ex INTESTINIS *laborarem. Id. Quod ex* PEDIBVS *laborares. Id. Tusc. Cum ex* RENIBVS *laboraret & c.*

117 Giorno costituito.

Diem Quia olim in hunc sunt constitutae nuptiae. 16.

118 Tutela.

Quae mihi suum animum, atque omnem uitam credidit. 16.

119 Nutrire.

Eius dictum, atque eductum — Ingenium. 16.

Cic. Orat. Quem procrearit, & eduxerit. Ter. Adelph. Eduxi a paruulo.

120 Sta à Te.

Si in te solo sit situm. 16.

121 Mantenere la Fede.

Vt seruem fidem. 16.

Cic. in Vatin. Tum quaero, seruarisne in eo fidem? Cic. in Vatin. Si in fide non STETIT. *Id. Phil. Non* TENVIT *omnino fidem. Idem Top. Qui fiduciam accepit, debet fidem* PRAESTARE.

122 Memoria.

Nunc mihi Scripta illa dicta sunt in animo. 16.

123 Spirare.

Iam ferme morientis. 16.

124 Ignorante.

Nec clam te est. 16.

125 Farsi il Fatto suo.

Tutandam ad rem sient. 16.

Pregare.

126 Pregare.

Quod ego per hanc te dextram oro, & ingenium tuum, Per tuam fidem, &c. Te obtestor — &c. 16.

127 Da, &c. Fratello, o Padre, &c.

Te in germani fratris dilexi loco. 16.

Cic. Fam. Quem VT *parentem diligebat.*

128 Obediente.

Seu tibi morigera fuit in rebus omnibus. 17.

129 Marito.

Te isti uirum do, &c. Amicum &c. 17.

130 In Potere d'alcuno.

Bona nostra haec tibi committo, & tuae mando fidei. 17.

Sall. Iug. Regnumq. in illius fidem TRADERE.

131 Assegnare.

Hanc mihi in manum dat. 17.

Cic. Totum hominem tibi trado de manu in manum.

132 Spirare.

Mors continuo ipsam occupat. 17.

133 Moglie. Dar Moglie.

Daturne illa Pamphilo hodie nuptui? 17.

134 Intendere.

De Dauo audiui. 17.

Et passiue & actiue hoc uerbum cum DE *ponitur.*

135 Temenza. Speme.

Vt animus in spe, atque in timore usque antehac attentus fuit. 17.

Cic. Att. Magna in spe sum. Id. Tum eramus

in maxima spe, nunc ego quidem in nulla.

Passiue.

Cic. Dum in spe pax fuit.

Actiue, in timore.

Coel. Cic. Cuius rei tanto in timore fui.

Passiue.

Cic. Ea, quae sequitur, magno est in timore.

136 Disperatione.

Ita, postquam adempta spes est. 17.

Cic. Id spem deditionis non ademit. Cic. Spem AVFERRE. ERIPERE. TOLLERE. INCIDERE. PRAECIDERE. CONCIDERE. EXTENVARE. DEBILITARE. INFRINGERE. REMORARI. ETC.

137 Amore. Lasciar d'Amare.

Te id operam dare, Qui istum amorem ex animo amoueas tuo. 17.

138 Consigliare.

Recta consilia aegrotis damus. 18.

Cic. Fam. Alteri qui melius dare consilium possit. Et alio modo alibi idem Cicero.

139 Deliberare.

Certum est. 18.

Cic. Att. Sibi certum esse, impetum facere, &c.

140 Differire. Prolungare giorni.

Vt aliquot saltem nuptijs prodat dies. 18.

Lucil. An porro prodenda dies sit. Iurisconsulti Diem DIFFVNDERE, *uel* DIFFINDERE, *ut legit Politianus. Ter. Saltem aliquot dies* PROFER. *Id. Vt huic malo aliquam* PRODVCAM.

MORAM.

MORAM. *Alij legunt*, PROTRAHAT. *Cic. Verr. Iste omnibus iudicijs diem* DISTVLIT. *&c.*

141 Far le Corna.

Ut te arbitretur sibi paratum moechum. 18.

142 Va ad Appiccarti. Va alle Forche. Va in mal'hora.

Abi hinc in malam rem.

143 Speme. Salute. Aiuto. Consiglio.

Spem, salutem, auxilium, consilium expetens. 18.

144 Facoltà.

Neque pol consili locum habeo, neque auxilij copiam. 18.

145 Morte.

Hodie postremum me uides. 18.

146 Confarsi.

Nae iste haud mecum sentit. 18.

Cic. pro Caecina. Nam ipsa uerba sponsionis, FACERE *mecum. Cicero pro Sulla: Idem sentire, & secum* FACERE *Sullam. Idem, Rem & sententiam interdicti mecum* FACERE *fatebatur.*

147 Negociare.

Numquidnam amplius tibi cum illa fuit? 18.

In bonam partem.

Cic. Fam. Si mihi tecum minus esset, quam est cum tuis omnibus. 18.

148 Piacere.

Aut tibi nuptiae hae sunt cordi. 19.

Cic. Dionysius nobis cordi est. Idem pro Quinct. Mihi uita horrida cordi est. Idem in Orat. Flumen alijs uerborum cordi est.

149 Gratia.

Postulare id gratiae apponi sibi. 19.

150 Matrimonio.

Nuptias effugere ego istas malo, quam tu adipiscier. 19.

151 Dare la Vita.

Reddidisti animum. 19.

Plaut. Adspersisti aquam.

152 Basta.

Sat habeo. 19.

153 Noua.

Dij boni, boni quid porto? 19.

154 Paura.

Ut metum, in quo nunc est, adimam. 19.

155 Allegrezza.

Atque expleam animum gaudio. 19.

156 Adombrare. Fermarsi.

Daue ades, resiste. 20.

Cic. pro Mur. Nil est, ubi lapsi resistamus. Id. Tusc. 5. Resistet intra fores, limenq. carceris. Caes. lib. 2. Bel. ciu. Atque alij alio loco resistebant.

157 Vita in Pericolo.

Mea quidem hercle in dubio uita est. 20.

158 Stornire.

Obtandis, tametsi intelligo. 20.

159 Intenderla. Saperla.

Rem tenes. 20.

Cic. Fam. Ijs, qui mihi soli uidentur uim uirtutis tenere. Idem pro Mur. Ille tenet, & scit, ut hostium copiae; tu, ut aquae pluuiae arceantur.

Sopra

160 Sopra di me.

Me uide. 20.

Ter.Phorm. — Fient. me uide.

161 Paura.

Quam primum hoc me libera miserum metu. 20.

Cic.Fam. Omni te — de me metu libero.

162 Sospettione.

Redeunti interea ex ipsa re mihi incidit suspicio. 21.

Cic.pro Cluent. Hac suspicione sum PERCVLSVS.

163 Sprouedutamente.

De improuiso nuptiae. 21.

Cic. Att. Cum hominem —— tantus improuiso morbus oppresserit. Cic. pro Rosc. Am. In quos, — de improuiso incidunt. Cic. Verr. Noluisti —— EX *improuiso &c.*

164 Non s'Accordano.

Non cohaerent. 21.

165 Speranza.

Etsi hercle saepe iam me spes haec frustrata. 22.

166 Che Vuole?

Quid igitur sibi uolt pater? 22.

167 Torto.

Ipsus sibi esse iniurius uideatur. 22.

168 Stato. Condicione. Habitudine.

Prius, quam tuum, ut sese habeat, animum ad nuptias perspexerit. 22.

Variae locutiones.

Coel. Cic. Quo modo regnum illud sese habeat. Cic. Fam. Te plane febri carere, & BELLE *habere tamen.*

men. Cic. Att. BENE *habemus nos. Id. Vt in malis,* RECTE *habebam. Cic. Verr. Omnino* PRAECLARE *te habes. Cic. Att. Videbatur, se non* GRAVITER *habere. Cic. Fam. Cum* MELIVSCVLE *tibi* ESSET. *Id. Spero tibi* MELIVS. ESSE. *Id. Att.* APVD *matrem* RECTE *est. Id.* APVD *te* EST, *ut uolumus. Id. Vt nihil* ESSET INCOMMODE.

169 Colpa.

Ibi culpam in te transferet. 22.

Cic. Q. F. Vt omnem culpam in me transferat. Cic. Att. Culpam omnem Pompeius in Domitium CONFERT. *Cic. Verr. Te tuam culpam non modo* DERIVARE *in aliquem, sed etiam communicare cum aliquo posse. Caesar Gall.* 4. *Eius rei culpam in multitudinem* CONIECERVNT.

170 Romore.

Tum illae turbae fient. 22.

Cic. Verr. Maximas in istius castris effecisse turbas dicitur. Coel. Cic. Qui tantas turbas COMMORIT.

171 Senza Amici, & Conoscenti.

Tum haec sola est mulier. 22. *pro,* ἄφιλος.

Ter. supra: Perq. huius solitudinem. Eun. Sola sum: habeo hic neminem. Cic. pro Quinct. Contra uim, & gratiam solitudini, & inopiae.

172 Subito.

Dictum ac factum. 22. ἅμα ἔπος ἅμα ἔργον.

Ter. Heaut. Dictum factum &c.

Essilio.

173 Essilio.

Quamobrem eijciat opido. 22.

174 Auuenimento.

Ex ea re quid fiat, uide. 22.

175 Romore. Quistione.

Cedo, quid iurgabit tecum? 23.

Ter. Andr. Cum Dauo egomet uidi iurgantem ancillam. Cic. de Rep. Iurgare igitur lex putat INTER *se uicinos, non litigare.*

176 Cessamento.

Nec tu, ea caussa, minueris Haec, quae facis. 23.

177 Parere. Mutar Parere.

Ne is mutet suam sententiam. 23.

Cic. Att. Totiesne igitur sententiam mutas? Id. Simul & ELICERE *cupio sententiam tuam: si* MANET, *ut firmior sim; sin mutata est, ut &c.*

178 Comportare.

Sed, si te aequo animo ferre accipiet. 23.

179 Racquietare.

Negligentem feceris. 23.

180 Sicuro.

Quin taces? 23.

181 Figliuoli.

Puerum autem ne resciscat mihi esse ab illa. 23.

182 Disturbamento.

Qua differat te. 24.

Virg. Atque arida differt Nubila. Ter. Adelph. Miseram me: differor doloribus.

183 Saldo. Sopra di te.

Proin' tu fac, apud te ut sies. 24.

184 Romore. Quistione.

Numquam hodie tecum commutaturum patrem Vnum esse uerbum. 24.

Ter. Phorm. Tria non commutabitis uerba hodie inter uos.

185 Presente.

Ipsum adeo praesto uideo cum Dauo. 24.

Cic.Fam. Summo cum studio praesto semper futurum. Aiutare. *Cic. in Pis. Togulae lictoribus praesto fuerunt.* Apparecchiare. *Ad Heren. Hirundines aestiuo tempore praesto sunt.* Venire.

186 Esser priuato. Perderne la Speranza.

Herus, quantum audio, ab uxore excidit. 25.

Quod Graeci dicunt, ἐξέπεσε, καὶ ἀπέτυχε.

187 Fedele.

Nulla ne in re esse homini cuiquam fidem? 25.

188 Carità piu uicina.

Omnes sibi melius malle eße, quam alteri. 25.

Id. Infra: PROXIMVS. SVM *egomet mihi.*

189 Dar il Dritto, la Ragione.

Quo aequior sum Pamphilo. 25.

Cic.Fam. Te mihi aequum PRAEBERE *debebis. Id. Vt tu quoque aequum te iudicem dolori meo* PRAEBEAS. *Id. Verr. Vide, quam me sis* VSVRVS *aequo.*

190 Dormire con donna.

Si se illam in somnis, quam illum, amplecti maluit. 25.

191 Danneggiare.

Vt pro hoc malo mihi det malum. 25.

Cic.

Cic. Phil. Ex plurimis malis, quae ab illo reip. sunt INVSTA.

192 Bugia. Inganno.

Hic nunc me credit aliquam sibi fallaciam Portare. 25.

193 Speranza.

Praeter spem euenit. 25.

194 Molestia. Trauaglio. Cruccio.

Hoc male habet uirum. 25.

195 Potere.

Potin' es mihi uerum dicere? 25.

196 Spesa.

Ait, nimium parce facere sumptum. 26.

Cic. Fam. De sumptu, quem te in rem militarem facere, & fecisse dicis. Cic. Att. Ita uiuam, ut maximos sumptus facio.

197 Tener Segreto.

Quod dicendum hic siet. 26.

Cic. Att. Quod inter nos LICEAT *dicere.*

198 Prouedere.

Istaec recte ut fiant, uidero. 26.

Cic. Fam. Quid optimum factu sit, uidebis. Id, Illud, mi Tiro, uideto, si me amas &c.

199 Auttore. Fonte. Cagione.

Hem illic est huic rei caput. 26.

Cic. pro Flacco: Caput est omnium Graecorum concitandorum, qui cum accusatoribus sedet, Heraclides ille.

200 Fede.

Firmauit fidem. 26.

E' Finita.

201 E'Finita.

Actum est. 26.

202 Verità.

Si quidem haec uera praedicat. 26.

203 Rimedio.

Quod remedium nunc huic malo inueniam? 27.

Cic. Phil. Qui tuis ueneficijs remedia inuenit. Cic. Att. Qui omnia remedia reip. EFFVDERVNT.

204 Bugia. Inganno.

Haec primum affertur iam mihi ab hoc fallacia. 27.

205 Aiuto.

Iuno Lucina, fer opem. 27.

206 A Tempo.

Non sat commode Diuisa sunt temporibus tibi, Daue, haec. 27.

207 Cogliere all'Improuiso.

Hicine si me imparatum in ueris nuptijs Adortus esset. 27.

208 Berta. Burla.

Quos mihi ludos redderet? 27.

Ter. Phorm. Vt ludos facit? Plaut. Capt. Vt scelestus nunc hic TE *ludos facit? Plaut. Bacch. Immo equidem sic ludos factum.*

Pro, operam perdere.

Plaut. Rud. Iam nunc & operam ludos facit, & retia.

209 Sicuro.

Ego in portu nauigo. 27.

Plaut.

Plaut. Merc. In portu res EST.

Fallare alla prima.

In portu impingere. Quinct.

210 Bere.

Quod iussi ei dare bibere. 27.

211 Sano.

Deos quaeso, ut sit superstes. 27.

212 Ingiuria.

Optumae adolescenti facere iniuriam. 28.

Cic. in Pis. Facio iniuriam fortissimo uiro mortuo.

213 Bisogno.

Quid opus facto esset. 28.

Cic. Att. Opus fuit Hirtio CONVENTO. *Cic. pro Mil. Primum erat nihil, cur* PROPERATO *opus esset.*

214 Ingannarsi.

Se ipsus fallit, haud ego. 28.

215 Partorire.

Nunc peperisse hanc e Pamphilo. 28.

216 So che Fare.

Quid agam, habeo. 28.

217 Conoscere.

Non satis me pernosti etiam, qualis sim. 29.

218 Ingannare.

Continuo dari Tibi uerba censes. 29.

219 Disgannare. Non Pensarci. Rimouer dall'opinione.

Prorsus a me opinionem hanc tuam ego esse amotam uolo. 29.

Cicero

Cicero pro Clu. EVELLAM *ex animis hominum tantam opinionem? Cic.Tusc. Hanc* EXCVTERE *opinionem mihimet radicitus uolui.*

220 Congietturare. Imaginarsi.

Multa concurrunt simul, Qui coniecturam hanc nunc facio. 29.

Cic. Fam. Coniecturam facio de meo. Et Verr. Cic. pro L. Manil. Sed ea uos coniectura PERCIPITIS. *Cic. Verr. Vos coniectura quoque* ASSEQVI *debetis. Cic. Q. F. Quantum coniectura* CONSEQVEBAR.

221 Consigliarsi.

Id consilij capere. 29.

222 Dio ci Aiuterà.

Id spero adiuturos deos. 30.

223 Far Credere.

Non impulit me, haec nunc omnino ut crederem. 30.

224 Importare.

Illud mihi multo maxumum est. 30.

225 Venir a Tempo.

Optato aduenis. 30.

Cic. Att. Mihi optato ueneris. Cic. Nunc peroptato nobis DATVM *est.*

226 Da Fanciullo.

A paruis. 31.

227 Potere Saluare.

Cuius tibi potestas summa seruandi datur. 31.

Cic. Fam. Vt primum potestas data est augendae &c. Cic. Q. F. Detur mihi — potestasq.

in

in patria mor.

228 Vtile. Giouamento.

Si in rem est utrique. 31.

Ter. Hec. Si in rem est Bacchidis. Ter. Neque enim est in rem nostram &c.

229 Proueder a tutte le parti.

In commune ut consulas. 31.

230 Discordia. Risse. Inimicitia.

Irae sunt inter Glycerium, & gnatum, Ita magnae. 31.

Ter. Hec. Vnde ira inter eas INTERCESSIT, *quae tam permansit diu. Plaut. Amph. Verum irae si quae forte* INTERVENIVNT.

231 Commodità. Tempo.

Dum tempus datur. 31.

Cic. pro Quinct. Nisi tempus, & spatium datum sit. Cic. Verr. Temporis eius, quod mihi ad dicendum datur.

232 Impedito.

Dumq. eius lubido occlusa est contumelijs. 31.

233 Misericordia. Placare.

Reducant animum aegrotũ ad misericordiam. 31.

234 Vscir di Pericolo.

Facile ex illis sese emersurum malis. 31.

235 Sperimentare.

Qui scis ergo istuc, nisi periculum feceris? 32.

Cic. Verr. Quando tu tui periculum fecisti? Cic. in Pis. Fac huius odij tanti, ac uniuersi periculum. Cic. Phil. Qui quotidie periculum fortunae faciat. Cic. pro Quinct. Omnia circumspexit, omnia PE-

RICLI-

RICLITATVS *est. Cic. de Amic. Aliqua ex parte periclitatis moribus amicorum.*

Periclitari uero, aliquando pro periculum subire.

236 Quanto di Male può esser. Tutto'l Male che può esser. Il Peggio che possa.

Incommoditas denique huc omnis redit. 32.

237 Ripudio.

Discessio. 32.

238 Credere.

Si istuc animum induxti esse utile. 32.

Cic. Att. Ille, quoniam animum induxit. Cic. pro Rosc. Qui potuit animum inducere, &c.

239 Impedire.

Nolo tibi ullum commodum in me claudier. 32.

Ter. Eun. Nuncubi meam BENIGNITATEM *sensisti in te claudier.*

240 Discordia. Risse.

Qui scis eos nunc discordare inter se? 32.

Cic. de Fin. Animus — SECVMQ. *discordans. Cic. Inter se dissident, atque discordant.*

241 Intrinseco. Domestico.

Qui intimust eorum consilijs. 32.

Cic. Qui se non intimum Catilinae fateatur. Cic. Fam. Ex meis familiarissimis, atque intimis. Cic. Att. Itaque in intimis est meis.

242 Maggior Parte.

Quod uolgus seruorum solet. 33.

243 Credere, & Esser Creduto.

Habeo iam tibi fidem. 33.

Cic.

Cic. Fam. Debet habere fidem nostra praedictio. Passiue.

Actiue.

Cic.Fam. Si fides, maiorem tibi habui, quam paene ipsi mihi. Cic. Fam. Ego enim ignauissimo cuique maximam fidem habeo. Caes.Bell.Gall. Cui summam rerum omnium fidem habebat.

244 Impetrare, con preghiere.

Gnatam ut det, oro: uixq. id exoro. 33.

Cic.Fam. Exoro, ut mecum quam saepissime cenet. Cic. pro Rosc. Vt peieret, facile exorare possum. Cic. Verr. Negat illa posse hominem exorari. Cic. pro Mur. Nec exorari, neque placari putat. Cic. de Or. Nunc te iam exoremus necesse est. Ibid. Me frater exorauit, ut huc secum uenirem.

245 Ruinato. Spedito. Morto.

Nullus sum. 34.

Liu. VI. *Vbi inimicis uisum est, nullus repente fui. Ter.Hec. Nulla sum.*

246 Precipitio. Fretta. Furia.

Quo nunc me praecipitem darem. 34.

Cic. Verr. AGVNT *eum praecipitem paene ciuium Romanorum. Cic. pro Caec. Aliquem de fundo praecipitem egeris. Cic.Verr. Praeceps amentia* FEREBARE. *Cic. pro Planc. Caecum me, & praecipitem ferri — in caussa. Cic. de Amic. Quod praecipitem amicum ferri sinit.*

247 Meritare. Conuenire.

Atque hoc, confiteor, Iure obtigisse. 34.

Sciocco.

248 Sciocco. Da Niente.

Tam iners, tam nulli consili sum. 34.

249 Commetterſi. Darſi in Poter d'uno.

Seruon' fortunas meas me commiſiſſe futili? 34.

250 Meritar. Conuenire. Pagarſi.

Ergo pretium ob stultitiam fero. 34.

251 Piangerne la Penitenza.

Sed inultum id numquam a me auferet. 34.

252 Se queſta uolta la Scampo, ſon ſempre ſaluo.

Poſthac incolumem ſat ſcio fore me, nunc ſi euito hoc malum. 34.

253 Non So che Farmi.

Nec, quid me nunc faciam, ſcio. D. Nec de me equidem. 35.

Ter. Phor. O Geta, quid FVTVRVM *eſt? Cic. Sed quid de Tulliola mea fiet? Ter. Adelph. Sed de fratre quid fiet?*

254 Differire. Prolungare.

Ut huic malo aliquam producam moram. 35.

255 Riſpirare. Racquetarſi.

Sed paullulum ſine ad me ut redeam. 35.

Ter. Adelph. Tandem reprime irac. atque ad te redi. Cic. Att. Id quod animum indux. paulliſper non tenuit, ſed cito ad ſe rediјt.

256 Punire.

Ut de te ſumam ſupplicium, uti uolo? 35.

Cic. Verr. De homine nobili — ſupplicium crudeliſſime ſumeret. Cic. Supplicium de matre ſumpſiſſe.

Pazzia.

257 Pazzia. Scelerataggine.

Tanta uaecordia innata cuiquam ut ſiet. 35.

258 Allegrarſi del mal d'altri.

Ut malis gaudeant, atque ex incommodis Alterius ſua ut comparent commoda? 36.

Ter. Heaut. Ex illius commodo meum compararem commodum.

259 E giuſto?

Id ne eſt uerum? 36.

Cic. Cum de uerißimo accuſatore diſputatur. Hor. Metiri ſuo quemque modulo, ac pede, uerum eſt.

260 Non ſanno dir di nò.

In denegando queis pudor eſt paullulum. 36.

261 Attener la Promeſſa.

Poſt, ubi iam tempus eſt promiſſa perfici. 36.

262 Dichiararſi.

Tum neceſſario ſe aperiunt, & timent. 36.

263 Lamento. Querela.

Et cum eo iniuriam hanc expoſtulem? 36.

Cic. Fam. Qui nihil tecum de ijs rebus expoſtulem. Ter. Adelph. Sibi fieri iniuriam, ultro ſi quam fecere, ipſi expoſtulant, & ultro accuſant.

264 Dir male. Biaſimare. Danneggiare.

Mala ingeram multa. 36.

265 Far Profitto. Giouamento.

Nihil promoueris. 36.

Ter. Hec. Abibo hinc, praeſens quando promoueo parum.

266 Sodisfarsi. Contentarsi. Scapricciarsi.

Atque animo morem gessero. 36.

Cic. Fam. Tibi morem gessi. Cic. Orat. Voluptati aurium MORIGERA *debet oratio. Ter. Adelph. Atque adolescenti esses morigeratus.*

267 Saputa.

Te imprudens perdidi. 36.

Cic. pro Rosc. Haec omnia imprudente L. Sulla facta sunt. Cic. Or. I. *Qui, me imprudente, & inuito, excidit.*

268 Fauorir. Aiutar. Soccorrere.

Et me, Et te imprudens, nisi quid dij respiciunt, perdidi. 36.

Ter. Phorm. Dij nos respiciunt. Virg. Iuppiter omnipotens, —— adspice nos. Cic. Att. Nisi quis nos deus respexerit. Id. Att. (Nisi idem Deus — respexerit remp.) Caes. Bell. ciu. V. *in Caesarem respiciant. Ter. Hec. Neque has respicere Deos opinor. Plancus Fam. Quod si aut Caesar respexerit se. Ter. Heaut. Neque te respicis. Ter. Phorm. Respice aetatem tuam.*

269 Attener la Fede.

Soluisti fidem. 36.

Cic. Fam. Suam fidem solutam esse.

270 Ingannare.

Etiam nunc me se ducere istis dictis postulas. 36.

Est Graeca figura. illi enim usurpant ὑπάγειν.

271 Speranza. Inganno.

Nisi me lactaßes amantem, & falsa spe produceres? 37.

Ter.

Ter. Sollicitando, & pollicitando eorum animos lactas?

272 Sciagure. Mali.

Ah, nescis, quantis in malis uerser, miser. 37.

273 Trauagli.

Quantas hic suis consilijs mihi confecit sollicitudines. 37.

274 Mi ui Condusse.

Vsque adeo donec perpulit. 37.

275 Ira di Dio.

Nisi mihi deos satis Scio fuisse iratos. 37.

276 Bestemmia.

At tibi dij dignum factis exitium duint. 38.

277 Rimedio. Tentar altra strada.

Hac non successit, alia aggrediemur uia: Nisi id putas; quia primo processit parum, Non posse iam ad salutem conuerti hoc malum. 38.

278 Forzarsi.

Conari manibus, pedibus, noctesque, & dies. 38.

Graecus loquendi modus: χερσίντε, ποσίντε.

279 Pericolo della Vita.

Capitis periculum adire. 38.

280 Licentiare. Lasciar Stare.

Me missum face. 38. *infra,* 47. *Nos missos face.*

Cic. *Verr. Pretio certos missos facere nautas. Caes. Att. Et eum statim missum feci. Ter. Phorm. Mißum te facimus.* Cic. *Fam. Sed ridicula missa faciamus.* Cic. *Or.* 1. *Mißos facio Mathematicos, Grammaticos &c.*

281 Inuentione.

At iam hoc tibi inuentum dabo. 38.

282 Cordoglio. Angoſcia.

Tu modo, anime mi, noli te macerare. 39.

283 A Tempo.

Optume mihi te offers. 39.

284 Strigarſi. Sbrigarſi.

Quibus quidem quam facile poterat quieſci? 39.

285 Cordoglio. Angoſcia.

Nunc miſera in maerore eſt. 39.

286 Inimicitia.

Non, ſi capiundos mihi ſciam eſſe inimicos omnes homines. 39.

Ter. Phor. Capere inimicitias. Cic. Fam. Ego citius cum eo, qui tuas inimicitias ſuſcepiſſet. Cic. Att. Multorum odia, atque inimicitias reip. cauſſa ſuſcepimus.

287 Vero.

Non Apollinis magis uerum, atque hoc, reſponſum eſt. 39.

288 Mancare.

Per me ſtetiſſe credat. 39.

Liu. Per duces, nõ per milites, ſtetiſſe &c. Caeſ. Vbi cognouit per Afraniũ ſtare, quo minus dimicaretur.

289 Facile.

Id faciam, in procliui quod eſt. 39.

Plaut. Capt. & Caeſ. Procliue, pro facile, ſimpliciter dixit.

290 Fare.

Hoc ego tibi profecto effectum reddam. 40.

Ter.

Ter. Eun. Effectum DABO.

291 Otio. Agio. Tempo. Commodo.

Ne uacuum esse me nunc ad narrãdum credas. 40.

Cic. Brut. Cum te sciremus eße uacuum Cic. 1. *de Leg. Et, quoniam uacui sumus, dicam.*

292 Scampa uia. Togliti di qua.

Proinde hinc uos amolimini. 40.

Pacuu. Non tu hinc e conspectu amolire? Sisenna: Impedimentum omne de itineribus amoliuntur.

293 Qual Strada farai?

Quo hinc te agis? 40.

294 Principio. Cominciamento.

Narrationis incipit mihi initium. 40.

295 Che Farò?

Quid me fiet? 40.

Cic. Fam. Quid puero misero fiet? Cic. Att. Quid ijs fiet, si huc Paullus uenerit? Cic. Verr. Quid Cleomeni fiet? In Rull. Quid pecuniae fiet. In Verr. Quid hoc homine faciatis?

296 Breue Tempo.

Quod tibi dieculam addo. 40.

297 Aiuto da Dio.

Dij, uostram fidem. 41.

298 Dolore.

Verum ex eo nunc misera quem capit Dolorem. 41.

Cic. Fam. Tantum ex eius molestijs cepi doloris. Cic. Fam. Me in summo dolore, quem in tuis rebus capio. Cic. in Bruto: Opinione omnium maiorem animo cepi dolorem.

299 Conſcienza.

Noua nunc religio in te iſtaec inceſſit. 41.

300 Mutar Parere. Openione preſa.

Repudio conſilium, quod primum intenderam. 42.

Cic. de Or. III. *Conſilium ſenatus repudiaſſet.*

301 Secondare.

Tu, ut ſubſeruias Orationi. 42.

302 Impedimento. Retardamento.

Ne quod ueſtrum remorer commodum. 42.

303 Biſogno.

Quae opus fuere ad nuptias. 42.

Cic. Fam. Dux nobis & auctor opus eſt. Id. ibid. Si quid erit iſtic opus. Id. ibid. Tu, quae iſtic opus erunt, proſpicies. Id. ibid. Is omnia pollicitus eſt, quae tibi eſſent opus. Id. ibid. Ulla in re, quae ad ualetudinem opus ſit. Id. ibid. Sulpicij tibi operam intelligo non multum opus fuiſſe.

304 Sauio. Pazzo.

Satin' ſanus es? 43.

Cic. Fam. Hoc animo ſcito eſſe omnes ſanos &c. Cic. Att. De Lollio ſanus non es. Cic. Att. Miſi etiam Caeſaris ad eos ſana mente ſcriptas litteras.

305 Non Sò.

Miror, unde ſit. 43.

Plaut. Ne quis miretur, qui ſim, paucis eloquar.

306 Fatti in qua.

Concede ad dextram. 43.

Ter. Eun. Concedam hinc intro?

307 Far Motto. Far Parola,

Verbum —— mihi Vnum —— faxis, caue. 43.

Sfaccia-

308 Sfacciatamente.

Impudenter mulier si facit. 43.

309 Berta. Inganno. Burla.

Adeon' uidemur uobis eße idonei, In quibus sic illudatis? 43.

310 Bestemmia.

Dij te eradicent. 43.

311 Pena.

O facinus animaduertendum. 43.

312 Sapere.

Vt tu sis sciens. 44.

313 Inganno.

FALLACIA *Alia aliam trudit. 44.*

314 Male. Trauaglio.

Iocularium in malum insciens paene incidi. 44.

315 A Tempo.

Per tempus aduenis. 44.

Ter. supra, In tempore. 43.

316 Supplicio. Pena.

Hanc iam oportet in cruciatum hinc abripi. 44.

317 Toccare.

Ne me attingas, sceleste. 44.

318 Da Vero. Col Core. Apposta.

Paullum interesse censes, ex animo omnia, Vt fert natura facias, an de industria? 44.

Cic. sed alio sensu. Fam. Me ex animo, uereq. arbitror diligi. Maiore quodam affectu. Cic. Fam. Magis ue ex animo commendare non possim. Cic. Q. Fr. Te ament ex animo &c. Cic. Bruto: Vt id de industria factum uideatur.

319 Ricchezze.

Quae se inhoneste optauit parare hic diuitias. 45.

320 Heredità.

Eius morte ea ad me lege redierunt bona. 45.

321 Salutatione.

Satin' recte? 45.

Liu. Quaerentiq. uiro, Satin' SALVE. *Liu. Cum obuiam egressus esset, Satin' Salue, inquit.*

322 Impotenza.

Vt quimus, aiunt; quando, ut uolumus, non licet. 45.

Græc. ζῶμεν γὰρ οὐχ' ὡς θέλομεν, ἀλλ' ὡς δυνάμεθα.

Πάντες καλῶς ζῆν θέλομεν, ἀλλ' οὐ δυνάμεθα.

Βουλόμεθα πλουτεῖν πάντες ἀλλ' οὐ δυνάμεθα.

323 Riuscimento contrario.

Haud auspicato huc me appuli. 45.

324 Camino.

Numquam huc tetulissem pedem. 45.

325 Litigi.

Lites sequi, quam hic mihi sit facile. 45.

326 Calunniatore.

Clamitent Me sycophantam. 45.

327 Heredità.

Hereditates persequi. 45.

328 Solito.

O Optume hospes, pol, Crito, antiquum obtines. 45.

Plaut. Mostell. Antiquum obtines hoc tuum. Ter. Adelph. Eandem antiquam rationem obtine.

329 Conosciuto. Noto.

Satis iam, satis, Simo, spectata erga te amicitia est mea. 46.

Cic.

Cic. pro Rosc. Am. *Spectatissima femina*. Id. Verr. *Vir fortis, ac spectatus, & cognitus*. Id. ibid. *Homo in rebus iudicandis spectatus, & cognitus*. Id. pro Flacco, *Lacedaemoniorum spectata, & nobilitata uirtus*. Idem Phil. *Spectata multis, magnisq. rebus singul. integritas*. Id. Am. *Magnus, & spectatus uir*. Id. Verr. *Ad meam fidem, quam habent spectatam iam diu, & cognitam*.

330 Pericolo.

Satis pericli coepi adire. 46.

331 Fine.

Orandi iam finem face. 46.

Cic. Fam. *Finem nullum facio de te, & de Bruto cogitandi*. Id. ibid. *Non faciam finem rogandi*. Id. ibid. *Vt ille aliquando impudentiae suae finem faciat*.

332 Vita.

Paene illusi uitam filiae. 45.

333 Effetto.

Vt beneficium, uerbis initum dudum, nunc re comprobes. 46.

334 Cessare. Ingiuria.

Nam, si cogites, remittas iam me onerare iniurijs. 46.

335 Amore.

In alio occupato amore. 46.

336 Matrimonio.

Abhorrenti ab re uxoria. 46.

337 Comportamento.

Incepi, dum res tetulit: nunc non fert: feras. 46.

Cic.

Cic. Verr. Ita sui periculi rationes ferre, ac postulare. Id. Tusc. Fidenti animo, si ita res fert &c.

338 Sicuro.

Animo iam nunc otioso esse impero. 47.

Omnis res est iam in uado. 47.

338 Negocij. Facende.

Quid istic tibi negotij est? 48.

Cic. Fam. Nescis, quocum imperatore tibi negotium sit. Cic. Att. Cum homine audacissimo, paratissimoq. negotium esse. Cic. Fam. In tua prouincia magna, & ampla negotia HABET. *Id. ibid. Quod in tua prou. negotij habet.*

340 Inimicitia.

Non tu dixti esse inter eos inimicitias, carnufex? 48.

Cic. pro Cl. Inimicitias inter ipsos fuisse cõfiteor.

341 Stima.

Videtur esse quantiuis preti. 48.

342 Seuero.

Tristis seueritas inest in uoltu. 48.

343 Importare.

Herum, quid sit pericli, fallere. 49.

344 Fatica.

Tantum laborem capere ob talem filium? 49.

345 Cessare. Tacere.

Ac mitte male loqui. 49.

Cic. Verr. Vt mittam cetera. Id. ibid. Mitto de melle. Ter. infra, 51. *Mitte orare.*

346 Pentimento.

Num facti piget? 49.

Vergo-

347 Vergogna. Arrossire.

Num eius color pudoris signum usquã indicat? 49.

348 Impatiente. Sfrenato.

Adeon' impotenti esse animo. 49.

Cic. de harusp. Nihil fecit iratus, nihil impotenti animo. Cic. Phil. Aduolet ad urbem homo impotentissimus. Id. ibid. Quae effrenatio impotentis animi.

349 Vero. Conuenire. Star bene.

Eodem die istuc uerbum uere in te accidit. 50.

350 Angoscia.

Cur meam senectam huius sollicito amentia? 50.

351 Supplicio. Pena.

Pro huius ego ut peccatis supplicium sufferam? 50.

352 Cura. Carico. Peso.

Quiduis oneris impone. 50.

Cic. Fam. Oneris tibi imponere nec audeo &c. Id. ibid. Qui primum tibi tantum oneris imponam.

353 Mezo. Subornatione. Testimonio.

Vt ne credas a me allegatum hunc senem. 50.

Plaut. Cas. Alium senex alligat, alium fil. Cic. Phil. ne mihi praeuaricatorem APPOSVISSE *uidear. Cic. Verr. Calumniatores e sinu suo apposuit. Id. ibid. Et amicos allegat, facile impetrat. Cic. Fam. Diffidens rogationi meae, philosophiã ad te allegem. Plaut. Si allegassem aliquem ad hoc negotiũ. Plaut. Pater allegauit uillicum, qui posceret istam uxorẽ.*

354 Amare di Far Seruigio.

Vel quod ipsi cupio Glycerio. 51.

355 Solito.

Quid tu Athenas, insolens? 51.

Cic.

Cic. Moueor loci insolentia. Sall. Insolens uera accipiendi. Cic. Att. Itaque ille noster amicus insolens infamiae. Cic. de Or. Ea requiruntur a me, quorum sum ignorans, atque insolens.

356 Buonaccio. Scempione. Ingannare.

Tu ne hic homines adolescentulos, Imperitos rerum, eductos libere, in fraudem illicis. Sollicitando, & pollicitando eorum animos lactans? 51.

357 Congiungere.

Ac meretricios amores nuptijs conglutinas? 51.

Cic. Fam. Voluntates nostras consuetudine conglutinari. Cic. Att. Illam a me conglutinatam concordiam. Id. ibid. Soles conglutinare amicitias testimonijs tuis.

358 Perdersi. Impedirsi.

Perij:: metuo, ut subest hospes. 51.

359 A Tempo.

Itane attemperate uenit. 51.

360 Sia costui come si uoglia.

Videat, qui siet. 52.

361 Ingiuria.

Si mihi pergit, quae uolt, dicere, ea, quae non uolt, audiet. 52.

Hom. Il. ὁπποῖόν κ' εἴπησθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσας. *Caecil. Chrysio: Audibis male, si male dicis mihi. Plaut. Si dices contumeliam, audies. Hesiod.* Εἰ δὲ κακὸν τ' εἴποις τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσας.

362 Porto.

Apud Andrum eiectus est: —— forte applicat Primum ad Chrysidis patrem se. 52.

Contra-

363 Contradire al Vero.
Itane uero obturbat. 52.
364 Accettare. Raccogliere.
Qui eum recepit. 52.
Cic. Fam. Vt cupiam coniurare, ſi quis me recipiat. Id. ibid. Si modo ſatis tecti eſt ad comitatum noſtrum recipiendum.
365 Intendere. Sentire.
Arrige aures, Pamphile. 52.
Cic. Quo tempore igitur iudex aures erigeret?
366 Scrupolo. Impedimento. Dubbio.
At mihi unus ſcrupulus etiam reſtat, qui me male habet. 53.
Ter. Adelph. Inieci ſcrupulum homini.
367 Sottile.
Dignus es, cum tua religione, odio. nodum in ſcirpo quaeris. 53.
Lucil. Nodum in ſcirpo inſane facere uulgus. Enn. Quaeris & in ſcirpo (ſoliti quod dicere) nodũ.
368 Pace. Amicitia.
Iam dudum res deduxit me ipſa in gratiam. 53.
Cic. Si me Cn. Pompeij auctoritas in gratiam non reduxiſſet.
369 Maggior Importanza.
Quia habet aliud magis ex ſe, & maius. 54.
370 Immortale.
Nam mihi immortalitas Parta eſt. 54.
371 Diſturbo. Intoppo.
Si nulla huic aegritudo gaudio interceſſerit. 54.
Ter. Eun. Ne hoc gaudium contaminet uita

aegritu-

aegritudine aliqua.

372 Incontrarsi.

Sed, quem ego potissimum exoptem nunc mihi, cui haec narrem, dari? 54.

373 Volere.

Nemo est, quem mallem, omnium. 54.

374 Allegrezza.

Nam hũc Scio mea solide solũ gauisurũ gaudia. 55.

Coel. Fam. Puto, ut suum gaudiũ gauderemus.

375 Vsanza. Solito.

More hominum euenit? 55.

376 Male. Trauaglio. Trouare.

Vt quod sum nactus mali. 55.

Cic. Fam. Hunc tu uirum nactus.

377 Dedito. Desiderio. Tutto in &c.

Num ille somniat Ea, quae uigilans uoluit? 55.

Aristoph. ὀνειροπόλει καὶ καθεύδων ἱππικήν. *Theocr.* πᾶσα κύων ἄρτους μαντεύεται, ἰχθύα κ᾽ ἀγώ.

378 Felice. Contento. Beato.

Solus est, quem diligunt dij. 55.

379 Gratia. Fauore. Potere.

Tuus est nunc Chremes. facturum, quae uoles, scio omnia. 56.

Lucil. Nunc praetor tuus est, &c.

380 Tardanza. Lunghezza. Desiderio.

Atq. adeo longũ est, nos illũ exspectare dũ exeat. 56.

Cic. Verr. De omnibus longum esset dicere. Id. Tum ille, nil sibi fuisse longius ait, quam ut me uideret. Id. Verr. Nil ei longius uidebatur, quam ut illud uideret argentum.

EX. EVNVCHO

1 Amore.

Ephebus — puellulam Cum deperiret. 58.

Plaut. Mil. Meretricem ingenuam deperibat mutuo. Id. Cistell. Is amore misere hanc deperit mulierculam. Id. Amphitr. Perinde ut hic te efflictim deperit. Pro PERIRE *usitatius apud minus ueter. Cic. Att. Vt scheda ne qua depereat.*

2 Dono.

Dono missam Thaidi. 58.

Ter. infra: Hanc tibi dono do.

3 Matrimonio.

Collocat Vitiatam Ephebo. 58.

Cic. de Inu. P. Scipio Corneliam filiā Ti. Graccho collocauit. Id. in Br. Cuius Caij filio filiam suam collocauerat. Id. de diu. Cum uellet sororis suae filiam in matrimonium collocare.

4 Nel Numero di questa Setta.

In his poeta hic nomen profitetur suum. 60.

Dir

5 Dir Male. Biasimare.

Qui dictum in se inclementius Existimauit esse. 60.

Plaut. Cur inclementer dicis lepidis litteris?

6 Comedie.

Idem Menandri Phasma nunc nuper dedit. 60.

Fabulam Dedisse. Infra, pag. ead.

7 Difendersi. Ripugnare.

Atque in Thesauro scripsit, caussam dicere. 60.

Cic. Verr. Caussam sibi dicendam esse statuerat S. D. Si me hoc fecisse comperies, non caussam dico, quin me male multes.

8 Ingannarsi.

Dehinc ne frustetur ipse se. 60.

9 Libero d'Impaccio. Finito. Liberato. Sicuro.

Defunctus iam sum. 60.

Virg. O magis tandem pelagi defuncte periclis. Liu. Defuncta morbis corpora.

10 Perdonare. Concedere. Assoluere.

Habeo alia multa, quae nunc condonabitur. 60.

Cic. Fam. Meam animaduersionem, & supplicium remitto tibi, & condono. Cic. pro Mil. Vt crimen hoc nobis — condonetis.

11 Far Tanto. Potere. Veder, per giudicare.

Perfecit, sibi ut inspiciundi esset copia. 60.

Cic. Fam. Perfecisti, ut ille me diligeret. Id. Att. Perficiam profecto, ut neque resp. &c. Id. ibid. Peeficiam, ne te frustra scripsisse arbitrere. Id. Perfecerat fortuna, ne quid tale scribere possem &c.

Id.

Id. Fam. Illud adhuc praedium ſuum non inſpexit. Id. Q. Fr. Sed inſpiciam, quid diſcat, quamſaepiſſime.

12 Rubbamento. Furto.

Non quo furtum facere ſtuduerit. 61.

13 Ridire. Replicare.

Nullum eſt iam dictum, quod nõ dictũ ſit prius. 61.

14 Attentione. Tacere.

Date operam, & cum ſilentio auimaduertite. 61.

15 Acconciarſi. Prepararſi.

An potius ita me comparem? 62.

16 Ingiuria.

Non perpeti meretricum contumelias? 62.

17 Caro. Degno.

Nil prius, neque fortius. 62.

18 Spedito. Senza Rimedio.

Actum eſt, illicet, Periſti. 62.

Cic. Fam. XIV. *Nam, ſi inueterarit, actum eſt.*

19 Commodità. Reſta. Segue.

Proin tu, dum eſt tempus. 62.

Cic. de Or. lib. II. *Si ego omnem uim Oratoris in argumentis, & in re ipſa comprobãda poſuiſſem, tempus eſſet iam de ordine argumentorum —— aliquid dicere.*

20 Diſgratia. Sciagura. Incommodità.

In amore haec omnia inſunt uitia. 62.

Plaut. Nam amorem haec cuncta uitia ſectari ſolet. Ter. Hecy. Nouũ interuenit uitiũ, & clamitas.

21 Pazzo. Matto.

Quam ſi des operam, ut cum ratione inſanias. 62.

22 Basta. Lascia pure.

Sine — Io. 62.

Ter. infra: Sine biduum hoc praetereat. Id. Sine ut ueniat. Plaut. Sine modo uenire saluom. Id. Aul. Sine, hercle &c.

23 Lagrima. Pianto.

Mehercule una falsa lacrumula, Quam oculos terendo misere, uix ui expresserit. 62.

24 Riprendo. Biasimo altri, Io, che sono degno di riprensione.

Et te ultro accusabis. 63.

Ter. Phorm. Etiam me ultro accusatum aduenit. Hor. — Ultro Insectere uelut melior — Plin. Ultroq. qui periere, arguuntur.

25 Pena. Darsi ad esser Punito.

Et ei dabis Ultro supplicium. 63.

Ter. Heaut. Interea usque illi de me supplicium dabo. Catull. Affixus nostris tu dabi' supplicium. Plaut. Epid. Numquam hercle hodie, nisi supplicium mihi das, resolui me sinam.

26 Amore. Innamorato. Occhi uedenti.

Et amore ardeo, & prudens, sciens, Viuus, uidensq. per eo: nec, quid agam, scio. 63.

Cic. pro P. Sextio: Viuus, ut aiunt, uidensq. est cum uictu suo, ac uestitu publicatus.

27 Trauagli. Dar Trauagli.

Quas ipse amor molestias Habet. 63.

Hor. Quis non malarum quas amor curas habet.

Hauer.

28 Hauer. Prendere a Male, in Mala parte.

Ne illud grauius Phaedria Tulerit; neue aliorsum, atque ego feci, acceperit. 63.

Cic. Att. Bonam in partem accipies. Id. ad Brutum: Quod dicam, in bonam partem accipies. Id. pro Archia: A uobis spero esse in bonam partem accepta. Id. Durius accipere id mihi uisus est, quam uellem. Ter. Heaut. Aliter tuum amorem, atque est, accipis.

29 Animo.

Bono animo es. 63.

Cic. Fam. Tu fac bono animo, magnoq. sis.

30 Reciprocatione d'Amore Mutuo.

Vtinã esset mihi Pars aequa amoris tecũ, ac pariter fieret, ut Aut hoc tibi doleret itidẽ, ut mihi dolet. 64.

Theocr. Εἴθ' ὁμαλοὶ πνεύσειαν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔρωτες.

31 Costume. Vsanza.

Credo, ut fit, &c. 64.

32 Potere.

Potin' est hic tacere? 64.

33 Promettere. Fede.

Lege hac tibi meam adstringo fidem. 64.

34 Tener Segreto

Quae uera audiui, taceo, & contineo optume. 64.

35 Ciarlatore.

Plenus rimarum sum, hac atque illac perfluo. 64.

36 Non Sapere,

Certum non scimus. 64. Aliqui barbarũ putarent. Ter. infra: Istam Thaidem non sciui nobis uicinam.

nam. Ter. Hecyr. Non sciunt ipsi uiam. Caes. Comm. 1. Ut non sciret neque bello &c.

37 In Luogo di Figlia.

Ita ut si esset filia. 65. Infra: Eduxit mater pro sua.

38 Negociare.

Quo cum uno rem habebam tum hospite. 65. Infra, Tecum — Rem habere.

39 Scoprire.

Effluet. 65.

40 Lasciami Finire.

Sed sine me peruenire, quo uolo. 65.

41 Negociare.

Te interea loci Cognoui. 65.

42 Amicitia.

Postilla, quam intumum Habeam te, Et mea consilia tibi credam omnia. 65.

43 Auaro. Far Robba.

Eius frater aliquantum ad rem est auidior. 65.

44 Cetra.

Et fidibus scire. 65.

45 Donare.

Emit eam dono mihi. 65. Infra, 93. Quam herae dederat dono.

46 Non Sapere.

Imprudens harum rerum, ignarusq. omnium. 65.

47 Fede.

Ait, si fidem habeat, si iri praepositum tibi. 66.

48 Far Pensieri, &c. Addocchiare.

Ad uirginem animum adiecit. 66.

Cic. Verr. Adiectum esse oculum hereditati.

Leuar

49 Leuar uia.
Multae sunt caussae, quamobrē cupio abducere. 66
Ter. Phorm. Abduxi mulierem. Plaut. Truc. Quid, si de uostro quidpiam orem abducere? Virg. Iampridem a me illos abducere Testilis orat.

50 Solo. Orfano. Abbandonato.
Sola sum: habeo hic neminem, Neque amicum, neque cognatum. 66.

51 Preferito. Stimato piu.
Sine illum priores partes hosce aliquot dies Apud me habere. 66.

52 Penetrato. Sentito'l Dolore.
Tandem perdoluit. 66.

53 Scopo. Andar a Dare.
At ego nesciebam, quorsum tu ires? 66.
Nempe omnia haec nunc uerba huc redeunt denique. 66.

54 Liberalità. Auaritia. Scarsezza.
Nuncubi meam Benignitatem sensisti in te claudier? 67.

55 Lasciar ogni cosa.
Relictis rebus omnibus, Quaesiui? 67.
Ter. Andr. Herus me, relictis rebus &c.

56 Inimico.
Potius quam te inimicum habeam. 67.

57 Col Core.
Vtinam istuc uerbum ex animo, ac uere diceres. 67.

58 Obedienza. Essecutione.
Quam ioco Rem uoluisti a me tandem, quin perfeceris? 67. 68. Mos gerundust Thaidi.

59 Sempre.

Dies noctesq. 68.

Cic. Fam. Me dies noctesq. nihil aliud agere &c. Id. Att. Equidem dies, noctesq. torqueor.

60 Amor grande, & incredibile.

Dies, noctesq. ames me: me desideres: Me somnies: me exspectes: de me cogites: Me speres; me te oblectes: mecum tota sis: Meus fac sis postremo animus, quando ego sum tuus. 68.

61 Bugia. Inganno.

Neque me finxisse falsi quidquam. 68.

62 Caro. Grato.

Neque meo Cordi esse quemquam cariorem hoc Phaedria. 68.

63 Comportar. Patire.

Ne istuc tam iniquo patiare animo. 69.

Cic. Fam. Etsi periniquo patiebar animo.

64 Farò.

Effectum dabo. 69.

65 Sognarsi.

Aut mox noctu te adigent horsum insomnia. 69.

66 Rustico. Attendere all'essercitio della Villa. Coltiuare &c.

Opus faciam, ut defatiger usque. 69.

Ter. Heaut. Quod in opere faciundo operae consumis tuae. Ter. ead. Nisi eos, qui opere rustico faciundo, &c. Ter. Phorm. Opus ruri faciundum.

67. A Dispetto. Contra Voglia.

Ingratijs ut dormiam. 69.

Ter. Heaut. Ea coacta ingratijs &c. Ter. Phorm.

Phorm. Ita ut ingratijs est datum. Apud Plautum frequenter est positum.

68 Compiacersi. Darsi Buon Tempo.

Nimis me indulgeo. 69.

Alibi: Te indulgebant, tibi dabant.

69 Pensaci.

Vide, quid agas. 69.

70 Deliberation Ferma.

Stat sententia. 69.

Cic. Fam. Qua in sententia si CONSTARE *uoluissent. Cic. Phil. Vt uos in ista sententia* PERSEVERETIS.

71 Dono.

Ducit secum unam uirginem huic dono. 70.

72 Eccellenza.

Homini homo quid praestat? 70.

Cic. Offic. Cum praestare omnibus cupiueris. Id. De Amic. Hoc praestat amicitia propinquitati.

73 Ricordanza. Memoria.

Hoc adeo ex hac re uenit in mentem mihi. 70.

Cic. Att. Cum mihi barbarorum aduentus in mentem uenit. Id. Fam. Quae mihi ueniebant in mentem. Id. ibid. Saepius mihi ueniebat in mentem, queri, &c. Id. ibid. Non mihi quidquam tali tempore in mentem uenit optare. Id. ibid. Mihi solet in mẽtem uenire illius temporis. Id. pro Quinctio: Minus saepe ei uenit in mentem potestatis.

74 Diuorare. Consumare. Rouinare.

Patria qui abligurrierat bona. 70.

Cic. Fam. Cum quidam —— agrariam curationem ligurrirent. Id. Verr. Hec improbrissima furta ligurrientem. Id. Catil. Fortunas suas abligurrierunt.

75 Stracciato. Mal Vestito.

Pannis, annisq. obsitum. 70.

76 Pouero, & Ignorante.

Simul consilium cum re amisti? 71.

77 Dispositione.

Quae habitudo est corporis? 71.

Plaut. Epidico: Corpulentior certe, atque habitior.

78 Battimento.

Neque plagas pati Possum. 71.

79 Errare. Ingannarsi.

Tota erras uia. 71.

80 Robba.

Quibus & re salua, & perdita profueram. 52.

81 Honorato. Riputato.

Videt me esse in tantum honorem. 72.

Cic. in Bruto: Qui tanto in honore pueris nobis erat.

82 Non u'è Paura. Non u'è Pericolo.

Salua est res. 72.

83 Salutare.

Plurima salute Parmenonem Summum suum impartit Gnatho. 72.

Cic. Att. Et impertit tibi multum salutis.

84 Molestare. Annoiare.

Vro hominem. 73.

Ter.

Ter. Infra: —Te ut male urat. Hor. 2. Epist. Vrit enim fulgore suo.

85 Instabilità. Mutatione. Incertezza.

OMNIVM *rerum heus uicissitudo est.* 73.

86 Giorno.

Ne ue usque ad lucem uigiles. 73.

Cic. pro Mil. Centesima lux est ab interitu Clodij. Ter. Adelph. Apparare de die conuiuium. Hor. De medio potare die.

87 Aiutami. Adoprati per me.

Tu igitur paullum da mihi operae. 73.

Ter. Haec opera ut data sit.

88 Gettar a terra la Porta. Batter la Porta.

Qui mihi nunc uno digitulo fores aperis, fortunatus, Nae tu istas faxo calcibus saepe insultabis frustra. 73.

89 Non senza Cagione.

Non temere est. 74.

Virg. Haud temere est uisum.

90 Perder con la Vista.

Qui illam e conspectu amisi meo. 74.

91 Strada. Camino. Via.

Quam insistam uiam? 74.

92 Scordarsi. Lasciare. Sprezzare.

Deleo omnes dehinc ex animo mulieres. 74.

93 Volgare. Plebeio. Commune.

Taedet quotidianarum harum formarum. 74.

94 Bestemmia.

Vt di illum, deaeq. senium perdant. 74.

Plaut.

Plaut. Mostell. Vt dij, deaeq. omnes me pessimis exemplis interficiant.

95 Trattenere. Fermare. Sprezzare.

Qui me hodie remoratus est; Meq. adeo, qui restiterim; tum autem, qui illum non floccifecerim. 74.

Ter. Infra: Ego non flocci pendere. Plaut. Flocci non fecit fidem. Id. Caue tu, ullam flocci faxis mulierem. Id. Men. Neque flocci facio. Cic. Att. Istos consulatus non flocci facteon. Id. de Diuin. Non habeo denique nauci Marsum augurem.

96 Perturbato. Conturbato.

Quid tu es tristis? quid ue alacris? 75.

97 Vtile. Fruttuoso.

In ea re utilitatem ego faciam ut noscas meam. 75.

Cic. Fam. Vtilitatibus tuis possum carere.

98 Portar da Mangiare.

Cum in cellullam ad te patris penum omnem congerebam clamculum. 75.

99 Attener la Promessa.

Fac, sis, nunc promissa appareant. 75.

Plaut. Asin. Oculatae nostrae sunt manus: credunt, quod uident.

100 Forze. Vltime Forze.

Siue adeo digna res est, ubi tu neruos intendas tuos. 75.

Cic. Fam. Plane uideo, fore neruis opus, sapientiaq. tua. Id. ibid. Quantum in cuiusque animo roboris est, atque neruorum. Id. Verr. In quo omnes neruos aetatis, industriaeq. meae contenderem.

Sman-

101 Smancare il Mangiare.

Deducunt cibum. 75.

102 Buona Complessione.

Tametsi bona est natura, —— Color uerus, corpus solidum, & succi plenum. 75.

103 Possessione Estraordinaria.

Hanc tu mihi uel ui, uel clam, uel precario, Fac tradas, mea nihil refert, dum potiar modo. 75.

Cic. pro Caecin. Vt nec ui, nec clam, nec precario possederit. Id. de Or. Vt precario, non ui uenisse uideretur.

104 Non posso hauer Bene.

Cui magis bonae Felicitates omnes aduersae siẽt. 76

105 Marauiglia. Miracolo.

Eho, nonne hoc monstri simile est? 76.

106 Vi Piace altro.

Rogo, numquid uelit. Recte, inquit. 76.

107 In quel Punto. Allhora.

Commodum huc aduorterat. 76.

Cic. Att. Commodum discesseras heri, cum Trebatius uenit. Id. ibid. Commodum ad te dederam litteras de pluribus rebus, cum ad me bene mane Dionysius fuit. Ter. Phorm. Cum hoc id agebam commodum. Seneca 6. Epist. Et tamquam lecturus ex commodo, aperui.

108 La Cosa è fatta.

Iam conclamatum est. 77.

Graeci, Τετέλεσαι.

109 Non Star Attento.

Alias res agis. 77.

Cic.

Cic. Ita furebat, ut mirarer tam alias res agere populum, ut esset insano inter disertos locus. Cic. Animaduerti iudices iocari, atque alias res agere, antequam Chrysogonum nominaui.

110 Mal Partito. Mala. Cattiua Parte.

Duras fratris partes praedicas. 77.

111 Dono.

Quod donum huic dono contra comparet. 77.

112 Scacciato fora.

Homo quatietur certe cum dono foras. 77.

113 Paragone. A Petto.

At nihil ad nostram hanc. alia res est. 77.

Cic. in Or. Virum — non illitteratum, sed nihil ad Persium.

114 Diligenza.

Faciam sedulo, ac Dabo operam. 78.

115 Mangiare.

Cibum nonnumquam capiet cum ea. 78.

Cic. Fam. Postquam cibum cepisti. Id. de Natura Deorum: Cibum CAPESSVNT.

116 Spasso. Commodità. Buon Tempo.

Tu illis fruare commodis. 78.

117 Consiglio.

Numquam uidi melius consilium dari. 78.

118 Rouinare. Sconciar tutto.

Perculeris iam tu me? 79.

Plaut. Epid. Perij. plaustrum perculi, prouerb.

119 Fretta. Precipitante.

Vide, ne nimium calidum hoc sit modo. 79.

Graece, θερμὸν ἔργον. *Vide Cic. 1. Off.*

Pian-

120 Piangerne la Penitenza. Sopra me Colpa.

At enim istaec in me cudetur faba. 79.

Tute hoc intristi, tibi omne est exedendum. accingere. Ter. Phorm. 259.

121 Sprezzare.

Nostramq. adolescentiam Habent despicatam. 79.

122 Rendergliela.

Illis crucibus —— Nunc referam gratiam. 79.

Ter. infra: Par pro pari referto.

123 Inganno.

Vt a me ludatur dolis? 79.

124 Colpa.

Ne conferas Culpam in me. 79.

125 M'impaccio. Sono Capo. Cagione. Auttore.

Numquam defugiam auctoritatem. 79.

Plaut. Auctor sum, Sino. M. si auctoritatem Postea defugeris, —— ego pendeam. Cic. pro Sulla: Quam ego non defugiam auctoritatem consulatus mei.

126 In nome d'Iddio.

Dij uortant bene. 79.

127 Giubila. Fa Festa. Gioisce.

Id uero Serio Triumphat. 80.

Cic. Att. Plus accusatori dabatur: postulabat: triumphabat. Cic. Meum factum probari abs te, triumpho, & gaudeo. Ter. Heaut. Triumpho, si licet me latere tecto. Ter. Phorm. Triumpho ex nuptijs tuis.

Hauere

128 Hauere questo pianeta. Constellatione. Gratia. Garbatezza.

Est istuc datum Profecto mihi, ut sint grata, quae facio, omnia. 80.

Graece, Ειμαρταίμοι. *Ter. Heaut. Cum gratum mihi esse potuit, nolui.*

129 Sale. Gloria. Honore. Loda. Accorto.

Labore alieno magno partam gloriam Verbis saepe in se transmouet, qui habet salem: Quod in te est. 80.

130 Amare. Hauer caro.

Rex te ergo in oculis — Gestare. 80.

Cic. Q. Fr. Balbum —— in oculis fero. Id. Att. Itaque publicanis in oculis SVMVS. *Id. De Harusp. Ferebant in oculis hominem. Plaut. Oculitus amare.*

131 Fastidio. Stomaco.

Tum, sicubi eum satietas Hominum, aut negoti siquando odium ceperat. 80.

Cic. de Diu. Nec tuẽdi satietas capere eos posset.

132 L'istesso.

Quasi ubi illam exspueret miseriam ex animo. 80.

Lucr. lib. 2. Quapropter —— Exspuere ex animo rationem.

133 Conuitare. Inuitare.

Tum me conuiuam solum abducebat sibi. 80.

Ter. Heaut. E naui ingredientem ilico Abduxi ad cenam.

134 Raro. Eccellente.

Immo sic homo Est perpaucorum hominum. 80.

Mordere.

135 Mordere. Dir Male. Inuidia.

Mordere clamculum — Illi inuidere misere: uerum unus tamen impense. 80.

136 Dominio.

Quia habes imperium in belluas? 81.

137 Dir altrui, quel che a te conuiene.
Cercar, quel che hai.

Lepus tute es & pulpamentum quaeris. 81.

138 Celebrarsi. Lodarsi.

Dictum — Et fertur imprimis. 81.

139 Ridere.

Risu omnes, qui aderant, emoriri. 81.

Hom.Od. XI. Α τὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ χεῖρας ἀναχα μενοι, γέλῳ ἔκτανον.

140 Ricordare.

Si quando illa mentionem Phaedriae Facit. 81.

Cic.Fam. Qui umquam mentionem tui sine summa tua laude fecerit. Id.Q. Fr.De te a Sipilo mentio est honorifica facta.

141 Conuito. Inuito.

Phaedriam Comessatum intromittamus. 82.

142 Contra cambio.

Par pro pari referto. 82.

143 Vdire. Intendere.

Audire uocem uisa sum modo militis. 82.

Plaut. Cist. Audire uocem uisa sum ante aedes modo Mei Lampadisci serui.

144 Per Cagione.

Ecquid nos amas De fidicina istac? 82.

Cic. in Catil. Ecquid attendis? Id. Fam. Amo te

omnibus

omnibus de maximis caussis. Id. Q. Fr. De mancipijs ualde te amo. Id. Att. De Numeriano, multum te amo. Hor. Missi magnis de rebus uterque legati.

145 Principio. Cominciamento.

Quod dedit Principium aduenieus? 82.

146 Licenza. Sopportatione.

Quaeso hercle ut liceat, pace quod fiat tua &c. 82.

Cic. pro Mil. Pace tua, Patria, dixerim. Id. de Orat. Tu uix ullam ceteris oratoribus, pace horũ dixerim, laudem reliquisti.

147 Sperienza. Si Vedrà.

Res indicabit. 83.

Pind. in Nemeis: Ἐν δὲ πεῖρα τέλος διαφαίνεται ὧν τις ἐξοχώτερος γένηται. *Graeci,* αὐτὸ δείξει.

148 Certo. Se Dio mi &c.

Ita me di ament, honestus est. 83.

149 Tacere, ual, consentire.

Tacent: satis laudant. 83.

150 Sofficiente.

Sollertem ddbo. 83.

151 Star per alcuno.

Non sibi soli postulat Te uiuere. 83.

152 Commodità. Quando ui Piace.

Verum, ubi molestum non erit, ubi tu uoles, Vbi tempus tibi erit. 83.

153 Gli Basta.

Sat habet. 83.

154 Vilissimo di Cõdicione. Abiettissimo.

Quẽ ego esse puto infra omnes infimo Homines. 84.

Cic.

Cic. de Fin. *Ducere omnia humana infra se sapiens debet. Id. ibid. Ut omnia, quae homini accidant, infra se iudicet.*

155 Ghiotto. Parasito. Mangione.

E flamma te petere cibum posse arbitror. 84.

Catullus de quad. Rufa: Saepe quam in Sepulcretis uidistis ipso rapere de rogo cenam.

156 Malanno. Male. Danno. Pena. Oltraggio.

Nimirum dabit haec Thais mihi magnũ malũ. 84.

157 Danno. Guasto. Macchiare.

Ita me uideo ab ea astute labefactarier. 85.

Cic. *Nec uero postea destiti labefactare eum. Id. pro Clu. Quorum fidem pretio labefactare conata sit. Id. Fam. Quae cogitatio erat aliquantulum labefactata, atque conuulsa. Id. Verr. Labefactarat uehementer oratores superior annus.*

158 Restare.

Causam, ut ibi manerem, repperit. 85.

159 Sacrificio.

Ait, rem diuinam fecisse. 85.

160 Negocio d'Importanza.

Et rem seriam Velle agere mecum. 85.

161 Seguire. Seruitù. Proferte.

Mihi sese dare. 85.

Cic. *Att. Et ijs me dem, qui tenent. Id. ibid. Video, ut se huic dent.*

162 Materia. Occasione di Parlare.

Sermonem quaerere. 85.

Ter. Heaut. Hoc modo sermonem captans.

163 Mancare. Cessare. Poca Riputatione.

Vbi friget. 85.

Cic. Fam. XI. *Plane iam, Brute, frigeo: organum enim erat meum Senatus.*

164 Pretendere.

Hanc se intendit esse, ut est audacia. 85.

165 Inganni.

Dico ego, mi insidias fieri. 85.

Cic. Q. Fr. Insidias uitae suae fieri. Id. Multae mihi insidiae terra, mariq. factae sunt.

166 Va in Mal'hora.

Malam rem. abis hinc? 86.

167 Allegrezza. Festa.

Iam ne erumpere hoc licet mihi gaudium? 87.

168 Curioso. Cercar di Sapere.

Sed neminem ne curiosum interuenire nunc mihi, Qui me sequatur, quoquo eam, rogitando obtundat, enicet. 87.

169 Far Piacere. Far Seruigio.

Adibo, atque ab eo gratiam hanc, quam uido uelle, inibo. 87.

Plaut. Iniet tamen solidam, & grandem gratiā.

170 Grato. Giocondo. Caro.

O festus dies hominis. 87.

Plaut. Cas. Sine, amabo, amari te, meus festus dies.

171 Vedere. Desiderare.

Nemo omnium est, quem ego magis nunc cuperem uidere. 87.

Giudi-

172 Giudicioſo. Guſto buon dì &c.

Quam elegans formarum ſpectator ſiem? 88.

173 Mouer. Piegare.

In hac commotus ſum. 88.

174 Motto. Cenno.

Summonuit me Parmeno. 88.

175 Frutto. Profitto. Vtile. Giouare.

Quid tandem ex ea re ut caperes commodi? 88.

176 Poueretto? Εἰρώνεια.

Miſer. 89.

177 Nouo in alcun Meſtiero.

Nouiciae puellae. 89.

178 Gioco.

Quia conſimilem luſerat Iam olim Ille ludum. 89.

179 Allegrezza. Feſta.

Impendio magis animus gaudebat mihi. 89.

180 Ingannare.

Veniſſe clamculum per impluuium fucum factum mulieri. 89.

Cic. Att. Sine fuco, & fallacijs. Id. de or. Color non ſanguine diffuſus, ſed fuco illitus. Idem Br. In his omnibus ineſt quidem ſine ullo fuco ueritatis color.

181 Ventaglio.

Cape hoc flabellum, & uētulum huic ſic facito. 90.

182 Sfacciato. Faccia. Fronte. Cera.

Tum equidem iſtuc os tuum impudens uidere nimium uellem. 90.

Cic. Fam. Noſti os adoleſcentioris academiae. Id. pro Quinct. Mihi uidetur ore duriſſimo eſſe.

Id. Verr. Noſtis os hominis, noſtis audaciam. Id. pro Planc. Iam ſuccumbam Laterenſis iſti ori ſuo nimio.

183 Andar fuora. Scampa.

Foras ſimul omnes proruunt ſe. 90.

184 Addormentarſi.

Interea ſomnus uirginem opprimit. 90.

185 Guardar. Vedere, obliquamentè.

Ego limis adſpecto, Sic per flabellum clamculum, & ſimul alia circumſpecto, Satin' explorata ſint. 90.

186 Serrar la Porta. Chiauare.

Peſſulum oſtio obdo. 90.

187 Occaſione. Commodità.

Egon occaſionem Mihi oſtentatam, tam breuem, tam optatam, tam inſperatam, Amitterem? 90.

Cic. Att. Magnas amiſſas occaſiones dicebat. Id. pro Caec. Suadebant amici, nullam eſſe rationem amittere huiuſmodi occaſionem.

188 Galante. Da bene. Valente.

Frugi es. 90.

189 Caſa mia.

Eamus ad me. 91.

190 Conſigliarſi.

Conſilium uolo capere una tecum. 91.

191 Aſſaſſinamento. Scherzo. Torto. Violenza.

Nequam ille hodie inſanus turbam faciat, aut uim Thaidi. 91.

192 Parlare.

Cum illo ſermonem. 91.

Diſpetto.

193 Dispetto. Danno. Rabbia.
Voluit facere contra huic aegre. 91.
194 Diletto. Spasso. Ricreatione.
Vt delectet hic nos. 92.
195 Quistione cominciata.
Miles tendere inde ad iurgium. 92.
196 Appartarsi. Partirsi pian piano.
Vbi primum poterit, sese illinc subducet, Scio. 92.
197 Caminando. Per la Strada. Camino.
Coepi egomet mecum inter uias. 92.
Turpilius: Me miseram, quod inter uias epistola excidit mihi.
198 Pensieri. Fastidio. Trauaglio.
Vbi quid in animo est molestiae. 92.
199 Pensiero.
Aliam rem ex alia cogitare, & ea omnia in Peiorem partem. 92.
200 Passare un Luogo.
Praeterij imprudens uillam. longe iam abieram. 92.
Muouer.
Villam praetereo sciens. 92.
201 Amare con gli Occhi soli.
Certe extrema linea Amare, haud nihil est. 92.
202 Fare. Commettere. Delitto.
Hoccine tam audax facinus facere esse ausum? 93.
203 Scapellare.
Tum ipsam capillo conscidit. 93.
204 Cauare gli occhi con le mani.
Vt ego unguibus facile illi in oculos inuolem. 93.
Plaut. In oculos INVADERE *optimum est.*

205 Romore.

Profecto nescio quid absente nobis turbatum est domi. 93.

Pompon. Praesente amicis inter cenam. Varro in Marcell. Id praesente legatis omnibus. Plaut. Nec nobis praesente aliquis nisi seruos Africanus adest. Amphitr.

206 Romore. Rouina. Danno.

Eunuchum quē dedisti nobis, quas turbas dedit? 93.

207 Cosi Auuenga di chi mal ui uuole.

Vtinam sic sient, mihi qui male uolunt. 93.

Ter. Heaut. Obsecro te istuc nostris siet inimicis.

208 Ciera Storta. Scontrafatta.

Illud uide, os ut sibi distorsit carnufex. 94.

209 Tardare alquanto. Star piu.

Paullulum si cessassem, Pythia, Domi non offendißem. 94.

210 Fuggire.

Ita iam ornabat fugam. 94.

Cic. Att. Itaque fuga, quam PARABAT *repreßa est.*

211 Liurea.

Quia uaria ueste exornatus fuit. 95.

212 Liuido. Pallido.

Colore mustellino. 95.

213 Chiarire. Risoluere.

Agedum, hoc mihi expedi. 95.

214 Non Conoscere.

Nec, quis esset, umquam audieram dicier. 96.

Burlato.

215 Burlato. Schernito.

Indignis nos eſſe irriſas modis? 96.

216 Sapere la Verità.

Poſſumne ego hodie ex te exculpere Verum? 97.

217 Inconſtanza.

Modo ait, modo negat. 97.

218 Certiſſimo. Veriſſimo.

Parmenonis tam Scio eſſe hanc technam, quam, me uiuere. 97.

219 Tacere. Non dir Niente.

Quod ſcis, neſcis, &c. 97.

Ter. Heaut. Neſcias quod ſcis, ſi ſapis.

220 Libero. Senza Colpa. Diſtrigato.

Hac, & omni turba euolues te. 97.

221 Quiſtione.

Iam tum inceperat Turba inter eos. 97.

222 Imbriacarſi. Officio.

Vicit uinum quod bibi. Mox: Poſtquam ſurrexi, neque pes, neque mens ſatis ſuum officium facit. 98.

Plaut. Pedes captat primo luctator doloſus. Virg. de Vua: Tentatura pedes olim, uinctura q. linguam. Cic. Att. IX. Hoc officium ſaepe — mihi facturus uideor. Ter. Adelph. Meum officium facio, &c.

223 Prouerbio.

Verbum hercle hoc uerum eſt. 98.

Andr. Verbum illud uerum eſt, uulgo quod dici ſolet.

224 Luſſuria.

SINE *Cerere, & Libero, friget Venus. 98.*

225 Quanto è? Mille anni.

Iam dudum, aetatem. 98.

Lucil. —— *Vt multos menses, diesque. Non tamen, aetatem.*

226 Romore. Quistione.

Lites sunt inter eos factae maxumae. 98.

227 Fuori Cacciato.

Nam me extrusit foras. 98.

228 Andar innanzi.

Miror, ubi huic ego anteuorterim. 98.

229 Toccare. Cauar gli Occhi.

Atqui, si illam digito attigerit uno, oculi ilico Effodientur. 99.

230 Fatti dopo le Parole.

Verum enim, si ad rem uerba Conferentur, Vapulabit. 99.

231 Pagamento.

Neque repeto pro illa abs te quidquam pretij. 99.

232 Istrumento. Scrittura di Nodaro.

Cistellam Pythias domo effer cum monumētis. 100.

233 Essercito. Squadra.

Militem secū ad te quantas copias adducere? 100.

234 Su. Tacete. Via?

Apagesis. 100.

235 Da Manco. Inferiore.

Minus potens, quam tu, minus notus, amicorum hic habens minus. 100.

236 Guardarsi prima.

SED, *tu quod cauere possis, stultum admittere est.* 100.

Stobaeus:

Stobaeus: Σωφρονέστερον δὲ οἶμαι, τοῦ μετὰ τὸ παθεῖν ἐγκαλεῖν, τὸ πρὶν παθεῖν φυλάξασθαι τὸ μὴ παθεῖν. *Menander :* Βέλτερος ἀλκήεντος, ἔφυ σεσοφισμένος ἀνήρ.

237 Giuſtitia. Ragione.

Si uim faciet, in ius ducito. 100.

238 Animoſamente.

Fac, animo haec praeſenti dicas. 101.

Cic. Orat. Animus acer, & praeſens, & acutus.

239 Biſogno di Procuratore.

Huic ipſi opus patrono eſt, quem defenſorem paro. 101.

240 Ingiuria.

Hanccine ego ut contumeliam tam inſignem in me accipiam? 101.

Cic. Verr. Hoſtis eſſet, tanta contumelia accepta.

241 Innanzi Morrò.

Mori me ſatius eſt. 101.

242 Conciar Malamente.

Male mulcabo ipſam. 101.

243 Rimaſo a Guardar la Caſa.

Solus ſannio ſeruat domi. 101.

244 Sicuro. Guardarſi. Fuggir il Pericolo.

Hic ego ero poſt principia. — ipſe ſibi cauit loco. 102.

245 Vorrei &c.

Fundam tibi nunc nimis uellem dari. 102.

Plaut. Moſtell. Nimis uelim lapidem B.

246 Fuggire, ò far Fuggire.

Facerent — fugam. 102.

Sapiente.

247 Sapiente Guerriero. Accorto.

Omnia prius experiri uerbis, quam armis, sapiẽtem decet. 102.

Soph. Γνῶμαι πλέον κράτουσιν, ἢ σθένος χερῶν. *Eurip.* Ἀσφαλὴς γάρ ἐστι ἀμείνων, ἢ θρασὺς στρατηλάτης.

248 Alle Buone. Senza Forzarla.

Qui scis, an, quae iubeam, sine ui faciat? 102.

249 Impararne.

Numquam accedo, quin abs te abeam doctior. 102.

250 Inimicitia.

Qui hunc tantum hominem facias inimicum tibi. 103.

251 Romper la Testa.

Diminuam ego caput tuum hodie. 103.

252 Sfacciato.

Os durum. 103.

Vt e contra, Frons mollis, pro reuerentia.

253 Violenza. Sforzo.

Ne uim facias ullam in illam. 103.

254 Furto. Maleficio. Eccesso.

Hic furti se alligat. 103.

255 Priego. Supplico.

Iam haec tibi aderit supplicans Vltro. 104.

256 Da Valent'huomini.

Sanga, ita uti fortes decet Milites. 104.

257 Goloso. Vario. Non u'hà la Mente.

Iamdudum est animus in patinis. 104.

258 Fintione. Bugia. Vacillare.

Pergin, scelesta, mecum perplexe loqui? Scio, nescio: abijt: audiui: ego non adfui. 104.

Guar-

259 Guardiano. Commettere. Fidare.

Ouem lupo commisisti. 105.

Cic. Phil. —— O praeclarum custodem ouium, ut aiunt, lupum.

260 Pigliare in Prigione.

Comprehendi iube, quantum potest. 105.

261 In Casa del tale.

Apud Antiphonem uterque mater, & pater — domi erant. 105.

262 Fuggire. Correre.

Ego me in pedes, quantum queo. 105.

Plaut. Mene uis dem ipse in pedes. Caes. Comm. Consuetudine sua ad pedes desilierunt. Cic. Terentiae: In VIAM *quod te des, hoc tempore nihil est.*

263 Trauaglio. Angoscia. Pericolo. Affanno.

Ita miserrimus —— fui fugitando. 106.

264 Castigamento. Pena.

Credin te impune habiturum? 106.

265 Peccato. Errore. Fallo. Perdonare.

Unam hanc noxiam Mitte: si aliam umquam admisero ullam, occidito. 106.

266 Accusare. Querelare.

Ne me criminaretur tibi. 106.

Cic. Verr. Iam non libet omnia criminari. Id. Apud quem tu etiam nos criminari soles.

267 Scapigliare.

Vix me contineo, quin inuolem in Capillum. 106.

268 Ingiuria.

At tu indignus, qui faceres tamen cõtumeliam. 106.

Ter. Hecyra: Ne ulla merito contumelia fieri a uobis poſſet. Id. Phor. Quinimmo ei faceres contumelias modo. Antonius reprehenditur a Cicerone, Quinctiliano &c. quod dixerit eo ſenſu Facere contumeliam, quo Latini dicunt, Iacturam facere, quod uitioſum eſt.

269 Conſiglio. Ricapito. Partito.

Neque aedepol, quid nunc conſilij capiam, ſcio, De uirgine iſtac. 106.

270 Diſturbo.

Ita conturbaſti mihi Rationes omnes. 106.

271 Seruigio Compiuto. Intero.

Vt Solidum parerem hoc mihi beneficium. 107.

272 Amico per Sempre.

Aeternam inter nos gratiam Fore. 107.

273 Riconciliatione. Amicitia.

Saepe ex huiuſmodi re quapiã, & MALO *ex principio magna familiaritas Conflata eſt.* 107.

Statius: Forſan & has uenturas amor praemiſerit iras. Liu. 1. Saepe ex iniuria poſt modum gratiam ortam.

274 Potere. Fede. Raccommando.

Ego me tuae commendo, & committo fidei. 107.

275 Vedertela.

In cognoſcendo tute ipſe aderis. 107.

276 Per la Fede mia.

Crede hoc meae fidei. 108.

277 Romore. Forza a Donna.

Dabit hic aliquam pugnam denuo. 108.

At non in Venerem ſegnes, nocturnaq. bella.
Lucil.

Lucil. Vicimus, o socij, & magnam pugnauimus pugnam.

278 Conseruare. Saluare.

Neque pol seruandum tibi Quidquam dare ausim, neque te seruare. 108.

279 Fatica senza Frutto.

S. Moueo C. uideo, sed nil promoues. 109.

280 Indegnatione. Stomaco. Sdegno.

Si dijs placet. 109.

Apud Ciceronem saepe.

281 A Modo mio.

Qui hunc meo excruciem modo. 109.

282 Lode.

Quantam, & quam ueram laudem capiet Parmeno. 109.

283 Hauer l'Intento in cose Lasciue.

Quod ei amorem difficillimum, & Carissimum confeci. 109.

284 Suerginare.

Virginem Quam amabat, eam confeci sine molestia. 109.

285 Degno di Lode. Gloria. Honore.

Id uero est, quod mihi puto palmarium. 109.

286 Mangiar delicato.

Quae, cum amatore suo cum cenant, ligurriũt. 110.

287 Stretto nelle Spese. Cattiue Spese.

Quo pacto ex iure hesterno panem atrũ uorent. 110.

288 Pena. Punitione.

Quae futura exempla dicunt in eũ — indigna? in quem exempla fient? 110.

Adulterio.

289 Adulterio.

Quis homo pro moecho umquam uidit in domo meretricia Deprehendi quemquam. 111.

Fam.8. Percũctari, cũ qua ſit aliquis deprehẽſus.

290 Vedi, che fai.

Vide, quid agas. 111.

291 Cagione. Principio. Auttore.

Quidquid factum eſt, ex te eſſe ortum? 111.

292 Malanno. Male. Danno. Pena. Oltraggio.

Et ſi mihi magnum malum Scio paratum. 112.

293 Raccontar. Narrar Giuſto. Con Ordine.

Tu iſti narrato ordine, ut factum ſiet. 112.

294 Commodità.

Ex meo propinquo rure hoc capio commodi. 112.

295 Faſtidio. Stuffo.

Neque agri, neque urbis odiũ me umquam percipit. Ubi ſatias coepit fieri, commuto locum. 112.

Supra, cum de Rege Thraſo loqueretur.

296 Ben Venuto.

Saluum te aduenire, gudeo. 112.

297 Paura. Confeſſare. Dire.

Lingua haeret metu. 112.

298 Credere. Hauer Fede.

Primum te arbitrari id, quod res eſt, uelim. 112.

299 Colpa.

Quidquid huius factũ eſt, culpa nõ factũ eſt mea. 112

300 Prima dire il Fatto.

Oportuit Rem praenarraſſe me. 112.

Aſtuto.

301 Aſtuto. Accorto. Prattico.

An in aſtu uenit? 113.

302 Diſgratia preſſo l'altra.

Aliud ex alio malum. 113.

303 Compagno. Adiutore.

Me impulſore haec non facit. 113.

304 Tant'è. Altro non u'è.

Tantum eſt. 113.

Ter. Hecyr. Tantum ne? tantum. Plaut. Caſina: Tantum eſt: ualere, &c. Id. Trinummo idem &c.

305 Malanno. Male. Danno. Pena. Oltraggio.

Quin mihi magnum ex hac re ſit malum, Hiſce aliquid eſſe euenturum mali. 113.

306 Auuenimento Felice. A Propoſito.

Numquam aedepol quidquam iam diu, quod magis uellem euenire, Mi euenit. 114.

307 Far Ridere. Ridere.

Mihi ſolae ridiculo fuit. 114.

Defeſſa iam ſum miſera, te ridendo. Quos ludos praebueris intus.

308 Ti Par poco.

An paenitebat flagitij, te auctore quod feciſſet, Adoleſcens ni miſerum &c. 114.

Ter. Heaut. Quantum hic operae fiat, paenitet. Plaut. Trucul. Paenitet ne te, quod ancillam ſolam nimis erumpere. Ter. Phorm. Noſtri noſmet paenitet. Cic. Quod te quantum proficias non paenitebit.

309 Che Animo hauea &c.

Nam, quid illi credis animi tum fuiſſe? 114.

Troppo.

310 Troppo. Si.

Nimium. 115.

311 Lungo Andare. Lungo Tempo. Dio sa, quando.

Sed in diem istuc Parmeno est fortasse, quod minare. 115.

Cic. pro Coelio: Praesentis fraudis poenas in diē reseruatis?

312 Impiccato.

Tu iam pendebis. 115.

313 Palesare. Infamare.

Qui stultum adolescentulum nobilitas flagitijs. 115.

314 Honore. Conueniente.

Hic pro illo munere tibi honos est habitus. 115.

315 Colpa. Patire. Morire, per sua sciagura.

Egomet meo indicio, miser, quasi sorex hodie perij. 115.

Plaut. Confossiorem te faciam Soricina Naeuia.

316 A Colpi di Pianelli.

Vtinam tibi commitigari uideā sandalio caput. 115.

Turpilus: Misero mihi mitigabat sandalio caput.

317 La Porta si sente.

Fores crepuere ab ea. 115.

Audria: Concrepuit a Glycerio ostium.

318 Commodità. Bene. Felicità.

Cui tam subito tot congruerint commoda. 116.

319 Auttor. Cagione di &c.

O mearū uoluptatū Inuētor, inceptor, perfector. 116

Alle-

320 Allegrezza. Festa.

Scin me in quibus sim gaudijs? 116.

321 Sicuro.

Amorem esse omnem in tranquillo. 116.

322 Potestà. Guardia. Protettione.

Thais patri se commendauit, in clientelam, & fidem. 116.

323 Consigliare.

Illum, qui mihi dedit consilium, ut &c. 117.

324 Fortuna.

Fortunam —— quae gubernatrix fuit. 117.

325 Conseruare. Guardare.

O Iuppiter, Serua obsecro haec nobis bona. 117.

326 Presente.

Praesto est. 117.

327 Credo pur troppo.

Satis credo. 117.

328 Luogo. Riceuuto. Raccolto. Gratia.

Vt haereã aliqua in parte tamen apud Thaidẽ. 117.

329 Sò, che, quando Vuoi fai, &c.

Si quid collibuit, noui te. 117.

330 Ciò che Vuoi.

Quoduis donum, praemium a me optato. 117.

331 L'Intento tuo.

Id optatum feres. 117.

332 La Casa aperta.

Vt mihi tua domus Te praesente, absente pateat, inuocato ut sit locus Semper. 117.

333 Apparecchiarsi.

Accingar. 118.

334 Ti Sia detto.

Edico tibi. 118.

335 Non Bisogna, che &c.

Nihil quod dicas mihi &c. 118.

Plaut. Aulul. Nam est quod uisam domum. Ter. Heautontim. Nã nihil est illic, quod moremur diutius. Cic. Tulliae: Nihil est, quod plura scribam. Id. Tiron. Nihil est, quod festines.

136 Andar. Caminare.

Iter hac habui. 118.

Cic. Fam. Iter habebant ad Deiotarum regem. Id. Q. Fr. Quod in Sardiniam iter habebat.

337 Soperbo. Altiero.

Non cognosco uostrum tam superbum. 118.

338 Appartati. Fatti in La. Togliti di qua.

Tu concede paullum istuc, Thraso. 118.

339 Per Cagione. Seruigio. Amore.

Me, huius quidquid facio, id facere maxime caussa mea. 118.

Cic. Fam. Vt, si quidquam caussa mea aut sensit, aut fecit. Id. Nihil umquam mea potius, quam meorum ciuium caussa feci. Id. Te abesse, mea caussa moleste fero.

340 Matieria. Scioccheria. Trascuraggine.

Vos non facere, inscitia est. 118.

341 Buone Spese.

Et enim bene libenter uictitas. 118.

342 Acconsentire. Sofficiente. Bastante.

Vt tuo amori suppeditare possit. 119.

Vtile.

343 Vtile. Commodo. Mette Conto.

Nec magis ex uſu tuo Nemo eſt. 119.

Ter. Hecyra: Si ex uſu eſſet noſtro hoc matrimonium. Cic. Tuſc. Quod ſit ex uſu iam praeſens eſſe, atque adeſſe.

344 Hauere. Liberale.

Principio & habet quod det, & dat nemo largius. 119.

345 Inſipido. Coticone. Groſſo.

Fatuus eſt, inſulſus, tardus. 119.

346 Dormiglioſo. Poltrone.

Stertit noctesque, & dies. 119.

347 Trattare. Accogliere.

Accipit homo nemo melius prorſus, neque prolixius. 119.

Cic. Ad aram uerberibus accipiuntur: Verres Sopatrum leniter, & clementer accepit: Hunc accepi in ſenatu, ut ſoleo: Accipitur Pompeius ſatis male a Curione: Male accipit Rabonium. Id. Fam. Non multi cibi hoſpitem accipies, ſed multi ioci. Id. Fam. Epicurum tuum Stoici male accipiāt. Id. Att. Nos Aſia accepit admirabiliter. Ibid. Conuiuae hilare, & bene accepti. Ibid. Nos hoſpitio accepit. Id. Homines multis uerbis male a ſe acceptos dimiſit. Id. de Somnio Scip. Poſt regio apparatu accepti.

348 Numero. Compagnia. Amicitia.

Vt me in uoſtrum gregem Recipiatis. 119.

349 Fatica Vana. Senza Frutto.

Satis diu hoc iam ſaxum uoluo. 119.

350 Lascio in Preda. Dò in Mano.

Hunc comedendum, & deridendum uobis praebeo. 119.

351 Non Conoscerlo.

Isti te ignorabant. 119.

Cic. Att. Quos ne tu quidem ignoras. Id. Quam qui illum ignorabant arbitrabantur.

352 Informare delle Qualità.

Postquam eis mores ostendi tuos &c. 119.

353 Qualità. Virtù.

Et collaudaui secũdum facta, & uirtutes tuas. 119.

354 Eloquente. Facondo.

Dixin' ego uobis, in hoc esse Atticã elegantiã? 120.

EX. HEAVTON TIMORVMENO

1 Marauiglia.

Ne cui sit nostrum mirum. 124.

2 Dir la Cagione. Venire.

Deinde, quod ueni, eloquar. 124.

3 Maggior Parte.

Ni partem maxumam Existimarem scire nostrum. 124.

4 Parte in Comedia.

Nunc, quamobrem has partes didicerim. 124.

5 Dir. Narrar. Breuemente.

Paucis dabo. 124.

6 Facondo. Eloquente.

Tantum poterit a facundia. 124.

7 Premeditato.

Quantum ille potuit cogitare commode. 124.

8 Romor. Fama.

Nam, quod rumores distulerunt. 124.

9 Pentimento. Perseuerare.

Neque se pigere, & deinde facturum autumat. 124.

10 Essempio. Imitatione. Regola.

Habet bonorum exemplum: quo exemplo sibi Licere id facere, quod illi fecerunt, putat. 124.

11 Poeta Nouello.

Repente ad studium hunc se applicasse musicū. 124.

12 Aiuto. Fauore.

Amicum ingenio fretum, haud natura sua. 124.

13 Giudicatelo. Vedetelo uoi.

Arbitrium uestrū, uestra existimatio Valebit. 124.
Liu. Vestra existimatio est.

14 Pregare.

Quamobrem omnes uos oratos uolo. 124.

15 Dar Animo d'Auuanzarsi.

Date crescendi copiam. 124.

16 Vedere. Rappresentare.

Nouatum qui spectandi faciunt copiam Sine uitijs. 124.

17 Dar Luogo.

Seruo currenti in uia Decesse populum. 125.

18 Lasciami. Fammi Fare, &c.

Date potestatem mihi &c. 125.

19 Tacito. Quieto.

Statariam agere ut liceat pro silentium. 125.

20 Ragione. Dritto. Far Seruitio.

Mea caussa, caussam hanc iustam esse, animum inducite. 125.

21 Fatica.

Vt aliqua pars laboris minuatur mihi. 125.

Vengono

22 Vengono a me.

Laborioſa ſi qua eſt, ad me curritur. 125.

23 Rappreſentatori.

Ad alium defertur gregem. 125.

24 Parlar Puro.

In hac eſt pura oratio. 125.

25 Caro.

Si numquam auare pretium ſtatui arti meae. 125.

26 Guadagno. Seruigio. Vtile.

Et cum eſſe quaeſtum in animum induxi maxumum, Quammaxume ſeruire uoſtris commodis. 125.

27 Eſſempio.

Exemplum ſtatuite in me. 125.

28 Conoſcenza. Famigliarità.

Haec inter nos nuper notitia admodum eſt. 126.

29 Non Hò da Far teco.

Nec rei fere ſane amplius quidquam fuit. 126.

30 Vicinità. Amicitia.

Quod ego in propinqua parte amicitiae puto. 126.

31 Ripreſa.

Vt te audacter moneam, & familiariter. 126.

32 Senza Biſogno.

Et praeterquam res te adhortatur tua. 126.

33 Campo. Villa.

Agrum in his regionibus Meliorem, neque pretij maioris nemo habet. 126.

34 Officio-

Ita tute attente illorum officia fungere. 126.

35 Non Perdoni a te medeſimo. Perder Tempo.

Nullum remittis tempus, neque te reſpicis. 126.

36 Par Poco.

At enim me, quantum hic operis fiat, paenitet. 126.

Ter. alibi: Noſtri noſmet paenitet. Virg. Nec te paeniteat calamo triuiſſe labellum. Cic. ad Fil. Quod te quantum proficias non paenitebit.

37 Opra. Fatica. Sollicitare.

Quod in opere faciundo operae conſumis tuae, Si ſumas in illis exercendis. 126.

38 Curioſo. Spenſierato. Poco da Fare. Vedere il Fatto d'altri.

Tantum ne eſt ab re tua otij tibi, Aliena ut cures, eaque, nihil quae ad te attinent? 126.

39 Huomo. Humanità. Proſſimo.

Homo ſum: humani a me nihil alienum puto. 126.

40 Officio. Deuere.

Rectum eſt? ego ut faciam. 126.

41 Soglio. Mio Coſtume. Mi Piace.

Mihi ſic eſt uſus: tibi ut opus eſt facto, face. 127.

42 Meritare.

Quaeſo, quid de te tantum meruiſti? 127.

43 Sapere.

Fac me ut ſciam: Ne retice. 127.

44 Giouamento. Aiuto.

Aut conſolando, aut conſilio, aut re iuuero. 127.

45 Che Fai?

Quam rem agis? 127.

Tempo.

46 Tempo. Cessamento.

Vacuum tempus ne quod duim mihi laboris. 127.

47 Torto.

Non aequom facis. 127.

48 Meritare. Conuenire.

Sic meritum est meum. 127.

49 Non Sò.

Nunc habeam, nec ne, incertum est. 127.

50 Patria. Forastiera.

Est e Corintho hic aduena. 127.

51 Costume. Vsanza. A Guisa di &c.

Et uia peruolgata patrum. 128.

52 Procedere. Otio.

Nulla adeo ex re istuc fit, nisi ex nimio otio. 128.

53 In questa Età. Amore.

Ego istuc aetatis non amori operam dabam. 128.

54 Facoltà. Ricchezza. Gloria. Lode.

Simul rem, & gloriam armis belli repperi. 128.

55 Gagliardo. Animoso.

Animi est pudentis signum, & non instrenui. 128.

56 Consapeuole. Sapere.

Vbi comperi ex his, qui ei fuere conscij. 128.

57 Scalzare.

Soccos detrahunt. 128.

58 Metter la Tauola. Apparecchiar da Cena.

Lectos sternere, Cenam apparare. 128.

59 Diligente.

Pro se quisque sedulo Faciebat. 128.

Traua-

60 Trauaglio. Angoſcia.

Quo illam mihi lenirent miſeriam. 128.

61 Contentare. Acquetare.

Ut me unum expleant? 129.

62 Età Conueniente.

Quod illa aetas magis ad haec utēda idonea eſt. 129

63 Vita. Viuere.

Dum ille uitam illam colet. 129.

64 Togliere. Adunare. Raccorrere. &c.

Conraſi omnia. 129.

65 Guadagnar le Speſe.

Niſi eos, qui opere ruſtico Faciundo facile ſumptum exercerent ſuum. 129.

66 Incanto. Vendere.

Omnes produxi, ac uendidi. 129.

67 Metter il Prezzo ſopra la Caſa da Venderſi.

Inſcripſi illico Aedes mercede. 129.

68 Far Danari.

Quaſi talenta ad quindecim Coegi. 129.

69 Far Torto. Gramo.

Decreui, tantiſper me minus iniuriae, Chreme, meo gnato facere, dum fiam miſer. 129.

70 Spaſſo. Diletto. Frutto.

Nec fas eſſe ulla me uoluptate hic frui. 129.

71 Herede. Compagno.

Meus particeps. 129.

Clemente. Humano. Piaceuole.

Ingenio te eſſe in liberos leni puto.

Si quis recte, aut commode Tractaret. 129.

Cono-

73 Conoſcere.

Verum neque tu illum ſatis noueras, Nec te ille. 129.

74 Sincera. Schietta. Vita.

Hoc ubi fit, ibi non uere uiuitur. 129.

75 Moſtrar di Far Conto.

Tu illum, numquã oſtendiſti, quanti penderes. 129.

76 Colpa dalla Parte mia.

Peccatum a me maxumum eſt. 130.

77 Dio il Voleſſe.

Vtinam dij ita faxint. 130.

78 A Caſa mia.

Hodie apud me ſis uolo. 130,

79 Sparammiati.

Tibi parce. 130.

80 Fatica. Affanno. Stento.

Qui illum ad laborem impullerim, Nunc me ipſum fugere. 130.

81 Piacere. Parere. Coſi Vuoi.

Siccine eſt ſententia? 130.

82 Lagrima. Mi fa Piangere.

Lacrumas excuſſit mihi. 130.

83 Affanno. Angoſcia. Trauaglio.

Sollicitudinem iſtam falſam, quae te Excruciat, omittas. 131.

84 Sbarcare.

E naui egredientem. 131.

85 Amicitia. Da Fanciullo.

Nam mihi magna cum eo iam inde uſque a pueritia Semper fuit familiaritas. 131.

86 Caro mi ſarebbe.

Quam uellem. 131.

87 Allegrezza. Buona Nuoua.

Vt hanc laetitiam nec opinanti primus ei obijcerem domi. 131.

88 Non Sò che Fare.

Incertum eſt etiam, quid ſe faciat. 131.

89 Non E' da &c.

Quem minus credere eſt? 131.

90 Felice. Beato.

Quid relliqui eſt, quin habeat, quae quidem in homine dicuntur bona?

Parentes, patriam incolumem, amicos, genus, cognatos, diuitias. 132.

91 Paura. Timore.

Nam, in metu eſſe hunc, illi eſt utile. 132.

92 Conuiti.

Scortari crebro nolunt: nolunt crebro conuiuarier. 132.

93 Riſparmiare. Spender poco.

Praebent exigue ſumptum. 132.

94 Piaceri dishoneſti.

Verbum, ubi animus ſemel ſe cupiditate deuinxit mala. 133.

95 Eſſempio d'altri.

Scitum eſt, periclum ex alijs facere, tibi quod ex uſu ſiet. 133.

Hor. Felix, quem faciunt aliena pericula cautũ.

96 Tempo.

Vt tempus eſt diei. 133.

Ter.

Ter. Tu, ut tempus eſt diei.

97 Da Fanciullo. Senno.

Nos iam a pueris illico naſci ſenes. 133.

98 Giouane.

Neque illarum affines rerum eßе, quas fert adoleſcentia. 133.

99 Secondo il lor Deſiderio. Appetito.

Ex ſua libidine moderantur, quae eſt nunc, non quae olim fuit. 133.

100 Benigno. Clemente.

Nae ille facili me utetur patre. 133.

101 Intendere. Sapere. Perdonare.

Nam & cognoſcendi, & ignoſcendi dabitur peccati locus. 133.

102 Obliquamente.

Qui mihi per alium oſtendit ſuam ſententiam. 133.

103 Beuer Souerchio.

Is mihi, ubi adbibit plus paullo. 133.

104 Raccontar le Proue.

Sua quae narrat facinora? 133.

105 Predicare al Diſerto.

Surdo narret fabulam. 133.

106 Hà da Fare. Hà il ſuo Trauaglio.

Et ſi is quoque ſuarum rerum ſatagit. 134.

107 Non hà da Darti &c.

Tum, quod dem ei, recte eſt. 134.

108 Paura. Tema. Non Oſo.

Relligio eſt dicere. 134.

109 La coſa Và bene, Proſpera, Felice.

Si mihi ſecundae res de amore meo eſſent. 134.

Proue.

110 Proue.

Concurrunt multae opiniones. 134.

111 Confemare la Sospettione.

Quae mihi animum exaugeant. 134.

112 Per uia di Danari. Soldi.

Cui nihil iam praeter pretium dulce est. 134.

113 . Presagire. Mi dice l'Animo.

Sed nescio quid profecto mihi animus praesagit mali. 135.

114 Far Giudicio.

Pergin' istuc prius dijudicare, quam scis, quid ueri siet?. 135.

115 Acconciarsi. Far la Bionda. Lisciarsi.

Dum moliuntur, dum comuntur, annus est. 135.

116 Ragionamento. Dialogo.

Dum sermones caedimus. 135.

Prisc. lib. XIIX. κόπτειν λόγους, *uel* ῥήματα.

117 Moltitudine di Serui.

Ancillarum gregem Ducunt secum. 135.

118 Grande. Infinito.

Portant quid rerum? 135.

Ter. infra: Modo pitissando quid uini absumpsit mihi. Plaut. Epid. Tum captiuorum quid ducunt secum. Cic. Verr. Quid lacrumarum putatis ipsum profudisse Neronem.

119 Non Saper la Strada.

Et non nouerunt uiam. 135.

120 Speranza.

Quanta de spe decidi. 136.

Fuor'

121 Fuor'uſcito.

Patria careo demens. 136.

122 Ricco.

Collocupletaſti te, Antiphila. 136.

123 Infame.

Propter quam in ſumma infamia ſum. 136.

124 Predicare. Auuertire.

Qui harum mores cantabat mihi. 136.

125 Diſtaccarlo.

Neque potuiſſe umquam me ab hac expellere. 136.

126 Prendere Errore dalle parole di &c.

Hic de noſtris uerbis errat uidelicet. 136.

127 Sperienza. La Coſa moſtra.

Quantum ex ipſa re coniecturam cepimus. 137.

128 Deſiderio.

Nam mihi nunc nihil rerum omnium eſt, Quod malim. 137.

129 Sapere il Tutto.

Vt ne quid huius ignores. 137.

130 Ferma. Taci. Dir quel che hò com.

Mane, hoc, quod coepi, primum enarrem, Clitipho; Poſt iſtuc ueniam. 137.

131 Batter la Porta. Entrar Dentro.

Dromo pultat fores: Continuo hic ſe coniecit intro. 137.

132 Vita Menata.

Quo ſtudio uitam ſuam te abſente exegerit. 137.

133 Venuta alla Sprouiſta.

Vbi de improuiſo eſt interuentum mulieri. 137.

134 Far Giudicio.

Nam ea res dedit tum existumandi copiam. 137.

135 Vita Solita. Priuata.

Quotidianae uitae consuetudinem. 137.

136 Visito.

Veste lugubri, Eius anus caussa, opinor, quae erat mortua. 138.

137 Pompa.

Sine auro tū ornatā, ita uti quae ornantur sibi. 138.

138 Concio. Liscio. Biacca. Strisciata.

Nulla mala re esse expolitam muliebri. 138.

139 Chiome Neglette.

Capillus passus, prolixus, circum caput Reiectus neglegenter. 138.

140 Allegrezza.

Ne me in laetitiam frustra conijcias. 138.

141 Grama. Stracciata.

Neglecta, immunda illuuie. 138.

Scin' hanc, quam dicit sordidatam, & sodidam? 138.

142 Innocente. Senza Colpa.

Dominam esse extra noxiam. 138.

143 Desiderar. Ottenere. In Gratia.

Ad dominas qui affectant uiam. 138.

144 Piacere. Seruigio.

Ne falsam gratium Studeas inire. 138.

145 Lagrimare.

Et lacrumis opplet os totum sibi. 138.

146 Fatica. Sudore. Cose grandi.

Non fit sine Periculo facinus magnum, & memorabile.

morabile. 139.

Her.li.7.Magna negotia magnis cũ periculis fiũt.

148 Gloria. Honor. Lode. A Spese d'altri.

In mea uita tu tibi laudem is quaesitum, scelus. 139.

149 Se Mancherai. Fallerai di un Tãtino.

Ubi, si paullulum modo quid te fugerit, ego perierim. 139.

150 Torto.

Multimodis iniurius, Clitipho, es. 139.

151 Comportarsi.

Neque ferri potis es. 139.

152 Pericolo. Sicurtà.

Tuum esse in potiundo periculum non uis. 139.

153 Minchione.

Haud stulte sapis. 139.

154 Qual Vuoi prima. Scegli.

Harum duarum conditionum nunc utram malis, uide. 139.

155 Parere. Partito. Consiglio.

Etsi consilium, quod coepi, &c. 140.

156 Può Farsi.

Nam tua apud patrem amica tecum sine metu ut sit, copia est. 140.

157 Stornire. Assordire. Romper l'Orecchie.

Orando surdas iam aures reddideras mihi. 140.

158 Sperienza.

Experiundo scies. 140.

159 Poca Vergogna.

Si haec una dedecori est parum? 140.

160 Fermezza.

Nihil ſatis firmi uideo. 140.

161 Pericolo. Paura. Timore.

Quamobrẽ accipere hunc mihi expediat metũ. 140.

Ademptum tibi iam faxo omnem metum. 140.

162 Dormir Sicuro.

In aurem utramuis otioſe ut dormias. 141.

Plin. Romano: Nihil, quod in dextram aurem fiducia mei dormias.

163 Tardi mi Chiamerai. Conoſcerai.

Hodie ſero: ac nequidquam uoles. 141.

164 Occaſione. Prendi il Buon Tempo, quando uiene.

Quod boni Datur modo, fruere dum licet: nam neſcias, Eius ſit poteſtas poſthac, an numquam tibi. 141.

Hor. Tu, quamcumque Deus tibi fortunauerit horam, Grata ſume manu, nec dulcia differ in annum. Et alibi: Dona praeſentis cape laetus horae.

165 L'Honor mio nelle uoſtre mani.

Et meum amorem, & famam, permitto tibi. 141.

166 Biaſimo. Riprenſione.

Ne quid accuſandus ſis, uide. 141.

167 Appartenere. Pericolo. Ci Va per me.

Quaſi iſtic minor mea res agatur, quam tua. 141.

168 Botte. Baſtonate. Male Parole.

Tibi erunt parata uerba, huic homini uerbera. 141.

169 Scherzo. Penſieri. Sollecitudine.

Neutiquam haec res neglectu eſt mihi. 141.

Biſogna.

170 Bisogna. E' Forza. Non Può farsi di manco.

In eum iam res rediit locum, Vt sit necesse. 141.

171 Insegnata. Ammaestrata.

Perdocta est probe. 141.

172 Importa.

Quod rerum omnium est Primum. 142.

173 Dormir con alcuna.

Eius noctem orantem. 142.

174 A posta. Dar Parole. A Bada.

Haec arte tractabat uirum. 142.

175 Tenersi. Contenersi. Far Gola.

Cupidum ut illius animum inopia incenderet. 142.

176 Far Seruigio. Cosa Grata.

Eademq. ut apud te esset ob hoc quam gratissima. 142.

177 Alla Cieca.

Ne quid imprudens ruas. 142.

178 Occhiato.

Ad has res quam sit perspicax. 142.

179 Sommettimento. Obsequio.

Inuersa uerba, euersas ceruices tuas. 142.

180 Piangere. Sospiri.

Gemitus, screatus, tussis. 142.

181 Non Ridere.

Risus abstine. 142.

182 Non te ne Lamenterai. Vedrai.

Laudabis — tutemet mirabere. 142.

183 Bellezza. Co' Costumi.

Formae ut mores consimiles forent. 142.

184 Parlare.

Nam mihi, quale ingenium haberes, fuit indicio Oratio. 143.

185 Pensar. Contemplare.

Et cum egomet nunc mecum in animo uitam tuam considero. 143.

186 Non Volgari. Elette.

Volgus quae ab sese segregant. 143.

187 Non è Marauiglia.

Haud mirabile est. 143.

188 Huomo da Bene.

Nam uobis expedit esse bonas. 143.

189 Metter l'Animo ad altra Donna.

Illi suum animum alio conferunt. 143.

190 Prouedersi per la uecchiezza.

Nisi prospectum est interea aliquid nobis. 143.

191 Viuer con un solo.

Vobis cum uno semel ubi aetatem agere decretum est uiro. 143.

192 Costumi simili.

Cuius mos maxume est consimilis uostrum. 143.

193 Amor Stretto.

Vtrique ab utrisque uero deuincimini. 143.

194 Disturbo. Disgratia.

Vt numquam ulla amori uostro incidere possit calamitas. 143.

Ter. Eun. — Nostri fundi calamitas.

195 Tornar Sano, & Saluo.

Sola reducem me in patriam facis. 143.

Fatica.

196 Fatica.

Omnes mihi labores fuere, quos cepi, leues. 144.

197 Tenermi. Patienza.

Vix suffero. 144.

198 In tal Maniera. Disposto.

Immo, ut patrem tuum uidi esse habitum. 144.

199 Castigo. Pena. Richiocco.

Diu duras dabit. 144.

200 Che Hai?

Quid tibi est? 144.

201 Desideratissimo.

Animo maxime exoptatam meo. 144.

202 Scoprirti. Senza Pericolo

Cum illi nihil pericli ex indicio siet? 145.

203 Aiutare.

Amico, atque aequali suo Video inseruire, & socium esse in negotijs. 145.

204 Infelicissimo.

Aut ego profecto ingenio egregie ad miseriam Natus sum. 145.

205 Dolor minuito.

Diem adimere aegritudinem hominibus. 145.

Sulpic. Cic. Nullus dolor est, quem non longinquitas temporis minuat, atque molliat. Ouid. IV. *Trist. Hoc etiã saeuas paullatim mitigat iras: Hoc minuit luctus, maestaq. corda leuat. Id. Quod male fers, assuesce, feres bene. multa uetustas Lenit.*

206 Aumento di Doglia.

Nam mihi quidem quotidie augescit magis De filio aegritudo. 145.

207 Noua Buona, Lieta, Disiata.

Nuncium apporto tibi, Cuius maxume te fieri participem cupis. 145.

208 Non uoler esser Veduto. Nascoso.

Tuum Conspectum fugitat. 145.

209 Cagliato. Animo Abietto, Basso. Poco Animo.

Si te tam leni, & uicto esse animo ostenderis. 145.

210 Souuerchio. Estremo.

Vehemens in utramque partem, Menedeme, es nimis, Aut largitate nimia, aut parcimonia. 146.

211 Pena. Affanno.

In eandem fraudem —— incides. 146.

212 D'ogni Poco Contentarsi.

Quae paullulo Tum erat contenta, cuiq. erant grata omnia. 146.

213 Donna. Meretrice.

Commeare ad mulierculam. 146.

214 Interesse. Spesa. Rouina.

Nunc, cũ sine magno intertrimento non potest Haberi. Quã ea instructa pulchre ad perniciẽ siet. 146.

215 Acconsentire alla Spesa.

Sufferre numquam eius sumptus queat. 146.

216 Cercar. Far la Proua del Vino.

Pitissando, modo mihi Quid uini absumpsit? sic, hoc, dicens, asperum, Pater est: hoc aliud lenius. 146.

217 Spinare le Botte.

Releui dolia omnia, omnes serias. 146.

218 Rosigare.

Quem assidue exedent? 146.

Dar

219 Dar da Fare.

Omnes habui ſollicitos. 146.

220 Sono là. Fanno quello.

Illos ibi eſſe. 147.

221 Conſigliarſi. Tramare.

Et id inter ſe agere clamculum. Syrus cum illo uo-ſtro conſuſurrat: conferunt Conſilia adoleſcen-tes. 147.

222 Metter la Vita, & la Robba.

Prius proditurum te tuam uitam, & prius Pecu-niam omnem. 147.

223 Cagione. Occaſione di Mal. Peggio.

Quantam feneſtrā ad nequitiem pateſeceris. 147.

224 Viuere.

Tibi autem porro ut non ſit ſuaue uiuere. 147.

225 Licenza.

Nam deteriores omnes ſumus licentia. 147.

226 Deſiderio. Appetito. Piacere.

Quodcumque inciderit in mentem, uolet. 147.

227 Vero.

Videre uerum, atque ita, uti res eſt, dicere. 147.

228 Sonno. Dormire.

Somnum hercle ego hac nocte oculis non uidi meis. 147.

229 Preghiera.

Cedo dextram. 147.

230 Preghiera. Accordare.

Syrus eſt prehendēdus, atque adhortādus mihi. 148

231 Farcela inſieme.

Nos inter nos congruere. 148.

232 Da far un Poco. Facenda. Negocio.

Paullum negoti mihi obstat. 148.

233 Confini.

Ambigunt de finibus. 148.

234 Giudice.

Me capere arbitrum. 148.

235 Natura humana.

Ita n' comparatam esse hominum naturam omnium. 148.

236 Fatto d'altri.

Aliena melius ut uideãt, & iudicent, Quã sua. 148.

237 Allegrezza. Doglia.

Aut gaudio Sumus praepediti nimio, aut aegritudine? Hic mihi nunc quanto plus sapit, quam egomet mihi? 148.

238 Distrigarsi. Sbrigarsi.

Dissolui me ocius. 148.

239 Corri Quà, & Là.

Hac illac circumcursa. 148.

240 Inganno.

Intendenda in senem est fallacia. 148.

241 Negocio. Facende.

Iccirco huic nostro tradita est prouincia. 149.

242 Non Troppo.

Nihil nimis. 149.

243 Vecchio Beuitore.

Visa uero est, quod dici solet, Aquilae senectus. 149.

244 Bella alla moderna.

Forma luculenta, Ita non ut olim, sed, uti nunc, sane bona. 149.

Stretto.

245 Stretto. Spilorcio.
Habet patrem quendam auidum, miserum, atque aridum. 149.
246 Ricco.
At, quasi is non diuitijs Abundet. 149.
247 Hauer che Dare.
Vnde esset adolescenti, amicae quod daret. 149.
248 Burli.
Garris. 149.
249 Bisognaua.
Haec facta ab illo oportebant, Syre. 149.
250 Guarire. Sanare.
Magnarum saepe id remediũ aegritudinũ est. 150.
251 Da Senno, o da Burla.
Ioco ne, an serio, illaec dicat. 150.
252 Dar Animo.
Nisi mihi quidem addit animum. 150.
253 Inganno.
Non ne ad senem aliquam fabricam fingit? 150.
254 Sò l'Vsanza.
Etenim, quo pacto id fieri soleat, calleo. 150.
255 Bugia.
Non est mentiri meum. 150.
256 Come Vanno le cose del mondo.
Vt sunt humana. 150.
257 Non Accaderà.
Non usus ueniet, spero. 150.
258 Trouarti, Sperimentarti Liberale.
Et nae ego te, si usus ueniat, magnifice, Chreme, Tractare possim. 150.

Che

259 Che Creanza ?
Qui istic mos est, Clitipho ? 151.
260 Metter le Mani in seno.
Modo manum in sinum huic Meretrici inserere ? 151.
261 Torto. Dispiacere. Ingiuria.
Facis adeo indigne iniuriam illi. 151.
262 Dar di Mani.
Qui non abstineas manum. 151.
263 Albergare.
Hominem amicum ad te recipere. 151.
264 Tentare.
Atque eius amicam subagitare. 151.
265 Notano quel che manco Pensi.
Grauiter aduertunt, quae non censeas. 151.
266 Fede.
At mihi fides apud hunc est, nihil me istius facturum pater. 151.
267 Appartati.
At certe concedas ab eorum ore aliquantisper aliquo. 151.
268 Presenza.
Ea prohibet facere tua praesentia. 151.
269 Prendo da me.
Ego de me facio coniecturam. 152.
270 Dir. Palesare i Segreti.
Apud quem expromere omnia mea occulta, Clitipho, audeam. 152.
271 Tien le Mani a te.
At tu pol tibi Posthac cõprimito istas manus. 153.

Quanto

272 Quanto Puoi.
Quantum dij dant tibi opis. 153.
273 Trouar Cosa à tuo garbo.
Reperisti, tibi quod placeat. 153.
274 Inganno.
Inueni quandam nuper fallaciam. 153.
275 Arra Caparra.
Ea relicta huic arrhaboni est pro illo argento. 153.
276 Guadagno.
Magnum in esse in ea lucrum. 154.
277 Se non m'Inganno.
Nisi me animus fallit. 154.
278 Che Significa ciò.
Quid uolt sibi, Syre, haec oratio? 154.
279 Veder Bene.
At ut satis contemplata modo sis. 154.
280 Risoluersi a Niente.
Magno iam conatu magnas nugas dixerit. 155.
281 Disubidienza.
Ne quid credas me aduorsum edictum tuum Facere ausam. 155.
282 Scusa. Delitto.
Nescio, quid peccati portet haec purgatio. 155.
283 Danno. Interesse. Spesa.
Ergo herus damno auctus est. 155.
284 Obedire.
Si meum Imperium exsequi uoluisses. 156.
285 Speranza di Vita.
Spem uitae dare. 156.

Appe-

286 Appetito Irrationale.

Qui neque ius, neque bonum, atque aequom sciunt, Melius, peius, prosit, obsit, nil uident, nisi quod lubet? 156.

287 D'Età. Senno.

Quanto tuus est animus natu grauior. 156.

288 Perdonare. Clemente.

Ut meae stultitiae in iustitia tua sit aliquid praesidi. 156.

289 Perdonare.

Scilicet equidem istuc factum ignoscam. 156.

290 Troppo Buono. Auuezzar Male.

Male docet te mea facilitas multa. 156.

291 Cauarsi l'Anello.

De digito anulum Detraho. 157.

292 Heredità. Parte.

Ne expers partis esset de nostris bonis. 157.

293 Saluare.

Seruandum mihi dedit. 157.

294 Speranza.

Plus spei uideo, quam uolo. 157.

295 Far quel che si Può.

Non licet hominem eße saepe, ita ut uolt, si res non sinit. 158.

296 Malanno.

Haud multum a me aberit infortunium. 158.

297 Pericolo. Intrico. Confinato.

In angustũ opido nunc meae coguntur copiae. 158.

298 Saluo. Vscirmene con l'Honor mio.

Triumpho, si licet me latere tecto abscedere. 158.

Togliere

299 Togliere il Boccone.

Crucior, bolum tantum mihi ereptum tam ſubito e faucibus. 158.

300 Cercare. Inueſtigare.

Nil tam difficile, quin quaerendo inueſtigari poſſiet. 158.

301 L'Haurò Pure.

Retraham hercle, opinor, ad me illud idem fugitiuũ argentum tamen. 158.

302 Impedimento. Diſturbo. Contentezza.

Nulla mihi res poſthac poteſt interuenire tanta, Quae mihi aegritudinem afferat: tanta haec laetitia ob orta eſt. 159.

303 Come Voleui. Come Deſiaui.

Iſtuc tibi ex ſententia tua obtigiſſe, laetor. 159.

304 Commodità. Felicità.

Cui aeque audiſti commode quidquam eueniſſe? 159.

305 Attendere.

Da te mihi uiciſſim. 159.

306 Il fatto del Compagno. Sicurtà.

Amici quoque res eſt uidenda, in tuto ut collocetur. 159.

Eur. in Oreſte: Τὺς φίλυς ἐν τοῖς κακοῖς χρὴ τοῖς φίλοισιν ὠφέλειν.

307 Interrompere il Parlare.

Siccine mihi interloquere? 159.

308 Felice. Beato.

Deorum uitam apti (pro, adepti) ſumus. 159.

M'Affa-

309 M'Affatico indarno.

Frustra operam, opinor, sumo. 159.

310 La Verità.

Aperte, ita ut res sese habet, narrato, Immo, ut recta uia rem narret ordine omnem. 160.

311 Sicuro.

Nam, qui poterit esse in tuto. 160.

312 Lode. Gloria.

Huic equidem consilio palmam do. 160.

313 Vantarsi.

Hic me magnifice effero. 160.

314 Astuto.

Qui uim tantam in me, & potestatem habeam tantae astutiae. 160.

315 Aiuto.

Tu fortasse, quid me fiat, parui curas, dum illi consulas. 161.

316 Rouini il Cielo.

Quid, si nunc caelum ruat? 161.

Theognis: Εν μοι ἔπειτα πέσοι μέγας οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν χάλκεον, ἀνθρώπων δεῖμα παλαιγενέων. *Horat. Si fractus illabatur orbis, Impauidũ ferient ruinae.*

317 Libero. Sbrigarsi.

Quasi non ea potestas sit tua, Quo uelis in tempore ut te exsoluas. 161.

318 Promessa.

Satis pol proterue me Syri promissa huc induxerunt. 161.

319 Speranza. Dubbio.

Clitipho cum in spe pendebit animi. 162.

Peni-

320 Penitenza.

Syrus mihi tergo poenas pendet. 162.

321 Dormire. Destare.

Dormiunt: pol ego istos commouebo. 162.

322 Corri.

Curriculo percurre. 162.

323 Abbuscar Danari.

Argentum cudo, Quod tibi dem. 163.

324 Interesse. Guadagno.

Sperabit sumptum sibi senex eße harum abitu leuatum. Nae ille haud scit, hoc paullum lucri quantum ei damni apportet. 163.

325 Compassione. Rouina.

Menedemi uicem Miseret me, tantum deuenisse ad eum mali. 163.

326 Desiderio.

Ita magno desiderio fuit ei filius. 163.

327 Carezze.

Quin tibi caput demulceam. 164.

328 Far del Bene.

Faciam boni tibi aliquid pro ista re. 164.

329 Intrighi.

Ita tu istaec tua misceto, ne me admisceas. 165.

330 In Buona Parte.

Aequi boniq. facio. 165.

331 Giustitia troppa.

IVS *summum saepe summa malitia est.* 165.

332 Ricco.

In lauta te, & bene parte aucta putant. 165.

Sospet-

333 Sospettione.
Quia enim in eũ suspicio est Translata amoris. 165.

334 Contra Voglia.
Nulla est tam facilis res, quin difficilis siet, Quam inuitus facias. 166.

335 Passeggiare. Stracco.
Vel me haec deambulatio, Quam non laboriosa, ad languorem dedit. 166.

336 Vorrei io.
Vellem hercle factum. 166.

337 Mali Costumi.
Quam multa iniusta, ac praua fiunt moribus? 167.

338 I miei Sudori.
Labore inuenta mea cui dem bona. 167.

339 Moglie.
Hanc uxorem sibi dari uolt Clinia. 168.

340 Troppo Indulgente.
Nimium illi, Menedeme, indulges. 168.

341 Satio. Stuffo.
Nae tu propediem —— istius obsaturabere. 169.

342 Saputa.
Nam te scientem faciam, quidquid egero. 169.

343 Star Bene. Conuenire.
In me quiduis harum rerum conuenit, Quae sunt dicta in stultum. 169.

344 Matto. Pazzo. Rozzo.
Caudex, stipes, asinus, plumbeus: In illum nil potest: nam exsuperat eius stultitia omnia haec. 169.

345 Ringratiar. Rallegrarsi a Dio.
Ohe, iã desine deos, uxor, gratulando obtũdere. 169.

Ciera

346 Ciera finta.

Voltus quoque hominum fingit ſcelus. 170.

347 Voglio Sapere.

Prius hoc ſcire expeto. 170.

348 Soggiungere. Parlare.

Continuo iniecißе uerba tibi Dromonem. 170.

349 Niuna Soſpettione.

Ut ne paullulum quidem ſuboleat, amicam eſſe hãc Cliniae. 171.

350 Camera Segreta.

Est mihi ultimis conclaue in aedibus quoddam retro. 171.

351 Fare'l Letto.

Huc eſt intro latus lectus, ueſtimẽtis ſtratus eſt. 171.

352 La mia Facoltà rouinerà preſto.

Decem dierum uix mi eſt familia. 171.

353 Conſigliar altri, & non ſe ſteſſo.

Foris ſapere, tibi non poſſe auxiliarier. 172.

Μισῶ σοφιστὴν, ὅστις οὐκ αὐτῷ σοφός.

354 Laſciare. Abbandonare.

Nequam aliã quaerat copiam, ac te deſerat. 172.

355 Vada oue gli Piace.

Immo abeat potius multo quouis gentium. 172.

356 Impouerire.

Quam hic per flagitium ad inopiam redigat patrem. 172.

357 Speſa.

Nam, ſi illi pergo ſuppeditare ſumptibus. 172.

358 Condotto in Pouertà.

Mihi illaec uero ad raſtros res redit. 172.

Ad mantica res rediјt. Isidor. Antiqui dicebant, Ad incitos redactus.

359 Danno.

Quot incommoda in hac re capies? 172.

360 Robba. Facoltà.

Duo taleta pro re nostra, ego esse decreui satis. 173.

361 Dote.

Me, mea omnia bona doti dixisse illi. 173.

362 Lussuria. Lasciuia. Castigare.

Ut eius animum, qui nunc luxuria, & lasciuia Diffluit, retundã, redigã, ut, quo se uortat, nesciat. 173.

363 Riprendere.

Hic ita, ut liberos est aequom, dictis confutabitur. 173.

364 Conciarlo, che di me si Ricordi.

Si uiuo, adeo exornatum dabo, Adeo depexum, ut, dum uiuat, meminerit semper mei. 173.

365 Poco Conto. Burlarlo. Abietto. Disprezzato. Da Niente.

Qui sibi me pro ridiculo, ac delectamento, putat. Non—— auderet facere haec uiduae mulieri, Quae in me fecit. 173.

366 Breue Tempo.

Tam in breui spatio. 174.

367 Esseredare. Non Voler per Figlio.

Omnem de me eiecerit animum patris? 174.

368 Fallo. Peccato.

Quid ego tantum sceleris admisi, miser? 174.

369 Lo Fa Ogniuno.

Volgo id faciunt. 174.

370 Non Trouo Ragione. Voler Bene. Amo di Core.

Nec rationem capio, nisi quod tibi bene ex animo uolo. 174.

371 Poltrone. Dato a' Piaceri. Spensierato.

Ubi te uidi animo esse omisso, &, suauia in praesentia Quae essent, prima habere, neque cōsulere in longitudinem. 174.

372 Partito. Trouar Strada.

Cepi rationem. 174.

373 Dar la Robba.

Ubi, cui decuit primo, tibi non licuit per te, mihi dare, —— eis commisi, & credidi. 174.

374 Ripararsi in casa d'alcuno.

Ibi tuae stultitiae semper erit praesidium Clitipho, Victus, uestitus, quo in tectum te receptes. 175.

375 Disturbo. Trauaglio. Romore.

Quantas turbas concitui, insciens? 175.

376 Vita.

Prius quaeso disce, quid sit uiuere. —— si displicebit uita. 175.

377 Peccato. Pena.

Quod peccaui ego, id obesse huic? 175.

378 Sicuro. Ricorso.

Nec tu aram tibi, Neque precatorem paratis. 175.

Cic. pro Rosc. *Ad domum eius, tamquam ad aram, confugit. Id. lib.* III. *de nat. De. Tamquam in aram confugitis ad Deum. Plaut. Mostellar. Quid confugitis in aram hanc?*

379 Le Spese. Morir di Fame.

Vnde mihi peterem cibum — tibi iam esse ad sororē intellego — ut periculum etiam fame mihi sit. 175.

380 Conseglio.

Neque me quidquam consilio adiuuas? 175.

381 Vnico figliuolo. Caro. Contento.

Dum istis fuistis solus, dum nulla alia delectatio, Quae propior esset, te indulgebant, tibi dabant. 176.

382 Far far Male. Difendere.

Matres omnes filijs In peccato adiutrices, auxilio in paterna iniuria solent esse. 176.

383 Sospettione.

Suspicionem quaere ex illis istam. 176.

384 Compassione.

Ad misericordiam ambos adduccs. 176.

385 Speranza.

Quam maxume spe situs erit. 176.

386 Contrattare a suo Vtile, Pace, in suo Fauore.

Patris pacem in leges conficiet suas. 176.

387 Far qualche Male.

Aliquid gnato conficies mali. 177.

388 Contrariare a disegni.

Ullam ne ego Rem umquam uolui, quin tu in ea mihi aduersatrix fueris? In qua re nunc tam confidenter restas, stulta? 177.

389 Cominciar da Capo a dire.

Potius, quam quidem redeat ad integrum eadem oratio. 177.

Tacere.

390 Tacere.

Qui me tacere de re tanta postules. 177.

391 Male.

Quantum mali ex ea re excites? 177.

392 Somigliar ne' Costumi.

Est consimilis moribus. 178.

Nam illi nihil uitij est relictum, quin id itidem sit tibi. 178.

393 La istessa Modestia.

Quam seuerus. rem cum uideas, censeas. 178.

394 Piacere. Contento.

Cum ego uoluptati tibi fuerim. 178.

395 Cosi sij Viuo &c.

Ita mihi, atque huic sis superstes, ut &c. 179.

396 Costumi.

Mores caue in te esse istos sentiam. 179.

397 Se mi fosse Figlio.

Non, si ex capite sis meo Natus, item ut aiunt Mineruam esse ex Ioue, ea caussa &c. 179.

398 Inganno. Inanzi gli Occhi.

Non mihi per fallacias adducere ante oculos? 179.

399 Dispiacere.

Quam ego nunc totus displiceo mihi. 179.

400 Modo di Placare.

Neque, quod principium incipiam ad placandum, scio. 179.

401 Trattar Male. Stracciare.

Chremes nimis grauiter cruciat adolescentulum, Nimisq. inhumane. 180.

402 Far Pace.

Vt pacem conciliem. 180.

403 Perdono.

Da ueniam, Chreme. 180.

404 Ostinato.

Ne tam obfirma te, Chreme. 180.

405 Procedere Oltre.

Video non licere, ut coeperam, hoc pertendere. 180.

406 Ve'l so Sicuro Io.

Ad me recipio. 180.

407 Difficile al Principio.

Haec, dum incipias, grauia sunt, Dumq. ignores; ubi cognoris, facilia. 180. Αρχὴ ἥμισυ παντός. *Hor. Dimidium facti, qui bene coepit, habet.*

408 Boccuto.

Sparso ore. 181.

EX. ADELPHIS

1 In Mala Parte.
Rapere in peiorem partem. 185.
2 Dichiararsi.
Indicio de se ipse erit. 185.
3 Vitupero. Biasimo.
Laudi ne, an uitio duci id factum oporteat. 185.
4 Intatto.
Eum Plautus locum Reliquit integrum, 185.
5 Tradottione.
Verbum de uerbo expressum extulit. 185.
6 Tralasciato.
Qui praeteritus neglegentia est. 185.
7 Grande Ingiuria.
Quod illi maledictum uehemens esse existumant. 185.
8 Lode.
Eam laudem hic ducit maxumam. 185.
9 Negocio. Carico. Maneggio.
Quorũ opera in bello, in otio, in negotio, Suo quis-

que tempore usust sine superbia. 185.

10 Di piu Affaticarsi.

Facite, aequanimitas Poetae ad scribendum augeat industriam. 185.

11 Incontrare.

Qui aduorsum ierant. 186.

12 Pensare.

Et quae in animo cogitat. 186.

13 Darsi Buon Tempo.

Atque animo obsequi, Et tibi bene esse soli, cum sibi sit male. 186.

14 Trauaglio.

Quibus nunc sollicitor rebus? 186.

15 Spezzarsi qualche Mēbro. Assiderato.

Ne aut ille alserit, Aut uspiam ceciderit, ac perfregerit Aliquid? 186.

16 Mettersel o nell'Animo.

Quemquam ne hominem in animo instituere, aut Parare, quod sit carius, quam ipse est sibi? 186.

17 Diuersa Natura.

Is adeo Dissimili studio est. 186.

18 Politico.

Ego hanc clementem uitam urbanam, atque otium Secutus sum. 186.

19 Moglie.

Vxorem numquam habui. 186.

20 Rustico.

Ruri agere uitam. 186.

21 Da Figliuolo.

Eduxi a paruulo, habui, amaui pro meo. 186.

Caro.

22 Caro.

In eo me oblecto, solum id est carum mihi. 186.

23 Non Troppo Seuero.

Non necesse habeo omnia Pro meo iure agere. 187.

24 Tener con Paura. Alla Libera.

Pudore, & liberalitate liberos Retinere satius esse credo, quam metu. 187.

25 Non ci Accordiamo.

Haec fratri mecum non conueniunt, neque placent. 187.

26 Spesa.

Cur tu his rebus sumptus suggeris? 187.

27 Pompa.

Vestitu nimium indulges. 187.

28 Souuerchio. Seuero.

Nimium ipse durus est, praeter aequomque, & bonum. 187.

29 Erri. T'Inganni.

Et errat longe mea quidem sententia. 187.

30 Imperio. Signoria. Obedienza.

Qui imperium credat grauius esse, aut stabilius, Vi quod fit, quam illud, quod amicitia adiungitur. 187.

31 Mio Parere è questo.

Mea est sic ratio, & sic animum induco meũ. 187.

32 Buono a Forza. Ritorna al suo.

Malo coactus qui suum officium facit, Dum id rescitum iri credit, tantisper cauet: Si sperat fore clam, rursum ad ingenium redit. 187.

33 Seruigio. Beneficio.

Ille, quem beneficio adiungas. 187.

Buono

34 Buono a Forza.

Potius consuefacere filium, Sua sponte recte facere, quam alieno metu. 187.

35 Senza Legge.

Neque legem putat Tenere se ullam. 188.

36 Cose Passate.

Nam illa, quae antehac facta sunt, Omitto. 188.

37 Commesso Male.

Modo quid designauit? 188.

38 Gettar le Porte a terra.

Fores effregit, atque in aedes irruit Alienas. 188.

39 Lasciar per Morto.

Mulcauit usque ad mortem dominum. 188.

40 In Bocca di Tutti.

In ore est omni populo. 188.

41 Comparatione.

Si conferendum exemplum est. 188.

42 Far Robba.

Rei dare operam. 188.

43 Similitudine.

Nullum huius simile factum? 188.

44 Ignorante.

Homine imperito numquam quidquam iniustius, Qui, nisi quod ipse fecit, nihil rectum putat. 189.

45 Pouertà.

Non siuit egestas facere nos.— Id laudi ducis, quod tum fecisti inopia: —— nam, si esset, unde id fieret. 189.

46 Huomo.

Si esses homo. 189.

Età.

47 Età. Lecito.

Dum per aetatem licet. 189.

48 Voler Morto.

Potius quam, ubi te exſpectatũ eieciſſet foras. 189.

49 Impazzire.

Rediges tu homo me ad inſaniam. 189.

50 Carico. Penſiero. Penitenza.

Ego illi maxumam partem feram. 189.

51 Stracciato.

Diſcidit Veſtem? reſarcietur. 189.

52 La Parte noſtra.

Curemus aequam uterque partem. 190.

53 Obedienza. A mio Modo.

Et eſt dijs gratia, Cum ita, ut uolo, eſt. 190.

54 Non ſono tante Coſe.

Nec nihil, neque omnia haec ſunt, quae dicit. 190.

55 Colera. Stizza. Rabbia.

Verum, ſi augeam, Aut etiam adiutor ſim eius iracundiae. 190.

56 Ingiuria. Torto.

Non nullam in hac re nobis faciat iniuriam. 190.

57 Giouanezza.

Sperabam iam deferuiſſe adoleſcentiam. 191.

58 Stà. Fermati qui Sicuro.

Otioſe, nunc iam illico hic conſiſte. 191.

59 Battuto. Baſtonato.

Non committet hodie umquam, iterum ut uapulet. 191.

60 Coſtume. Condicione.

Ne te dicas fuiſſe ignarum meorum morum. 191.

Fedele.

61 Fedele. Veritiero.

At ita, ut usquam fuit fide quisquam optuma. 191.

62 Scusa Vana.

Tu quod te posterius purges, nolle hanc iniuriam mihi Factam eße, huius non faciam. 191.

63 Vendetta per giustitia.

Ego meum ius persequar. 191.

64 Rifar con Parole.

Neque tu uerbis solues umquam, quod re mihi male feceris. 191.

65 Mal Trattato.

Indignis cum egomet sim acceptus modis. 192.

66 Accostarsi.

Hic propter hunc assiste. 192.

67 Mirare. Gli Occhi.

Caue nunc iam oculos a meis oculis quoquam dimoueas tuos. 192.

68 Pugni. Guanciata.

Quin pugnus continuo in mala haereat. 192.

69 Peccare piu tosto &c.

Verum in istam partem potius peccato tamen. 192.

70 Tiranno.

Regnum ne, Aeschine, hic tu possides. 192.

71 Le Virtù uostre. εἰρωνικῶς.

Ornatus esses ex tuis uirtutibus. 192.

72 Che Hò da far teco?

Quid tibi rei mecum est? 192.

73 Mal'Anno.

Ferres infortunium. 192.

Ingiuria.

74 Ingiuria. Bugia.
Ante aedes non fecisse erit melius hic conuiciū. 192.
75 Bastonato.
Vsque ad necem opperiere loris. 193.
76 Libertà.
Hicine libertatem aiunt aequā esse omnibus? 193.
77 A Noi.
Omitte ista, atque ad rem redi. 193.
78 Parlare Honesto.
Leno iniqua me non nolt loqui. 193.
79 Rouina de' Giouani.
Pernicies communis adolescentium. 193.
80 Ingiuria.
Tamen tibi a me nulla est orta iniuria. 193.
81 Non ci Manca altro.
Nam hercle etiam id restat. 193.
82 Alla Mal'hora.
Quae res tibi uortat male. 193.
83 Formula di Libertà.
Nam ego illam liberali assero caussa manu. 193.
84 Lite. Al Fatto tuo.
An caußam meditari tuam. 193.
85 Diuentar Matto, Pazzo. Ingiuria.
Miuime miror, qui insanire occipiunt ex iniuria. 194.
86 Pugni. Guanciate.
Homini misero plus quingentos colaphos infregit mihi. 194.
87 Vender l'istesso Prezzo, c'hà cōpro.
Ob malefacta haec tantidem emptam postulat sibi tradier.

tradier. 194.

88 Cercar il Giusto.

Suum ius postulat. 194.

89 Far Testimoni.

Testes faciet illico. 194.

90 Niente.

De argento somnium. 194.

91 Torna Domani.

Mox, cras redi. 194.

92 Vero.

Id, quod res est. 194.

93 Dissimular l'Ingiuria.

Accipiunda, & mussitanda iniuria adolescentium est. 194.

94 Far Conti.

Frustra egomet mecum has rationes deputo. 194.

95 Toglier Volontieri. Tenersene Contento.

Cupide accipiat faxo, atque etiam Bene dicat secum esse actum. 195.

96 Zuffa. Ineguale.

Numquam uidi iniquius Certationem comparatã, quam quae hodie inter nos fuit. 195.

97 Bastonate.

Ego uapulando, ille uerberando, usque ambo defessi sumus. —— quin hodie usque os praebui. 195.

98 Colpa.

Tua culpa. 195.

99 Danari.

Pecuniam in loco neglegere, maxumum interdum est

est lucrum. 195.

100 Cortese. Galant'huomo. Immunità. Habilità.

Si nunc de tuo iure concessisses paullulum. 195.

101 Guadagno.

Ne non tibi istuc feneraret? 195.

102 Speranza.

Ego spem pretio non emo. 195.

103 Far Robba.

Numquam rem facies. 195.

Horat. Numquam sic facies rem.

104 Burlare alcuno.

Nescis inescare homines. 195.

105 Quanto Prima.

Quin, quidquid possem, mallem auferre potius in praesentia. 195.

106 Non Tener Conto di &c.

Quasi quidquam tibi sint uiginti minae, Dum huic obsequare. 195.

107 Non Muouer Passo.

Nusquam pedem. 196.

108 Metter in Pensiero. Impedimento.

Inieci scrupulum homini, —— ut in ipso articulo oppressit. 196.

Seneca: Sed mihi aduersarius scrupulum inieccerat.

109 Far Niente.

Actum agam. 196.

110 Quel che u'hai Speso.

Iam ne enumerasti, quoad te reditutum putes. 196.

Toglier

111 Toglier a Forza.

Per oppressionem ut hanc mi eripere postulet? 196.

112 Andar in Pericolo.

Potius, quam uenias in periclum, Sannio, Serues ne, an perdas totum. 196.

113 Partir per Mezzo.

Diuiduum face. 196.

114 Abbuscar Soldi.

Minas decem corradet alicunde. 196.

115 Capitale. Pericolo.

Etiam de sorte nunc uenio in dubium. 196.
Virg. Nec tibi desertae in dubijs coluisse Dianam Profuit.

116 Far Cascar i Denti.

Omnes dentes labefecit mihi. 196.

117 Romper la Testa.

Colaphis tuber est totum caput. 196.

118 Ancora mi uuol Burlare.

Etiam insuper defrudet? 196.

119 Comunque sia la Cosa Auuenuta.

Vt ut haec sunt acta. 196.

120 Amicitia.

Scio te non usum antehac amicitia mea. 197.

121 Beneficio. Seruigio.

Abs quiuis homine, cum est opus, beneficium accipere gaudeas. 197.

122 Lodar. Dare a Pieno.

Numquam ita magnifice quidquam dicam, id uirtus quin superet tua. 197.

Vna

123 Vna Cosa Piu de gli altri.

Vnam hanc rem me habere praeter alios praecipuam. 197.

124 Amoreuolezza. Gentilezza. Cortesia.

Fratrem homini nemini esse primarum artium magis principem. 197.

125 Dar la Vita.

Illius opera nunc uiuo. 197.

126 Piacere. Seruigio.

Omnia sibi qui post putarit esse prae meo commodo. 197.

127 Malinconia.

Omitte uero tristitiam tuam. 198.

128 Lodar in Faccia.

Ah vereor coram in os te laudare amplius. 198.

129 Conoscenza.

Quasi nunc non norimus nos inter nos. 198.

130 Ridotta a Tale.

Nos paene in eum locum Redijsse. 198.

131 Pagare. Sodisfare.

Vt hanc absoluam. 199.

132 Sapere alcun Negocio.

Aliqua ad patrem hoc permanet. 199.

133 Negociare.

Tu cum illa te intus oblecta interim. 199.

134 Tornerò a Casa.

Conuortam me domum cum obsonio. 199.

135 Far Festa.

Hilarem hunc sumamus diem. 199.

136 Le Doglie.

Modo dolores mea tu occipiunt primulum. 199.

137 Ogni Giorno ui uiene.

Nam numquam vnum intermittit diem, Quin sem per veniat. 200.

138 Auuenimento, Repentino, & Buono.

E re nata melius fieri haud potuit, quam factum est. 200.

139 Violata. Suerginata.

Oblatum quando uitium est. 200.

Cic. Reginae stuprum obtulit.

140 Non u'è Rimedio. Aiuto. Consiglio. Salute.

Nunc illud est, quod, si omnes omnia sua consilia conferant, Atque huic malo salutem quaerant, auxilij nihil afferant. 200.

141 Intricato.

Tot res repente circumuallant, unde emergi non potest. 200.

142 Infedele. Pergiuro. Empio.

Quem neque fides, neque iusiurandum, neque illum misericordia Repressit, neque reflexit. 201.

143 Il Parto uicino.

Neque quod partus instabat prope. 201.

144 Matto. Pazzo.

Vix sum compos animi. 201.

145 Colera. Stizza. Rabbia.

Ita ardeo iracundia. 201.

146 Incontrare.

Quã illam totam familiã mihi obuiam Dari. 201.

Votar

147 Votar la Colera.

Vt iram hanc in eos euomam omnem. 201.

148 A Sangue Caldo.

Dum aegritudo haec est recens. 201.

149 Bastarmi la Vendetta.

Satis mihi id habeam supplicij, dum illos ulciscar modo. 201.

150 Amazzare.

Seni animam primum exstinguerem ipsi. 201.

151 Prender per mezo. Dar di Testa. & Rompersi il Ceruello.

Sublimem medium arriperem, & capite primum in terram statuerem, Vt cerebro dispergat uiam. 201.

152 Cauar gli Occhi.

Adolescenti ipsi oculos eriperem. 201.

153 Rouinare. Danno.

Ceteros ruerem, agerem, raperem, tunderem, & prosternerem. 201.

154 Colera. Danno. Male.

Sed cesso hoc malo heram impertiri propere. 202.

155 Incontro.

Opido opportune te obtulisti mi obuiam. 202.

156 Prender Fiato.

Animum recipe. 202.

157 Sparentare.

Alienus a nostra familia. 202.

158 Tener Nascoso.

Neque id occulte fert. 202.

159 Vita mia. Speranza mia.

Nostram uitam omnium, in quo nostrae spes, opesq. omnes sitae erant. 202.

160 Nõ può Viuer Vn Giorno senza me.

Qui sine hac iurabat, se unum numquam uicturum diem. 202.

161 Accettar per Figlio.

Qui in sui gremio positurum puerum dicebat. 202.

162 Piangere.

Lacrumas mitte. 202.

163 Negare.

Ille infitias ibit. 203.

164 L'Honore in Pericolo.

Tua fama —— in dubium ueniet. 203.

165 Tacere.

Tacito est opus. 203.

166 Non Può esser in Peggior termine.

Peiore res loco esse non potest, quam in hoc, quo nunc sita est. 203.

167 Senza Colpa.

Postremo, quando ego conscia mi sum, a me culpam hanc procul esse. 203.

168 Pagamento.

Nec Pretium, neque rem ullam intercesse. 203.

169 Per Via di Giustitia.

Experiar. 203.

170 Corri Quanto Puoi.

Tu, quantum potes, abi. 203.

171 Intrinseco. Amico.

Nam is nostro Simulo fuit summus. 204.

Eunu-

Eunucho: Parmenonem summum suum.

172 Questo mi Mancaua.

Id misero restat mihi mali. 204.

173 E' da Qualche Cosa.

Qui alicui rei est. 204.

174 Corrompere. Guastare.

Etiam eum ad nequitiam adducere. 204.

175 Compagnia.

Atque hercle hic de grege illo est. 204.

176 Danari. Spendere.

Argentum adnumerauit illico: Dedit praeterea in sumptum dimidium minae: Id distributum sane est ex sententia. 205.

177 Negocio. Carico.

Huic mandes, si quid recte curatum uelis. 205.

178 Il Fatto uostro.

Vostram nequeo mirari satis Rationem. 205.

179 Mali Portamenti.

Ratio uostra —— est hercle inepta, ne dicam dolo, atque Absurda. 205.

180 Pesce uiuo.

Congrum istum maxumum in aqua sinito ludere. 205.

181 Purgar i Pesci.

Pisces ceteros purga —— ubi ego rediero, exossabitur. 205.

182 Salamora.

Salsamenta haec, —— Fac macerentur pulchre. 205.

183 A Posta. A Bello Studio. ò A Bene.

Utrum studio ne id sibi habet, an laudi putat. 205.

184 Prudenza. Inanzi a' Piedi. Presente.

Istuc est sapere, non quod ante pedes modo est, Videre; sed etiam illa, quae futura sunt. 205.

Democritus: Φρονήσιος ἔργον μήλλουσαν ἀδικίην φυλάξασθαι ἀναλγησίης δὲ τὸ γενόμενον μὴ ἀμύνασθαι. *Plutarch.* Ἀλλὰ μὴν ἡ φρόνησις, οὐ σωμάτων, ἀλλὰ πράγματος ὄψις ἐστὶ πρὶν ἐν αὐτοῖς γενέσθαι ἄνθρωπον. *Et Cicero &c. Vulgatum Ancillae dictum: Quod ante pedes est, non uidet, caeli scrutatur plagas.*

185 Facilità. Piaceuolezza.

Inepta lenitas Patris, & facilitas praua. 205.

186 Lodar in Faccia.

Non, quia ades praesens, dico hoc. 206.

187 Sauio. Da Poco.

Tu, quantus quantus, nihil nisi sapientia es: Ille futilis, somnium. 206.

188 Sentir. Conoscere. Odorare.

Prius olfecissem, quã ille quidquam coeperet. 206.

189 Riprensione. Scorno.

Adortus iurgio fratrem apud forum. 206.

190 Improuiso.

Interuenit Homo de improuiso. 206.

191 Allegrezza.

Lacrumo gaudio. 206.

192 Precetti. Insegnamenti. Disciplina domestica.

Praeceptorum plenus istorum ille. —— Domi habuit, unde disceret. 206.

Specchiarsi

193 Specchiarsi ne' Costumi altrui.
Inspicere,tãquã in speculũ,uitas omniũ Iubeo. 207.

194 Questa è la Cosa.
Istaec res est. 207.

195 Lodeuole.
Hoc laudi est. 207.

196 Ascoltare. Ocio.
Non hercle otium est Nunc mihi auscultandi. 207.

197 Comprare a mio Modo.
Pisces ex sententia Nactus sum. 207.

198 Auuertimenti. Insegnamenti.
Moneo,quae possum,pro mea sapientia. 207.

199 Confarsela. Obedire.
Ut homo est,ita morem geras. 207.

200 Dio ti Faccia Buono.
Mentem uobis meliorem dari. 207.

201 Commandare. Obedire.
Ubi,si quid bene praecipias,nemo obtẽperet? 207.

202 Amici Vecchi.
Amicus nobis iam inde a puero. 208.

203 Non Volgare.
Nae illius modi iam magna nobis ciuium Paenuria est. 208.

204 Da Bene. Antico.
Antiqua homo uirtute, ac fide. 208.

205 Giusto. Vtile.
Haud cito mali quid ortum ex hoc sit publice. 208.

206 Reliquie.
Ubi etiam huius generis relliquias Restare uideo. 208.

207 Viuere.

Viuere etiam nunc lubet. 208.

208 Misfatto.

Ex illa n' familia Tam illiberale facinus esse ortum? 208.

209 Degenerare.

Pol haud paternum istuc dedisti. 208. *Subaudi, facinus. Prouerb.* οὐ πατρῷκα αὐλεῖ μέλη.

210 Speranza.

In te spes omnis —— nobis sita est. 208.

211 Male Officio.

Neque boni, Neque liberalis functus officium est uiri. 209.

212 Di Notte. Ebbriaco. Giouentù.

Persuasit nox, amor, uinum, adolescentia. 209.

Plaut. Bacchid. Quia istoc illecebrosius fieri nihil potest: nox, mulier, uinum, homini adolescentulo. Virg. Bacchus & ad culpam caussas dedit.

213 Tacere.

Ignotum est, tacitum est. 209.

214 Grauida.

Virgo ex eo Compressu grauida facta est. 209.

215 Testimonio.

Mater uirginis In medio est, ipsa uirgo, res ipsa. 209.

216 Intelligenza. Capire. Il Sapere, ouero la Sorte, Ventura.

Praeterea, ut captus est seruorum, non malus, Neque iners. 209.

Afranius in Simulante: Is, ut seruorum ca-

ptus

ptus est, facillime domo, atque nostra familia prouenditur.

217 Mantien la Casa.

Solus omnem familiam Sustentat. 209.

218 Essaminare. La Corda.

Hunc abduce, uinci: quaere rem. —— Immo hercle extorque, nisi ita factum est. 209. 210.

219 Le Doglie.

Miseram me, differor doloribus. 210.

220 Alle Buone. Giustitia.

Quod uos ius cogit, id uoluntate impetret. 210.

221 Animo Contrario.

Sin aliter animus noster est. 210.

222 Difendere.

Summa ui defendam hanc. 210.

223 Da Putto.

Una a pueris paruoli Sumus educti. 210.

224 Poueri.

Paupertatem una pertulimus grauem. 210.

225 Andarci la Vita.

Animam relinquam potius, quam illas deseram. 210.

226 Conseglio.

Is quod mihi de hac re dederit consilium, id sequar. 210.

227 Pensare.

Hoc tu facito cum animo cogites. 210.

228 Ricco. Commodo. Grande.

Quam uos facillime agitis, quam estis maxume Potentes, dites, fortunati, nobiles. 210.

Virg.

Virg. 1. Aen. Facilem uictu per saecula gentem.

229 Giusto. Da Bene.

Vos aequo animo aequa nascere Oportet, si uos uultis perhiberi probos. 210.

230 Senza Detto mio.

Non me indicente haec fient. 211.

231 Finisca quì.

Utinam hic sit modo Defunctum. 211.

232 Licenza. Mal Viaggio. Mal'hora.

Verum nimia illaec licentia Profecto euadet in aliquod magnum malum. 211.

233 Officio suo.

Si est, ut facturus officium siet suum. 211.

234 Parer Diuerso.

Sin alter de hac re eius sententia est. 211.

235 Sanità.

Quod cum salute eius fiat. 211.

236 Giorno. Festa.

Nam hunc diem Misere nimis perpetuum, ut coepi, cupio in laetitia degere. 212.

237 Odio.

Et illud rus nulla alia caussa tam male odi. 212.

238 Sera. Notte.

Prius nox oppressisset illic, quam huc reuerti posset iterum. 212.

239 Tutto'l Giorno.

Quem ego hodie toto non uidi die. 212.

240 Dormire. Notte.

Sed, si hic pernocto. 212.

Saper

241 Saper l'Animo.

Ego illius sensum pulchre calleo. 212.

242 Applacare. Mitigare.

Cum feruit maxume, tam placidum, quam ouem, reddo. 212.

243 Volontieri. Piace. Intendere.

Laudarier te, audit libenter. 212.

244 Eccellente.

Facio te apud illum deum. 212.

245 Lagrime. Allegrezza.

Homini illico lacrumae cadunt, Quasi puero, gaudio. 212.

246 Soprauenire al Ragionamento di se.

Lupus in fabula. 213.

Plaut. Sticho: Atque eccum tibi lupum in sermone.

247 Tacere. Lasciar Stare.

Potin' ut desinas? 213.

248 Nato a' Trauagli, Molestie.

Nisi me credo huic eße natum rei, ferundis miserijs. 213.

249 Mala Nuoua.

Primus porro obnuncio. 213.

250 Assalto. Furia.

Vide, ne ille huc prorsus se irruat. 214.

251 Piangere Fintamente.

Quid Ille gannit? 214.

252 Pugni. Lasciar per Morto.

Ctesipho me pugnis miserum, & istam psaltriam Vsque occidit. 214.

Labro.

253 Labro.

Vide, ut discidit labrum. 214.

254 Putto in Braccio.

Quem ego modo puerum tantillum in manibus gestaui meis? 214.

255 Somiglia il Padre.

Patrißas. 214.

256 Tener le mani a se.

Nae ille continebit posthac —— manus. 214.

257 Ferir all'Incontro.

Qui referire non audebam. 215.

258 Cagione. Fonte. Principale.

Te esse huic rei caput. 215.

259 Romper il Ceruello.

Deminuetur tibi quidem iam cerebrum. 215.

260 Strada Ineguale.

Cliuos deorsum uorsum est. 215.

261 Calle, che Non Esce.

Id quidem angiportum non est peruium. 215.

262 Strada Vicina. non Falla.

Sane hac multo propius ibis, & minor est erratio. 215.

263 Vecchio. Decrepito.

Silicernium. 216.

264 Ocio.

Otiose ceßat. 216.

265 Viuande Guaste.

Prandium corrumpitur. 216.

266 Amore.

In amore est totus. 216.

Prouedermi.

267 Prouedermi.
Ego iam prospiciam mihi. 216.
268 Cibi delicati.
Vnum quidquid, quod quidem erit bellissimum, Carpam. 216.
269 Beuere.
Cyathos sorbillans. 216.
270 Giorno.
Paullatim hunc producam diem. 216.
271 Lode.
Ego in hac re nihil reperio, quamobrem lauder tantopere. 216.
272 Fallo. Errore.
Quod peccatum a nobis ortum est, corrigo. 216.
273 Torto. Ingiuria.
Qui ita putant Sibi fieri iniuriam, si quam fecere ipsi. ultro expostulant, Et ultro accusant. 216.
274 Consolare.
Nam & illi animum iam relleuabis. 217.
275 Doglia. Affanno.
Quae dolore, ac miseria Tabescit. 217.
276 Ingiuria. Hauer a Male.
Ad contumeliam omnia accipiunt magis. 217.
277 Cruccio. Doglia.
Discruccior animi. 218.
278 Male.
Hoccine de improuiso mali mihi obiici Tantum, ut, neque quid de me faciam, neque quid agam, certum siet? 218.

279 Tema. Paura.

Membra metu debilia sunt: animus timore obstupuit: pectore Consistere nihil consilij quidquam potest. 218.

Menander: Πολλῶν φύσει τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις, κακῶν ὄντων μέγιστον ἐστὶν ἡ λύπη κακόν. *Sophocl.* Τικτουσῖ γὰρ τοὶ καὶ νόσους δυσθυμίαι.

280 Intrico.

Vah, quomodo Me ex hac turba expediam? 218.

281 Sospettione.

Nunc suspicio de me incidit. 218.

282 Indicio. Argomento.

Anus indicium id fecit mihi. 218.

283 Partorimento.

Iam partus assiet. 218.

284 Fede.

Satis ad hoc tua nos frustrata est fides. 218.

285 Tacere. Serrarsi la Bocca. Sapersi. Scoprirsi.

Sed me repressi tamen, Ne quid de fratre garrulae illi dicerem, ac fieret palam —— fieri potis est, ut ne qua exeat. 219.

286 Argomenti.

Tot concurrunt uerisimilia. 219.

287 Apri la Porta.

Aperite aliquis actutum ostium. 219.

288 Che ci Hai da fare?

Quid hic huic negoti est? 219.

289 Batter la Porta.

Tu ne has pepulisti fores? 219.

Fidarsi.

290 Fidarsi.

Hoc numquam mihi ipse uoluit credere. 220.

291 Che ci Hai da fare?

Tibi uero quid istic est rei? 220.

292 Senza Padre.

Haec uirgo orba est patre. 220.

293 Parente Stretto.

Hic meus amicus illi genere est proxumus. 220.

294 Dolore.

Animo male est. 220.

295 Ingiustamente. Empiamente.

Factum a uobis duriter, Immisericorditerque, atque etiam —— illiberaliter. 221.

296 Animo.

Quid illi tandem creditis Fore animi misero? 221.

297 Tenerla. Negociarla.

Qui illi consueuit prius. 221.

298 Togliere d'Auanti.

Abduci ab oculis? 221.

299 Maritarsi. Perder Tempo. d'Età.

An sedere oportuit Domi uirginẽ tam grandẽ. 221.

300 Litigare.

Aduorsum ne illum caussam dicerem, Cui ueneram aduocatus? 221.

301 Pensiero.

Quae agis, curae sunt mihi. 221.

302 Degno d'esser Amato.

Ita uelim me promerentem ames. 221.

303 Delitto. Errore.

Me hoc delictum admisisse in me. 222.

Negli-

304 Negligente.

Ne indiligens nimium sies. 222.

305 Città.

In qua ciuitate tandem te arbitrare uiuere? 222.

Cic. In qua urbe uiuimus?

306 Giusto.

Ius non fuerat. 222.

307 Pensar del Come.

Numquid tute prospexti tibi, Quid fieret? qua fieret? 222.

308 Passar Tempo.

Menses abierunt decem. 222.

309 Quanto Per te fù. Per te Non Mancò.

Quod quidem in te fuit. 222.

310 Dormendo. Poltroneria. Guadagno.

Credebas, dormiēti haec tibi cōfecturos deos? 222.

Sall. in or. Catonis: Non uotis, neque supplicijs muliebribus auxilium deorum paratur, sed uigilando, bene consulendo, prospera omnia cadunt: ubi socordiae, & ignauiae, te credideris, nequidquam deos implores, irati, infestiq. sunt. Vulgo: Dat deus omne bonum, sed non per cornua Taurum.

311 Senza tua Fatica.

Sine tua opera. 222.

312 Negligente.

Nolim certarum rerum te socordem eodem modo. 222.

313 Desiderio. Verificarsi.

Tam misere hoc esse cupio uerum. 222.

Messa.

314 Messa. Sacrificio.

Deos comprecare. 223.

315 Amar molto.

Di me, pater, Omnes oderint, ni magis te, quam oculos nunc amo meos. 223.

316 Essaudire.

Tu potius deos comprecare: nam tibi eos certe scio, Quo uir melior multo es, quam ego sum, obtemperaturos magis. 223.

317 Che Cosa è questa?

Quid hoc est negoti? 223.

318 Fauorire. Aiutare.

Hiccine non gestandus in sinu est? 223.

319 Far Star Attento. Habilità. Offendere. Dispiacere.

Itaque adeo magnam mi iniecit sua commoditate curam, Ne forte imprudens faciam, quod nolit. 223.

320 Stanco. Caminare.

Defessus sum ambulando. 224.

321 Mal'anno ti uenga.

Ut, Syre, te cum tua Monstratione magnus perdat Iuppiter. 224.

322 Caminar di Vecchio. Tutta la Città.

Perreptaui usque omne opidum. 224.

Plaut. Omnes plateas perreptaui.

323 Aspettar fin che e' uiene.

Certum obsidere est usque, donec redierit. 224.

324 Delitto. Accusare.

Fero alia flagitia ad te ingentia —— noua, Capitalia. 224.

325 Alla Buon'Hora.

Dij bene uortant. 225.

326 Pouero.

Virgo nihil habet. 225.

327 Necessario. Deuere. Conueniente.

Id enim faciundum, quod res ipsa fert. 225.

328 Dolor Finto. Non con Verità.

Si non re ipsa tibi dolet. 225.

329 Fingere.

Simulare est hominis. 225.

330 Accomodar la Cosa.

Res composita est. 225.

331 Paura.

Dempsi metum omnem. 225.

332 Quel che si Può. Vita Humana.

Nunc, cum non queo, aequo animo fero. Ita uita est hominum, quasi, cum ludas tesseris: Si illud, quod est maxime opus iactu, non cadit, Illud, quod cecidit forte, id arte ut corrigas. 225.

Mimus Publ. Feras, nō culpes, quod mutare non potes. Epictetus: Ο τύχυ βιος συμπεπλεγμένος ἔοικε χειμάῤῥω ποταμῷ. καὶ γὰρ ταραχώδης, καὶ ἰλύος ἀνάμεστος, καὶ δυσέμβατος, καὶ τυραννικὸς, καὶ πολύηχος, καὶ ὀλιγοχόνιος.

333 In Guisa. Si Come. A Modo.

Ita est —— quasi cum &c. facias aliquid &c. 225.

334 Danari persi.

Viginti minae Pro psaltria periere. 225.

335 Danari in Dono. Di Bando.

Si non pretio, at gratijs. 225.

Cantar

336 Cantar Musica.

Ut habeas, qui cum cantites. 225.

337 Nouizza.

Noua nupta. 225.

338 Ballo di Putti.

Tu inter eas, restim ductans, saltabis. 226. Menar la ridda:

339 Colera. Ira.

Iam uero omitte, — Tuam istanc iracundiam. 226.

340 Stà Allegro.

Hilarum, ac lubentem fac te. 226.

341 Spesa in Casa.

Domus sumptuosa. 226.

342 Lussurioso.

Adolescens luxu perditus. 226.

343 Vecchio. Matto. Pazzo.

Senex delirans. 226.

344 Senza Rimedio. Spedito.

Ipsa, si cupiat, Salus Seruare prorsus non potest hanc familiam. 226.

345 Buone Spese. Buon Tempo. Sguazzato.

Aedepol, —— te curasti molliter. 226.

346 L'Officio suo.

Lauteq. munus administrasti tuum. 226.

347 Satollo.

Sed, postquam intus sum omnium rerum satur. 226.

348 Far Essercitio. Caminare un Pezzo. Passeggiare.

Prodeambulare huc libitum est. 226.

349 Essempio.

Illud sis uide Exemplum disciplinae. 226.

350 Predicare al Diserto. Sauio. Ciarlare.

Tu uerba fundis hic, sapientia? 226.

Plaut. Tantula tanta uerba funditat.

351 Facoltà. Robba. Hauere.

Tuam rem constabilisses. 226.

352 Essempio.

Exemplum omnibus Curarem, ut esses. 226.

353 Racquietato.

Quod uix sedatum satis est. 227.

354 Parasito.

Est alius quidam parasitaster paruolus. 227.

355 Tien le Mani a te.

Non manum abstines, mastigia? 227.

356 Venire all'Improuiso nõ Commodo.

Aedepol comissatorem haud sane commodum. 227.

357 Romore.

Dum hae silescunt Turbae. 227.

358 Ebbriaco. Vomitare.

Interea in angulum Aliquo abeam, atque edormiscam hoc uilli. 227.

Cic. Philipp. Edormi crapulam inquam, & exhala. Plautus Rudente: Vt edormiscam hanc crapulam, quam potaui. Plaut. Mostell. Vbi somnum sepeliui, omnemq. edormiui crapulam.

359 La Porta.

Quisnam a me pepulit tam grauiter fores. 227.

360 Bestemmia.

O caelum, o terra, o maria Neptuni. 228.

Liti.

361 Liti. Questioni.

Paratae lites, 228.

362 Guastare, Vsar Male i Figli.

Communis corruptela nostrum liberum. 228.

363 Ira. Colera.

Tandem reprime iracundiam, atque ad te redi. 228.

364 Ragionamento. Il Fatto. La Cosa. Veder la Verità.

Rem ipsam putemus. 228.

365 Auttore. Cagione. Muouere.

Ex te adeo est ortum. 228.

366 Pari. Eguale.

Nam qui minus Mihi idem ius aequom est esse, quod mecum est tibi? 228.

367 Prouerbio Antico.

Nam uetus uerbum hoc quidem est. 228.

368 Amici.

Communia esse amicorum inter se omnia. 228.

369 Nuoue Ragioni.

Nunc demum istaec nata oratio est. 228.

370 Odi Breuemente.

Ausculta paucis. 228.

371 Grauare. Dispiacere. Danno.

Si id te mordet. 228.

372 Mantenere. Facoltà. Contento.

Tu illos duos olim pro te tollebas tua, Quod satis putabas tua bona ambobus fore. 228.

373 Come Prima.

Eandem illam rationem antiquam obtine. 228.

374 Far Robba.

Conserua, quaere, parce, fac quamplurimum Illis relinquas. 228.

375 Gloria. Honore.

Gloriam tu istam obtine. 229.

376 Insperato.

Quae praeter spem euenere. 229.

377 Scapitare.

De summa nihil decedet. 229.

378 Guadagno.

Quod hinc accesserit, Id de lucro putato esse. 229.

379 Quì Andaua. Riusciua. Conclusione.

Istuc ibam. 229.

380 Cera. Segni.

Multa in homine, —— Signa insunt, ex quibus coniectura facile fit. 229.

381 Sauio Modesto.

Video eos sapere, intellegere, in loco Vereri. 229.

382 Ridurlo. Quando Vuoi.

Quouis illos tu die Reducas. 229.

383 Negligente. Non Far Robba.

Ne ab re sint tamen Omissiores paullo. 229.

Heaut. Vbi te uidi animo esse omisso.

384 Senno per l'Età.

Ad omnia alia aetate sapimus rectius. 229.

385 Vitio.

Solum unum hoc uitium affert senectus hominibus. 229.

386 Far Robba.

Attentiores sumus ad rem omnes, quã sat est. 229.

387 Si Faranno con l'Età.

Quos illos ſat aetas acuet. 229.

388 La troppa Bontà Rouina.

Ne nimium modo Bonae tuae iſtae nos rationes, —
Et tuus iſte animus aequus ſubuortat. 229.

389 Fa a mio Modo.

Da te hodie mihi. 229.

390 Stà Allegro. Via Malinconia.

Exporge frontē. — Hodie modo hilarum fac te. 229.

391 Tempo.

Ita tempus fert. 229.

392 A Buon'Hora.

Cum primo lucu. 229.

Plaut. Merc. Hinc abijt mane cum lucu ſimul.

393 Leuar di Notte.

Immo de nocte. 229.

394 Menar per Forza.

Et iſtam pſaltriam Vna illuc mecum hinc abſtraham. 229.

395 Gran Coſa.

Pugnaueris. 229.

396 Incinerita. Infarinata. Affumata.

Fauillae plena, fumi, ac pollinis. 230.

397 Germitare.

Meridie ipſo, faciam, ut ſtipulam colligat. 230.

398 Nera. Bruna. Magra.

Tam excoctam reddam, atque atram, quam carbo eſt. 230.

399 Beato te, c'hai tal Natura.

Fortunatus qui iſto animo ſies. 230.

400 Viuere.

Numquam ita quisquam bene subducta ratione ad uitam fuit. 230.

401 Far Conto.

Bene subducta ratione. 230.

402 Sperienza. Accidente.

Quin res, aetas, usus semper aliquid apportet noui, Aliquid moneat. 230.

403 Far Stima. Abbracciare.

Et, quae tibi putaris prima, in experiundo repudies. 230.

404 Vita Aspra.

Nam ego uitam duram, quam uixi usque adhuc. 230.

405 Vecchio.

Prope iam excurso spatio. 230.

406 Sperienza. In Effetto.

Re ipsa repperi. 230.

407 Facile. Clemente.

Facilitate nihil homini esse melius, neque clementia. 231.

408 Vita Deliciosa.

Vitam ille suā semper egit in otio, in conuiuijs. 231.

409 Offendere in Presenza. Piaceuole.

Nulli laedere os, arridere omnibus. 231.

410 Solo. Vita senza Pensiero.

Sibi uixit: sibi sumptum fecit. 231.

411 Seuero. Maninconico. Auaro.

Ego ille agrestis, saeuus, tristis, parcus, truculentus, tenax. 231.

Pensieri.

412 Pensieri. Trauaglio.

Nati filij, Alia cura. 231.

413 Far Robba. Consumar la Vita.

Illis dum studeo ut quamplurimum Facerem, contriui in quaerendo uitam, atque aetatem meam. 231.

414 Vecchio. Frutto.

Nunc exacta aetate hoc fructi pro labore ab ijs fero, Odium. 231.

415 Tenuto da Padre.

Ille alter sine labore patria potitur commoda. 231.

416 Fidarsi. Secreti.

Illi credunt consilia omnia. 231.

417 Vita.

Illum, ut uiuat, optant. 231.

418 Morte.

Meam autem mortem exspectant. 231.

419 Miseria. Doglia. Allegrezza.

Miseriam omnem ego capio, hic potitur gaudia. 231.

420 Dir Bene. Far Bene. Lodar. Liberale.

Blande dicere, aut benigne facere. 232.

Cic. pro Planco: Benigne multis fecit.

421 Sarò il Primo.

Non posteriores feram. 232.

422 Seruitor Buono.

Seruom haud illiberalem praebes te. 232.

423 Come hai Nome.

Qui uocare? 233.

Di

424 Di Conto, Stima, Pregio, Giudicio.

Hominem maxumi Pretij eſse hodie te iudicaui animo meo. 233.

425 Rieſce.

Et bene procedit. 233.

426 Broglio. Amici. Fautori.

Paullatim plebem primulum facio meam. 233.

427 Cerimonie di Nozze.

Dum nimis ſanctas nuptias Student facere. 233.

428 Padre Vero.

Tuus hercle uero & animo, & natura pater. 233.

429 Amor Grande.

Qui te plus, quam oculos hoſce. 233.

430 Muro.

Hanc in horto materiam iube dirui. 233.

431 Caſa di piu porte.

Fratri aedes fient Peruiae. 234.

432 Speſa.

Sumptum admittet. 234.

433 Dio ti Faccia Bene.

Dij tibi, —— Bene faxint. 234.

434 Seruigio. Bene.

Cum te uideo noſtrae familiae Tam ex animo factum uelle. 234.

435 Vnire.

Vnam facere nos hanc familiam. 234.

Vecchio.

436 Vecchio.

Natu grandior. 234.

437 Partorire. Anni.

Parere iamdiu haec per annos non potest. 235.

438 Non far Niente.

Nihil agis. 235.

Plin. Satius est otiosum esse, quam nihil agere.

439 Via. Partiti. Leuati.

Auferte. 235.

440 Seruigio. Piacere. Perdonare.

Da ueniam filio. 235.

441 Nouizzo.

Nouus maritus. 235.

442 Persuadere.

Id ne estis auctores mihi? 235.

443 Liberale dell'altrui.

De te largitor. 235.

444 Ottenere. D'Importanza.

Quid, si quid te maius oret? M. quasi hoc non sit maximum. 235.

445 Di Buona Voglia.

Age, prolixe. 235.

446 Inconueniente Disdiceuole.

Etsi hoc mihi prauom, ineptum, absurdum, atque alienum a uita mea Videtur. 235.

447 Far quel, che Voglio.

Hoc confit, quod uolo. 236.

448 Poderino. Possessioncina. Pigione.

Agelli hic est sub urbe paullum, quod locitas foras.

foras. 236.

449 In Luogo di Padre.

Pro patre huic est. 236.

450 Prouerbio non conueniente ad uno.

Non meum illud uerbum facio. 236.

451 Macchia. Vergogna.

Hanc maculam nos decet Effugere. 236.

452 Essecutione.

Et re ipsa fieri oportet. 236.

453 Fratello Vero.

Nunc tu mihi es germanus pariter corpore, & animo. 236.

454 Ritorcere. Con le sue proprie Armi.

Suo sibi hunc gladio iugulo. 236.

455 Pedante. Maestro.

Ego istos uobis usque a pueris curaui ambos sedulo, Docui, monui, bene praecepi semper quae potui omnia. 237.

456 Si Conosce.

Res apparet. 237.

457 Meretrice senza tocccarla.

Cum fide Scortum adducere. 237.

458 Conuito.

Apparare de die conuiuium. 237.

459 In Particolare. Specialmente.

Et seorsum tibi praeterea. 237.

460 Allegrezza Compita.

Vtinam hoc perpetuum gaudium. 237.

461 Lattare. Nouizza.

Nepoti tuo, huius filio, Hodie prima mammam dedit haec. 237.

462 Da Vero.

Hercle uero ſerio. 237.

463 Pagatelo.

Poſtremo a me argentum, quanti eſt, ſumito. 238.

464 Dio ti Contenti.

Dij tibi — omnes ſemper omnia optata offerãt. 238.

465 Buona Sorte. Riuſcire.

Proceſſiſti hodie pulchre. 238.

466 Dargli qualche Oſſo, Boccone da uiuere.

Atque huic aliquid paullum prae manu Dederis, unde utatur. 238.

467 Non ti Darei un Quattrino.

Iſtoc uilius. 238.

468 Coſtumi Mutati.

Quae res tam repente mores mutauit tuos. 238.

469 Auara. Liberale.

Quae proluuium? quae iſtaec ſubita eſt largitas? 238.

470 Non fai Vfficio di Huomo da Bene.

Id non fieri ex uera uita, neque adeo ex aequo & bono. 238.

471 Odiato.

Vobis mea uita inuiſa eſt. 238.

472 Clemente. Perdonare. Laſciar Fare a loro.

Quia non iuſta iniuſta prorſus omnia omnino obſequor.

ſequor. 238.

473 Sfrenato. Poco Ceruello. Imprudente.

Minus uidetis, magis impenſe cupitis, conſulitis parum. 239.

474 Sai il Conto tuo.

Plus ſcis, quid facto opus eſt. 239.

475 Di queſta ſola Donna ſi Contenti.

Finem in iſtac faciat. 239.

EX.PHORMIONE

1 Distorlo dalle Lettere.

Retrahere a studio. 243.

2 Farlo Quietare.

Transdere hominem in otium. 243.

3 Stil Basso.

Tenui esse oratione, & scriptura leui. 243.

4 Caccia.

Ceruam uidere fugere, & sectari canes. 243.

5 Risposta.

Is sibi responsum hoc habeat. 243.

6 Pallio.

In medio omnibus Palmam esse positam. 243.

7 Ingiuria.

Benedictis si certasset, audisset bene: Quod ab ipso allatum est, sibi esse id rellatum putet. 243.

8 Cessar di Dire. Fallar. Peccare.

De illo iam finem faciam dicundi mihi, Peccandi cum ipse de se finem non facit. 243.

Por

9 Por Mente.

Animum attendite. 243.

10 Fauore.

Voluntas uostra si ad poetam accesserit. 244.

11 Disgratia simile.

Ne simili utamur fortuna, atque usi sumus. 244.

12 Non Vscire a Tempo.

Noster grex motus loco est. 244.

13 Conto non Saldato. Restar a Dar Soldi.

Erat ei de ratiuncula Iampridem apud me relliquum pauxillulum Nummorum. —— Id ut conficerem. 245.

14 Presente. Dono.

Ei credo munus hoc conraditur. 245.

15 Pouero che Dona al Ricco.

Ij, qui minus habent, Vt semper aliquid addant diuitioribus. 245.

16 Risparmiare.

Quod ille unciatim uix demenso de suo, Suum defrudans gentium, comparsit miser. 245.

17 Presente. Liberalità. A Forza, Dispetto.

Ferietur alio munere. 245.

18 Natiuità.

Vbi erit puero natalis dies. 245.

19 Batteggiarsi.

Vbi initiabunt. 245.

20 Incontrare.

At ego obuiam conabar tibi. 245.

Sono

21 Sono Giusti. Buona Moneta.

Lectum est, conueniet numerus, quantum debui. 245.

22 Diligente.

Et non neglexisse, habeo gratiam. 245.

23 Costumi di Hoggidì.

Praesertim ut nunc sunt mores. 245.

24 Tacere.

Modo ut tacere possis. 246.

25 Communicar Segreti.

Verere ei uerba credere. 246.

26 Seruigio.

Hanc operam tibi dico. 246.

27 Andare. Far Viaggio.

Iter illi in Lemnum ut esset, nostro in Ciliciam. 246.

28 Scriuer, che Vada.

Is senem per epistolas Pellexit. 246.

29 Prometter gran Cose.

Modo non montes auri pollicens. 246.

30 Ricco.

Cui tanta erat res, & supererat? 246.

31 Bisognaua, ch'io fossi Ricco.

Regem me esse oportuit. 246.

32 Pedante. mezzo Maestro.

Me filijs Relinquunt quasi magistrum. 246.

33 Carico grande,

Prouinciam Cepisti duram. 246.

34 Per mio Mal'anno.

Memini, relinqui me, deo irato meo. 246.

Naeuius in Stalagmo: Deo meo propitio meus homo est.

35 Bastonato.

Scapulas perdidi. 246.

36 Repugnare.

Aduorsum stimulum calces? 246.

37 Andar al Verso. Accommodarsi. Obedire.

Coepi ijs omnia Facere, obsequi quae uellent. D. Scisti uti foro. 246.

38 Guardar. Mirare.

Nisi oculos pascere. 247.

39 Andar Appresso.

Sectari. 247.

40 Ire Appresso ad alcuno, perdendo'l tempo.

Nos otiosi operam dabamus Phaedriae. 247.

41 Il Più delle Volte.

Fere Plerumque. 247.

42 Pouero.

Paupertas mihi onus uisum est & miserum, & graue. 247.

43 Saluo che, Eccetto.

Extra unam aniculam. 247.

44 Essequie.

Qui adiutaret funus. 247.

45 Bella Ciera.

Virgo ipsa facie egregia. 247.

46 Belletti.

Nihil aderat adiumenti ad pulchritudinem. 247.

Scalza.

47 Scalza.

Nudus pes. 248.

48 Vestir Pouero.

Vestitus turpis. 248.

49 Buona per se.

Ut, ni uis boni In ipsa inesset forma. 248.

50 Bellezza.

Haec formam exstinguerent. —— Satis, inquit, Scita est. 248.

51 Negociare.

Ut sibi eius faciat copiam. 248.

52 Di buon Parentato, Stirpe. Ben Nato.

Bonis prognatam. 248.

53 Concedere.

Ei ueniam daret? 248.

54 Parenti.

Qui sint genere proxumi. 248.

55 Far Citare.

Et tibi scribam dicam. 248.

Cic. Scribitur Heraclio dica. De Graeco, δίκην γράφεσθαι.

56 Liti.

Mihi paratae lites. 249.

57 Audacia.

Iocularem audaciam. 249.

58 Fortuna. Sostenerla.

Quod fors feret, feremus aequo animo. 249.

59 Pregare.

Ad precatorẽ adeam credo, qui mihi Sic oret. 249.

60 Lasciarlo Stare.

Nunc amitte, quaeso, hunc. 249.

61 Cosi cosi. Leggiermente. Senza Soldi.

Sic, tenuiter. 249.

62 Speranza.

Nisi spem meram. 249.

63 Lettera.

Sed epistolam ab eo allatam esse audiui modo, Et ad portitores esse delatam. 249.

64 Non altro.

Ut bene sit tibi. 249.

65 Voler Bene.

Qui mihi consultum esse optume uelit. 250.

66 Pensare.

Ubi in mentem eius aduenti uenit? 250.

Cic. Fac tibi paternae legis Aciliae ueniat in mentem. Id. Solet mihi in mentem uenire eius temporis. Id. Verr. An non in tuo periculo uenit in mentem tuam tuorum scelerum?

67 Poco Accorto. Non Pensarui.

Quid ni fuissem incogitans. 250.

68 Complice.

Qui tam audacis facinoris mihi conscius Sis? 250.

69 Pensare.

Quod utinam ne —— in mentem incidisset. 250.

70 Condurre, Volendo. Male.

Neu me cupidum eo impulisset, quod mihi principium est mali. 250.

71 Angoscia. Trauaglio.

At non quotidiana cura haec angeret animum. 250.

Coito.

72 Coito. Negociare. Tenere.

Qui adimat hanc mihi consuetudinem. 250.

73 Amore Fauoreuole. Contrario.

Alijs, quia desit quod amant, aegre est; tibi, quia superest, dolet. Amore abundas. 250.

74 Vita.

Nam tua quidem hercle certe uita haec expetenda, optandaq. est. 250.

75 Morire.

Iam depecisci mortem cupio. 250.

76 Senza Dire.

Vt ne addam &c. 251.

77 Honorata.

Vxorem, sine mala fama. 251.

78 Sopportar con Modestia.

Animus qui modeste istaec ferat. 251.

79 Natura. Pentimento.

Ita plerique ingenio sumus omnes: NOSTRI *nosmet paenitet.* 251.

80 Arbitrio. Potestà.

Cui de integro est potestas etiam consulendi, quid uelis, Retinere, amare, amittere —— Vt neque mihi eius sit amittendi, nec retinendi copia. 251.

81 In tal Termine.

Ego in eum incidi, infelix, locum. 251.

82 Partito. Consiglio.

Nisi aliquod iam tibi cōsilium celere repereris. 251.

83 Male Soprastà.

Ita subito nunc imparatum tanta te impendent mala. 251.

84 Tempo Breuiſſimo.

Tum, temporis punctum mihi Ad hanc rem eſt. 252.

Cic. Verr. Dum iſte punctum temporis uacuum peccato praeterire ſit paſſus. Liu. Puncto ſaepe temporis maxima rerum momenta uertit.

85 Colera. Ira. Sdegno.

Quod eius remedium inueniam iracundiae? 252.

86 Perder il Tempo. Non Far Niente.

Laterem lauem. 252.

Graece, Πλίνθον πλύνεις.

87 Angoſcia. Trauaglio.

Antipho me excruciat animi. 252.

88 Prouederſi.

Recte ego mihi uidiſſem. 252.

89 Colera. Ira. Sdegno.

Et ſenis eſſem ultus iracundiam. 252.

90 Infardellare. Fuggire. Furto.

Aliquid conuaſaßem, atque hinc me conijcerem protinam in pedes. Quam hic fugam, aut furtum parat? 252.

91 Strada. Cercare.

Aut qua quaerere inſiſtam uia? 252.

92 Piu di Si, che di Nò.

Ibi plurimum eſt. 252.

Τὸ πλεῖστον.

93 Ferma.

Sta illico. 252.

94 Proſontuoſo. Imperioſo.

Satis pro imperio, quiſquis es. 252.

Breui

95 Breui Parole.

Atque id, si potes, uerbo expedi. 252.

96 Condotto A Tale.

Quod si eo meae fortunae redeunt. 253.

97 Vita.

Nulla est mihi uita expetenda. 253.

98 Audacia.

Fortes fortuna adiuuat. 253.

Virg. Audaces fortuna iuuat.

99 Finita.

Ilicet. 253.

100 Perder il Tempo. Non Far Niente.

Quid conterimus operam frustra? 253.

101 Mantenere.

Hem, istuc serua. 254.

102 Metter in Scompiglio. Prender con una Lingua.

Ne suis te iratus saeuidictis protelet. 254.

103 Constretto Per Forza.

Vi coactum te esse inuitum. 254.

104 Conscienza.

Egomet me noui, & peccatum meum. 254.

105 Raccomandare. Vita. Salute.

Vobis commendo Phanium, & uitam meam. 254.

106 Liti.

Tu iam lites audies. 254.

107 Bastonato. Castigato.

Ego plectar pendens. 254.

108 Commanda.

Quin tu, quod faciam, impera. 254.

109 Ricordarsi delle Parole.
Meministi n' olim ut fuerit uostra oratio. 254.

110 Cominciare.
In re incipienda ad defendendam &c. 254.

111 Cagione.
Iustam illam caußam, facilem, uincibilem, optumam. 254.

112 Parole.
Nunc ipsa est opus, aut, si quid potest, Meliore, & callidiore. Supple, oratione. 254.

113 Soccorso.
Ego in insidijs hic ero Succenturiatus, si quid deficies. 254.

114 Dispiacere. Nimicitia.
Non simultatem meam Reuereri? 255.

115 Fa, che non ui sia Altro.
Aliud cura. 255.
Hom. od. N. Αλκίνὸ ἄλλοτιτοι μελέτω φρεσίν.

116 Lasciarsi Vincere.
Caussam tradere aduersarijs. 255.

117 Vdir con Dispiacere.
Illud durum. 255.

118 Incredibile. Fuor d'Opinione.
Quia praeter spem, atque incredibile hoc mihi accidit. 255.

119 Metters con l'Animo à Pensare.
Animum ut nequeam ad cogitandum instituere. 255.

120 Soffrir Trauagli.
Quo pacto aduorsam aerumnam ferant. 255.

Può

121 Può Accadere ad ogn'uno.

Communia eſſe haec, fieri poſſe: ut ne quid animo ſit nouum. 255.

122 Guadagnare. Auuanzare.

Omne id deputare eſſe in lucro. 256.

123 Superare. Auuanzare.

Quanto herum ante eo ſapientia. 256.

124 Penſar i Trauagli.

Meditata mihi ſunt omnia mea incommoda. 256.

125 Andar da alcuno.

Sed, quid hominem ceſſas adire? 256.

126 Dolci Parole.

Et blande in principio alloqui? 256.

127 Paſſar Bene.

Satin' omnia ex ſententia? 256.

128 Nozze. Matrimonio.

Bonas me abſente hic confeciſtis nuptias. 256.

129 Preſenza. Guardar. Vedere.

Ipſam geſtio Dari mi in conſpectum. 256.

130 Conoſci uno, Conoſci tutti.

Vnum cognoris, omnes noris. 256.

131 Diſcendere.

Ille ad defendendam cauſſam adeſt. 256.

132 L'Aiutano l'un l'altro.

Tradunt operas mutuas. 257.

133 Raccontare.

Probe eorum facta depinxit ſenex. 257.

134 Difendere.

Cum illo haud ſtares. 257.

Colpa.

135 Colpa. Fallo.

Culpam ut Antipho in ſe admiſerit. 257.

136 Prouedere all'Honore. Robba.

Ex qua re minus rei foret, aut ſamae temperans. 257.

137 Negare.

Non cauſſam dico. 257.

138 Meritare.

Quin, quod meritus eſt, ferat. 257.

139 Sentenza in Fauore. Giudici poco buoni.

Iudices, Qui ſaepe propter inuidiam adimunt diuiti, Aut propter miſericordiam addũt pauperi? 257.

140 Parola. Riſponder Parola.

Vbi tute uerbum non reſpondeas. 257.

141 Dir quel, che hà Penſato.

Non potuit cogitata proloqui. 257.

142 Timor. Vergogna.

Ita eum tum timidum obſtupefecit pudor. 257.

143 Il più Vecchio di caſa.

Columen familiae. 257.

144 Procuratore. Auuocato.

Cauſſam orare. 258.

Virg. Orabunt cauſſas melius.

145 Teſtimonio.

Neque teſtimonij dictio eſt. 258.

Cic. Teſtimonium ſecundum fidem, & religionem accuratiſſime dixit.

146 Non ui Vuol Niente.

Nihil eſt dictu facilius. 258.

Dici

147 Dici Bene.

Dixti pulchre. 258.

148 Meritar Seruigio.

Nihil suaue meritum est. 258.

149 Adorarsi.

At ego Deos penates hinc salutatum domum Diuortor. 258.

150 Auuocato.

Atque aliquot mihi Amicos aduocabo, ad hanc rem qui assient. 258.

151 Non Comparere.

Ita ne patris ais conspectum ueritum hinc abijsse? 259.

152 La Soma ti Vien sopra.

Ad te summa solum, —— rerum redit. 259.

153 Cagion del Male. Pianger la Pena.

Tute hoc intristi, tibi omne est exedendum. 259.

154 Liberar dall'Infamia.

Atque ex crimine hoc Antiphonem eripiam. 259.

155 Transferire &c.

Atque in me omnem iram deriuem senis? 259.

156 Scauezzarla.

Ne istaec fortitudo in neruũ erumpat denique. 259.

157 Se n'è Veduta Proua.

Factum est periclum. 259.

158 Trouata la Strada. ouero, Fuggire.

Pedum uisa est uia. 259.

159 Conciar Malamente.

Quot me censes homines iam deuerberasse usque ad necem? 259.

Querela

160 Querela d'Ingiuria.

Iniuriarum —— mi ſcriptam dicam? 260.

161 Pelar i Ricchi.

Quia Non rete accipitri tenditur, neque miluio, Qui maleſaciunt nobis : illis, qui nil faciunt, tenditur. 260.

Iuuenal. Dat ueniam coruis, uexat cenſura columbos.

162 Perder il Tempo. Non Far Niente.

In illis opera luditur. 260.

163 Pelare.

Vnde aliquid abradi poteſt. 260.

164 Condennagione.

Ducent damnatum domum. 260.

165 Seruigio.

Pro maleficio ſi beneficium ſummum uolunt reddere. 260.

166 Contracambio.

Non pote ſatis pro merito ab illo tibi referri gratia. 260.

167 Senza Pagar la Parte.

Te ne aſymbolum uenire. 260.

168 Sicuro.

Otioſum ab animo. 260.

169 Angoſcia. Speſa.

Cum ille & cura, & ſumptu abſumitur. 260.

170 Conuito. Tauola Sontuoſa.

Cena dubia apponitur? 260.

171 Conſiderare.

Cum rationem ineas. 260.

Far

172 Far Conto. Riuerire.

Non tu hunc habeas plane praesentem deum? 261.

173 Principio difficile.

Prima coitio est acerrima: Si eam sustinueris, post-illa iam, ut lubet, ludas licet. 261.

174 Ingiuria. Torto.

En umquam cuiquam contumeliosius Audistis factam iniuriam, quam haec est mihi? 261.

175 Taci.

Quin tu hoc age. 261.

176 Accusar. Biasimato.

Si herum insimulabis malitiae, male audies. 261.

177 Guadagnarsi il Viuere in Villa.

Cui opera uita erat. 261.

178 Nascosto. Ritirato.

Ruri fere se continebat. 261.

179 Fitto. Pigione.

Ibi agrum de nostro patre Colendum habebat. 262.

180 Huomo da Bene.

Quem ego uiderim in uita optumum. 262.

181 Nimicitie.

Numquam tam graues Ob hanc inimicitias caperem in uostram familiam. 262.

182 Far poco Conto. Fuor d'ogni Ragione.

Quam is aspernatur nunc tam illiberaliter. 262.

183 Ingiuriar. Biasimare.

Pergin' hero absente male loqui. 262.

184 Calunniatore.

Bonorum extortor, legum contortor. 262.

Ingiurie.

185 Ingiurie.

Te indignas, seq. dignas contumelias Numquam cessauit dicere. 262.

186 Con Licenza. Mi Perdoni.

Abs te hoc bona uenia peto. 262.

187 Piacciaui.

Si tibi placere potis est, mihi ut &c. 262.

188 Cercare, come ignoto.

Proinde expiscare, quasi non nosses. 262.

189 Ricordare.

Redige ad memoriam. 262.

190 Scordato il Nome.

Nomen perdidi. 262.

191 Heredità.

At, si talentum rem reliquisset decem. 263.

192 Genealogia.

Primus esses memoriter Progeniem uostram usque ab auo, atque atauo proferens. 263.

193 Spedirsi Senza niun Intrico.

Dilucide expediui, quibus me oportuit Iudicibus. 263.

194 Appellatione. Sentenza.

Magistratus adi, Iudicium de eadem caussa iterum ut reddant tibi—— & soli licet. Hic de eadem caussa bis iudicium adipiscier. 263.

195 Giustitia.

Num iniquom postulo? An ne hoc quidem ego adipiscar, quod ius publicum est? 264.

196 Meretrice.

Ita ne tandem, quaeso, ciuem ubi abusus sis. 264.

Perder

197 Perder il Tempo. Non Far Niente.

Actum ne agas. 264.

198 Tor Moglie, Vecchio. Non Val piu a &c.

Nam tua Praeterierat iam ducendi aetas. 264.

199 Contrariare. Non Farmene Vincer nulla.

Ita ne es paratus facere me aduorsum omnia, Infelix? 264.

200 Principio buono.

Bene habent tibi principia. 264.

201 Confarsela.

Si concordabis cum illa. 264.

202 Vecchiezza. Consolatione.

Quae tuam Senectutem oblectet. 264.

203 Lasciar lo Sdegno.

Minue uero iram. 265.

204 Non piu Parole.

Satis iam uerborum est. 265.

205 Querela. Giustitia.

Dicam impingam tibi grandem. 265.

206 Comparire. Farsi Vedere.

Neque mi in conspectum prodit. 265.

207 Stato di Prima.

Restitui in integrum. 265.

208 Pareri diuersi.

Quot homines, tot sententiae. suus cuique mos. 265.

209 Cosa Giudicata.

Quod sit factum legibus, Rescindi posse. 266.

Tempo

210 Tempo a Pensare.
Ego amplius deliberandum censeo. 266.
211 A Tempo. Farsi in Qua.
In tempore huc se recipere. 266.
212 Vituperio. Animo. Grandemente.
Multi modis cum istoc animo uituperãdus es. 266.
213 Vita. In Man d'altri.
Vitam tutandam dedisse alijs tuam? 266.
214 Fatto tuo.
Alios tuam rem credidisti, quam te, animaduersuros magis? 266.
215 Portarsi Valente.
Strenuum hominem praebuit. 267.
216 Vincere con Parole.
Confutauit uerbis admodum iratum senem. 267.
217 Principio. Cosi Passa.
Sic sese habent principia. 267.
218 Quieta.
Adhuc tranquilla res est. 267.
219 Consiglio.
De eius consilio uelle sese facere. 267.
220 Vltima Sentenza.
Per unam eius aut uiuam, aut moriar sententiam. 267.
221 Lasciami Stare.
Quin omitte me. 268.
222 Insidie. Inganni. Frode.
Ne quid suat suo capiti. 268.
223 Non dici Niente. Parole.
Hariolare —— fabulae —— logi. 268.

Cic. pro Balbo: Ego ſcio omnes logos.

224 Beneficio. Seruigio.

Feneratum iſtuc beneficium tibi pulchre dices. 268.

225 Trouarſene Contento.

Gaudebis facto. 268.

226 Al medeſimo Suono.

Cantilenam eandem canis. 268.

227 Parole mere.

Garri modo. 268.

228 Miſericordia. Preghiere. Pregarſi.

Adeo ne ingenio eſſe duro te, atque inexorabili, Vt neque miſericordia, neque precibus molliri queas? 268.

229 Belle, Dolci Parole.

Vt phaleratis dictis ducas me. 268.

230 Meretrice.

Et meam ductes gratijs? 268.

231 Trauaglio.

Alia, Antipho, cum occupatus eſſet ſollicitudine. 269.

232 Poſſeder, Goder l'Amore.

Qui quod amas, domi eſt. 269.

233 Impacciarſi. Mal'Anno.

Nec cum huiuſmodi umquam uſus uenit ut conflictares malo. 269.

234 Dubio. Irreſoluto. Non Sò che Fare.

Auribus teneo lupum. 269.

235 Far da Crudeliſſimo.

Numquid hic confecit? P. hiccine? quod homo inhumaniſſimus. 269.

236 Romper i Patti.

Et cum illo ut mutet fidem. 269.

237 Aspettare.

Unam praeterea horam ne oppertus sies. 269.

238 Rendere il Doppio.

Idem hoc tibi, quod bene promeritus fueris, conduplicauerit. 270.

239 Amore.

Horum amorem distrahi poterin' pati? 270.

240 Comportare. Sofferire.

Ego te complures aduorsum ingenium meum menses tuli. 270.

241 Cedere.

Da locum melioribus. 270.

242 Se ben mi Ricordo.

Certe hercle, satis si commemini. 270.

243 Giorno Definito.

Tibi quidem est olim dies, Quam ad dares huic, praestituta. 270.

244 Bugiardo.

Non pudet Vanitatis? 270.

245 Villano. Vil Condicione.

Stercilinium. 270.

246 Domani Mattina.

Cras mane. 270.

247 Solito. Usanza.

Mea lege utar. 271.

248 Non Ha Niente.

Cui minus nihilo est? 271.

249 Beneficio Reſo.

Beneficium rurſum ei experimur reddere? 271.

250 A Buono Intenditor poche Parole.

Dictum ſapienti ſat eſt. 271.

Hom. Τάγε δὴ φρονέοντι κελέυεις.

251 Harò Fatto poco.

Non triumpho, ſi &c. 271.

252 Male Sopra Male.

Ex nuptijs tuis ſi nil nanciſcor mali, Ni etiam nunc me huius quaerere cauſſa in malo iubeas crucem? 271.

253 Paeſe Foraſtiero.

Alius ab oculis meis illam ignotum abducet locum? 272.

254 Riguardo. Cura.

Contemplamini me. 272.

255 Menare.

Quoquo hinc aſportabitur terrarum. 272.

256 Cautamente. Col Piè del Piombo.

Pedetentim tamen. 272.

Graece, κατὰ ποδὸς βάσιν.

257 Far Coſa, di che t'habbi a Pentire.

Ne quid plus minus ue faxit, quod nos poſt pigeat. 272.

258 Male, & Bene.

Una tecum bona, mala tolerabimus. 272.

259 Carico.

Audaciſſime oneris quiduis impone, & feret. 273.

260 Amico da Vero.

Solus eſt homo amico amicus. 273.

Apollodorus: Μόνος γε ἐπίσταται φιλεῖν τοὺς φίλους.

261 Volentierissimo.

Nihil est, aequo quod faciam lubens. 273.

262 Da Maritare.

Simul autem non manebat aetas uirginis Meam neglegentiam. 273.

263 Vecchiezza.

Senectus ipsa est morbus. 274.

Apollodorus: Τὸ γῆρας ἐστὶν αὐτὸ νόσημα. *Aristot.* Νόσος φυσική. *Hom.* Χαλεπὸν γῆρας. *Cic. Onus Aetna grauius. Virg. Subeunt morbi, tristisq. senectus. Iuuenal. Circumsilit agmine facto Morborum omne genus. Id. Sed quam continuis, & quantis longa senectus Plena malis —— Senarius: Metue senectutem, non enim sola uenit. Item, Pergraue senectus onus mortalibus. Anus Plautina tarditatem incessus excusans, ait: Tantum oneris, quod fero. quid oneris? Annos septuaginta & quatuor.*

264 Incerto.

Quod quidem me factum consilij incertum facit. 274.

265 Maritare.

Nam hanc condicionem si cui tulero extraneo. 274.

266 Fedele.

Te mihi fidelem esse aeque, atque egomet sum mihi. 274.

267 Amicitia.

Dum intercedet familiaritas. 274.

268 Saper Troppo Auanti.

Plus, quam opus est scito, sciet. 274.

Fuggire.

269 Fuggire.

Ut me excutiam, atque egrediar domo. 274.

270 Solo. Niun per me.

Nam ego meorum ſolus ſum meus. 274.

Apollodorus: Ἐγὼ γάρ εἰμι μόνος, τῶν ἐμῶν ἐμός.

271 Stanco. Mancar di Tentare.

Neque defetiſcar umquam adeo experirier. 274.

272 Intendere alla Prima.

Vix dum dimidium dixeram, intellexerat. 274.

273 Venir Dietro.

Quis eſt ulterior? 275.

274 Speranza Doppia.

Duplici ſpe utier. 275.

275 Ignorante, che non ne Sà niente.

Tum hunc adoriar hoſpitem. 275.

276 Auuenimenti.

Ita de Antiphone audiſti n' quae facta? 275.

277 Ingannato.

Sic circumiri. 275.

278 Penſarci Bene.

Ego quoque id quidem mecum agitans ſedulo. 275.

279 Accommodarſi Amicheuolmente.

Inter uos ſic haec potius cum bona Ut componantur gratia, quam cum mala? 276.

280 Fuggir le Liti.

Fugitans litium. 276.

281 Caſtigato, Punito dalla Giuſtitia.

An legibus Daturum poenas dices. 276.

282 Fatica.

Eia, ſudabis ſatis. 276.

283 Metterſi con alcuno.

Si cum illo inceptas homine. 276.

284 Fa, che l'habbi Vinto.

Verum pone eſſe uictum eum. 276.

Graece. Lucian. Τίθει δὲ ὦ ἑρμῆ τὸ χαλεπότερον. *Infert,* τί δ' οὖν.

285 Pagar Danari Sotto Mano.

Quid uelis dari Tibi in manum. 276.

286 Leuati di Quà. Partiti Via.

Haec hinc faceßat. 276.

287 Non Star in Ceruello.

Satin' illi dij ſunt propitij. 276.

288 Dir Giuſtamente.

Si tu aliquam partem aequi boniq. dixeris. 276.

289 Per la Prima.

At primo homo inſanibat. 276.

290 Concluſione. L'Vltime Parole.

Haec denique eius fuit poſtrema oratio. 277.

291 Seruitù.

In ſeruitutem pauperem ad ditem dari. 277.

292 Dirla Chiara.

Vt aperte tibi nunc fabuler. 277.

293 Pagar i Debiti.

Qui diſſoluerem Quae debeo. 277.

294 Debito grande.

Quid, ſi animam debet? 277.

Graece: Καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν ὀφέλει.

295 Impegnato.

Ager oppoſituſt pignori. 277.

Piglia.

296 Piglia.

Petito hasce a me decem. 277.

297 Massarie di Casa.

Tum autem pluscula Supellectile opus est. 277.

298 Fa, che fossero in tutto &c.

His rebus pone sane, inquit, decem minas. 278.

299 Che mi Dia mille Querele.

Sexcentas proinde potius scribito iam mihi dicas. 278.

300 Danari. Inganno. Frode.

Emunxi argento senes. 278.

301 Vltima Disperatione.

Ad Restim mihi quidem res rediit planissume. 278.

302 Bestemmia.

Vt te quidem omnes dij, deaeque, superi, inferi, Malis exemplis perdant. 278.

303 Metter in Trauaglio.

Qui te ad scopulum e tranquillo inferat. 279.

304 Nominar i Morti a Tauola.

Quid minus utile fuit, quam hoc ulcus tangere? 279.

305 Speranza.

Iniecta est spes patri. 279.

306 Castigato, Punito dalla Giustitia.

In neruom potius ibit. 279.

307 Mala Interpretatione. Abuso di Parole.

Nihil est, Antipho, Quin male narrando possit deprauarier. Tu id, quod boni est, excerpis: dicis, quod mali est. 279.

308 Mostro. Prodigio.

Monstra euenerunt mihi. 279.

309 Quietati. Stà Sicuro.

Quietus esto, inquam. 280.

310 Testimoni.

Quin mihi testes adhibeam. 280.

311 Hora, che e' Vuole.

Dum lubido eadem haec manet. 280.

312 Far l'Officio mio. Non Vscir di Commissione.

Nos nostro officio nihil egressos esse. 280.

313 Fama. Honore.

Si non id fama approbat? 280.

314 Confarsela.

Mulier mulieri magis congruet. 280.

315 Consiglio. Aiuto.

Aut cui consilia Haec referam? aut unde nunc mihi auxilium petam? 281.

316 Hauer a Male. Sopportare.

Ita patrem adolescentis facta haec tolerare audio uiolenters. 281.

Graece, δεινῶς.

317 Vita Sicura.

Interea uita Vt in tuto foret. 281.

318 Veder poco.

Aut parum oculi prospiciunt. 281.

319 Dir il Nome.

Et meum nomen nominat? 282.

320 Maritare.

Virginem nuptum locaui huic adolescenti. 282.

A Posta.

321 A Posta.
Composito factum est, quo modo &c. 283.

322 Auuenimento Impensato, Insperato.
Quam saepe forte temere Eueniunt, quae non audeas optare. 283.

323 Ti Prego per l'amor di Dio.
Sed, per deos, atque homines, meam esse hanc, caue resciscat quisquam. 283.

324 Auuezzar Male. Cattiuo.
Nostrapte culpa facimus, ut malos expediat esse, Dum nimium dici nos bonos studemus, & benignos. 283.
Hor. Dum uitant, uitia in contraria.

325 Troppo. Souuerchio. Estremo.
Ita fugias, ne praeter casam. 284.

326 Ingiuria.
Accipere ab illo iniuriam? 284.

327 Misfatto.
Dum aliquid aliud flagitij conficiat. 284.

328 Premiati i Cattiui.
Ijs nunc praemium est, qui recta praua faciunt. 284.

329 Intricato. Complice.
In eodem luto haesitas. 284.

330 Pagar un Debito, & Farne un'altro.
Vorsuram solues. 284.
Graece, μεταγραφὴ τοῦ δανείου.

331 Prolungato. Bastonate.
Praesens quod fuerat malum, in diem abijt: plagae crescunt. 284.

Farlo

332 Farlo alle Buone.

Vt, sua uoluntate, id quod est faciundum, faciat. 285.

333 Mantener, Conseruar la Robba.

Quia pol mei patris bene parta indiligenter Tutatur. 285.

334 Di Continouo. L'Istesso.

Nam ex his praedijs talenta argenti bina Capiebat Statim. 285.

Plaut. Ita Statim Stant signa.

335 Hauerei uoluta Esser Huomo.

Virum me natam uellem. 285.

336 S'Amano l'un l'altro.

Quia uterque utrique est cordi. 286.

337 Ricordatene.

Redi mecum in memoriam. 286.

338 Confermare.

Numquam hodie concedes mihi? 286.

339 Così Dio m'Aiuti.

At, ita me seruet Iuppiter. 286.

340 Poco Credito.

Ita ne paruam mihi fidem esse apud te? 286.

341 Notissimo. Chiarissimo.

Quam scitum est. 287.

342 Desiderij. Appetiti.

Eiusmodi parare in animo cupiditates. 287.

343 Districarsi da Trauagli. Intrichi.

Ego nullo possum remedio me euoluere ex his turbis. 288.

344 Infamia. Vergogna.

In probro sim. 288.

Ritrarsi

345 Ritrarsi in Casa. Speranza.

Neque me domum nunc reciperem, ni mihi esset spes ostenta Huiusce habendae. 288.

346 Opportunità. Occasione. Tempo.

Quod tempus conueniendi patris me capere iubeat. 288.

Graece, καιρὸν λαβεῖν.

347 Fatto Libero.

Nam emissa est manu. 288.

Plaut. Non erit tam auarus, quin te gratis emittat manu. Ter. Adelph. Haud dubium est, quin emitti aequum siet.

348 Negociare. Godere &c.

Quo pacto satietatē amoris ait se uelle sumere. 288.

349 Imitare.

Vicissim partes tuas acturus est. 288.

350 Difesa.

Suas rursum ut ageres, caussam ut pro se diceres. 288.

351 Dissipare, Consumare, Spender il Danaio.

Conficere credant argentum suum. 289.

352 Commodo. Giorno Allegro. Seruigio.

Quantis commoditatibus Quam subito hero meo Antiphoni ope uestra hunc onerastis diem? 289.

353 Paura.

Nosq. amicos eius exonerastis metu? 289.

354 Metter si la Cappa sopra la spalla.

Qui non humerum hunc onero pallio. 289.

Inter-

355 Interrompere. Correre. Andar in Fretta.
Num mirum, aut nouum est, reuocari, cursum cum institueris? 289.
356 Fastidioso.
Numquam tu tuo odio uinces me. 289.
357 Minaccia.
Qui minitat malum. 290.
358 Honoratissimo. Felicissimo.
Omnium, quantum est, qui uiuant, homo ornatissime, Nam — a dijs solus diligere. 290.
359 Senza Dubbio.
Sine controuersia. 290.
360 Allegrezza.
Si te delibutum gaudio reddo? 290.
361 Promessa.
Quin tu hinc pollicitationes aufer. 290.
362 Tacere.
Omitto proloqui. 290.
363 Appartenere.
Nam nihil ad hanc rem est. 290.
364 Prender per la Cappa. Far Voltare.
Pone apprehendit pallio, resupinat. 290.
365 Pian piano.
Suspenso gradu placide ire perrexi. 291.
366 Tener il Fiato.
Animam compressi. 291.
367 Metter, Por Mente.
Animum coepi attendere. 291.

Intender

368 Intender le Parole.

Hoc modo ſermonem captans. 291.

369 Poteſtà. Licenza.

Ait uterque tibi poteſtatem eius habendae ſe dare. 291.

370 Buona Sorte. Ventura.

Tantam fortunam de improuiſo eſſe hic datam? 292.

371 Inganno. Occaſione.

Summa eludendi occaſio eſt mihi nunc ſenes. 292.

372 Penſier de' Danari.

Et Phaedriae curam adimere argentariam. 292.

373 Contrafarſi.

Nunc geſtus mihi, uultusq. eſt capiundus nouus. 292.

374 Diſſipare. Spendere il Danaio. Conſumare.

Prius quam dilapidet noſtras triginta minas. 292.

375 Fede. Credito.

Adhuc curaui unum hoc quidem, ut mi eſſet fides. 292.

376 Laſciar ogni Coſa.

Nam omnes poſthabui mihi res. 293.

377 Fama. Grido.

Nam, qui rumor erit populi? 293.

378 Con che Faccia.

Nam, quo redibo ore ad eam. 293.

379 Vendere. Pagare. Scriuere. Riſcriuere in Banco. Girar Partita in Bãco.

Atque illud mihi Argẽtum iube rurſum reſcribi —

Nae

Nae ego perscripsi porro illis, quibus debui. 293.

380 Per Rispetto uostro. Ripudio.

Cum ego uestri honoris caussa repudium alterae Remiserim. 293.

381 Bestemmia.

I hinc in malam rem cum istac magnificentia. 293.

382 Sei Conosciuto. Tristo. Ghiottone.

Etiam credis te ignorarier, Aut tua facta adeo? 293.

383 Tener la Femina.

Vt filius Cum illa habitet apud te. 294.

384 Corte. Giustitia. La Ragione.

In ius ambula. 294.

385 Sono Spacciato.

Sepultus sum. 294.

386 Ci Da la Burla, Baia.

Vt ludos facit. 294.

387 Putto. Inconstante.

Inepti uostra puerili sententia? Nolo, uolo: uolo, nolo rursum: cedo, cape: Quod dictum, indictum est: quod modo erat ratum, irritum est. 294.

388 Mostro. Miracolo.

Monstri, ita me dij ament, simile. 295.

389 Animo Forte.

Animo uirili, praesentiq. ut sis, para. 295.

390 Peccato Scoperto.

Vides tuum peccatum esse elatum foras. 295.

391 Vendetta.

Hunc —— poterimus nostro modo Vicisci. 295.

392 Guardarsi.

Nisi mihi prospicio, haereo. 295.

Assalire.

393 Aſſalire. Da Nimici.

Ni gladiatorio animo ad me affectant uiam. 295.

394 Rappacificamento.

Ego redigam uos in gratiam. 295.

395 Morte.

Cum de medio exceſſit. 295.

396 Aſſalire.

Satis aſtute aggredimini. 295.

397 Ira, Stizza, Colera, con danno d'alcuno.

Non hercle ex re iſtius me inſtigaſti. 295.

398 Ingiuria.

Nouo modo ei quin faceres contumelias. 295.

399 Scuſa. Preghiera.

Venias nunc precibus lautum peccatum tuum? 295.

400 Ira, Stizza, Colera, Pianto, Lagrime.

Hiſce ego illam dictis ita tibi incenſam dabo, Vt ne reſtinguas, lacrumis ſi exſtillaueris. 295.

401 Mal'Anno, che Dio ti dia.

Malum, quod iſti dij, deaeq. omnes duint. 295.

402 Audace. Proſontuoſo.

Tanta ne affectum hominem quemquam eſſe audacia? 295.

403 Bandito. Eſſiglio.

Non hoc publicitus ſcelus hinc deportarier In ſolas terras? 295.

404 Condotto A Tale.

In id redactus ſum loci. 295.

405 Va, Fammi Chiamare.

Lege agito ergo. 296.

Plaut.

Plaut. Lege agito mecum &c.

406 Ingiuria.

Vna iniuria est Tecum, — altera est cum &c. 296.

407 Gridore.

Voce est opus. 296.

408 Chiuder, Serrar la Bocca.

Os opprime. 296.

409 Bastonate. Pugni. Parasito.

Pugnos in uentrem ingere. 296.

Lucil. Viuite, lurcones, comedones uiuite uetres.

410 Cauar gli Occhi.

Vel oculum exculpe. 296.

Plaut. Oculum EXCLVDITO. *Graece, apud Arist.* Ἐξομματῶσαι.

411 Paura.

Qui hercle, ubi sit, nescit —— tange: si non totus friget, me enica — delirat miser Timore. 296. 297.

Virg. Gelidusq. coit formidine sanguis. Homerus recte de ignauo ait, Cor huius ad calcaneum decidisse.

412 Non Voglia Iddio.

Mi homo, dij melius duint. 297.

413 Sicuro.

Dum tu dormis. 297.

414 Non Poter Negociare. Impotente nel Coito.

Vbi ad uxores uentum est, tum fiunt senes. 297.

415 Andar. Dimorare.

Haeccine erant itiones crebrae, & mansiones diutinae Lemni? 298.

Abon-

416 Abondanza. Buon Mercato.

Haeccine erat, quae nostros fructus minuebat, uilitas? 298.

417 Perdonare. Colpa.

Ego — esse in hac re culpam meritam non nego, Sed eam, quae sit ignoscenda. 298.

418 Predicare al Diserto.

Verba fiunt mortuo. 298.

Plaut. Mortuo uerba nunc facio.

419 Odio. Poca Stima.

Nam neque negligentia tua, neque id odio fecit tuo. 298.

420 Morta.

E medio abijt. 298.

421 Scrupolo. Impedimento.

Qui fit in re hac scrupulus? 298.

422 Solito.

Vt alia facta tua sunt. 298.

423 Morte.

Cupio, misera, in hac re iam defungier. 298.

424 Morto di Paura.

Exsequias Chremeti, quibus commodum ire, hem tempus est. 298.

425 Malanno. Vendetta. Castigo.

Faxo tali eum mactatum, atque hic est, infortunio. 299.

426 Rifrescare. Ricordare. Rimprouerare.

Haec habet, ei quod, dum uiuat, usque ad aurem obganniat. 299.

N Soldi

427 Soldi Scontati con Frode.

Ego minas triginta ab illo per fallaciã abstuli. 299.

428 Giudicio. Rimettere in alcuno.

Eius iudicio permitto omnia. 300.

429 Hauer l'Intento. Gratia.

Pulchre discedo, & probe, Et praeter spem. 300.

430 Nome. Come ti Chiami.

Tu tuum nomen dic quod est. 300.

431 Far Seruigio.

At ego ecastor posthac tibi, quod potero, & quae uoles, Faciamque, & dicam. 300.

432 Bacio la Mano del Parlare.

Benigne dicis. 300.

433 Piacere. Seruigio.

Vin primum hodie facere, quod ego gaudeam. 300.

434 Inuidia. Arrabbia.

Et quod tuo uiro oculi doleant? 300.

EX. HECYRA

1 Si Chiama.

Hecyra est huic nomen fabulae. 304.

2 Disgratia. Sciagura.

Nouum interuenit uitium, & calamitas. ——
Ita eam oppressit calamitas —— *Eam calamitatem uestra intellegentia Sedabit.*

3 Attento.

Ita populus studio stupidus in funambulo Animum occuparat. 304.

4 Auttorità.

Eodem ut iure uti senem Liceat, quo iure sum usus adolescentior. 305.

5 Comedia Piaciuta, Dispiaciuta.

Nouas qui exactas feci ut inueterascerent. 305.

6 Andar in Fumo. Perdersi.

Ne cum Poeta scriptura euanesceret. 305.

7 Parte Sì, & Parte Nò.

Partim sum earum exactus, partim uix steti. 305.

8 Comedia non Piaciuta.

Partim sum earum exactus, partim uix steti. 305.

9 Auuenimento Incerto.

Dubiam fortunam esse scenicam. 305.

10 Non Faticare a Speranza.

Spe incerta, certum mihi laborem sustuli. 305.

11 Distorlo dalle Lettere.

Ne illum ab studio abducerem. 305.

12 Soccorrere. Fargli Ricuperare l'Honore. Poesia.

Ita poetam restitui in locum, Prope iam remotum iniuria aduorsarium Ab studio, atque ab labore, atque ab arte musica. 305.

13 Poco Conto della compositione tua.

Quod si scripturam spreuissem in praesentia. 305.

14 Faticarsi. Impacciarsi. Mettersi.

Voluissem operam sumere? 305.

15 Quietarsi.

Ut in otio esset, potius quam in negotio. 305.

16 Attenti. Por Mente.

Aequo animo attendite. 305.

17 Attentamente Vdire.

Vestra intellegentia —— Si erit adiutrix nostrae industriae. 305.

18 Vsanza di Prima.

Vetere —— uti consuetudine. 305.

19 Sperienza.

In experiundo ut essem. 306.

20 Gladiatori.

Datum iri gladiatores. 306.

Romore.

21 Romore. Tumulto.

Comitum conuentus, strepitus, clamor mulierum — populus conuolat: Tumultuantur, clamant, pugnant de loco. 306.

22 Mantenere &c.

Meum non potui tutari locum. 306.

23 Silentio. Quieto.

Nunc turba nulla est: otium, & silentium est. 306.

24 Tempo.

Agendi tempus mihi datum est. 306.

25 Potere.

Vobis datur Potestas. 306.

26 Perder la Stima. Riputatione.

Nolite sinere per uos artem musicam Recidere ad paucos. 306.

27 Tutela. Protettione, Raccommandarsi.

Qui in tutelam meam Studium suum, & se in uostram commisit fidem. 306.

28 Assaltato a Tradimento.

Eum circumuentum inique. 306.

29 Ammetter Scuse.

Caussam hanc accipite. 306.

30 Silentio.

Et silentium Date. 306.

31 Apprezzare.

Pretio emptas meo. 306.

32 Essere Fedele.

Meretricibus Fideles euenire amatores. 307.

33 Giuramento.

Iurabat quoties Bacchidi, Quam sancte, ut quiuis facile posset credere. 307.

34 Assassinarlo. Pelarlo.

Quin spolies, mutiles, laceres quemquem nacta sis. 307.

35 Donna a Posta, per negociare.

Utin eximiam neminem habeam? 307.

36 Negociare a Buon Mercato.

Abs te —— Quam minimo pretio suam uoluptatem expleat. 307.

37 Torto. Non e'l Douere.

Iniurium est. 307.

38 Ingannare.

Aut qua uia captent te illi, eadem ipsos capi? 307.

39 Domandar Noua &c.

Percunctatum aduentum Pamphili. 307.

40 Scusa per un'altra Volta.

Alias ut uti possim caussa hac integra. 308.

41 Salutare.

Salue mecastor, Parmeno. 308.

42 Spasso.

Ubi te oblectasti tamdiu? 308.

43 Desiderio.

Aedepol Te desiderium Athenarum arbitror Philotum cepiße saepe. 308.

44 Pentimento.

Et te tuum Consilium contempsisse. Donatus: Paenitudine esse possessam. 308.

Solito.

45 Solito di Prima.

Antiqua ut consuetudine. 308.

46 Conuito.

Agitarem inter uos libere conuiuium. 308.

47 Parlare a Misura.

Nam illi haud licebat nisi praefinito loqui —— haud opinor commode Finem statuisse orationi militem. 308.

48 Che Cosa è questa?

Sed, quid hoc negoti est? 308.

49 Matrimonio stabile.

Sed firmae hae uereor ut sint nuptiae. 308.

50 Vtile. Commodo.

Si in rem est Bacchidis. 308.

51 Tacere. Non si può Dire. Tener Celato.

Non est opus prolato. 308.

Ut Hoc proferam, sed tacita ut mecum gaudeam.

Virg. Latonae tacitum pertentant gaudia pectus.

52 Scoprirlo.

Vt ne id fiat palam. 308.

53 Persuadere. Dir Bene.

Numquam dices tam commode. 309.

54 Bastonate.

Vt tergum meum Tuam in fidem committam. 309.

55 Vitio.

Et mi illud uitium maxumum est. 309.

56 Natura tua.

Ad ingenium redis. 309.

57 Faccio questo.

Istic sum. 309.

58 Quanto Piu si Può.

Vt cum maxume. 309.

59 Bastone della Vecchiezza, Rinouare la Casa.

Praesidium uelle se senectuti suae. 309.

Cic. Senectus mea in adolescentia conquiescet tua.

60 Dubio, a Partito il Ceruello.

Fecit animi ut incertus foret. 309.

61 Amore. Vergogna.

Pudorin, an ne amori obsequeretur magis. 309.

62 Fastidio. Instanza.

Tundendo, atque odio. 309.

63 Solo. Hauer Luogo.

Vbicumque datum erat spatium solitudinis, Vt colloqui mecum una posset. 309.

64 Male. Rouinato.

In quod me conieci malum? 309.

65 Per Dirla in Breue.

Ad pauca ut redeam. 310.

66 Negociare. La Prima Notte. Dormire.

Nocte illa prima uirginem non attigit: Quae consecuta est nox, eam nihilo magis —— cum uirgine una adolescens cubuerit Plus potus, illa se abstinere ut potuerit? —— Vt uirgo a se integra etiam tum siet. 310.

Amare.

67 Amare.

Nisi cupiens tui. 310.

68 Strappazzarla..

Eam ludibrio haberi. 310.

69 Colpa.

Cui tu nihil dicas uiti. 310.

70 Alienato. Caduto dall'animo.

Postquam hunc alienum abs sese uidet. 310.
Atqui ea res multo maxume Disiunxit illum ab illa —— Paulatim elapsust Bacchidi, atque huic transtulit Amorem. 311.

71 Paragone. Costumi. Natura.

Ad exemplum ambarum mores earum existumans. 311.

72 Ingiurie. Torti.

Et tegere contumelias. 311.

73 Pietà. Piegarsi. Applacarsi.

Hic animus partim uxoris misericordia Deuictus. 311.

74 Costumi. A mio Garbo.

Postquam par ingenium nactus est. 311.

75 Spinger per Forza.

Eo amantē inuitum Pamphilum extrudit pater. 311

76 Cacciarsi in &c.

Nam senex Rus abdidit sese. 311.
Cic. *Abdo me in bibliothecam. Domum se abdidit. In Aegyptum nos abdemus. Neque me Arpinum hoc tempore abdam.*

77 Va, & Viene.

Huc raro in urbem commeat. 311.

Cic. Att. Crebro enim illius litterae ab alijs ad nos commeant.

78 Matrimonio Inſtabile.

Quid adhuc habent infirmitatis nuptiae? 311.

79 Star in Pace.

Bene conueniebat ſane inter eas. 311.

80 Grandemente.

Miris modis. 311.

81 Liti. Queſtioni. Querele.

Neque lites ullae inter eas: poſtulatio Numquam. 311.

82 Ragionare.

Si quando ad eam acceſſerat Confabulatum. 311.

83 Non farſi Vedere.

Fugere e conſpectu illico, Videre nolle. 311.

84 Sacrificio.

Accerſi ad rem diuinam. 311.

85 Viſitare.

It uiſere ad eam. 311.

86 Viaggio. Strada.

Pergam, quo coepi hoc iter. 312.

87 Confederatione. Lega di Cattiui.

Quae haec coniuratio? 312.

88 L'iſteſſa Natura.

Vt omnes mulieres eadem aeque ſtudeant, nolintq. omnia? Neque declinatam quidquam ab aliarum ingenio ullam reperias? 312.

89 Contrariare. Piacer di &c.

Viris Eſſe aduorſas, aeque ſtudium eſt, ſimilis eſt pertinacia. 312.

Simile

90 Simile Natura. Scola istessa. Cattiuo.

In eodem omnes mihi uidentur ludo doctae ad malitiam. 312.

91 Maestro di Cattiuità.

Et Ei ludo, si ullus est, magistram hanc esse satis certo scio. 312.

92 Viuere.

Itaque una inter nos agere aetatem liceat. 313.

93 Pianto.

Filio luctum paras? 313.

94 Inimicarsi.

Tum autem, ex amicis inimici ut sint nobis affines, facis. 313.

95 Sciocco. Semplice.

Quae omnino lapidem, haud hominem, putas. 313.

96 Viuere.

Quo quisque pacto hic uitam uostrarum exigat? 313.

97 Odio.

Cepisse odium tui Philumenam. 313.

98 Andar Fuori.

Tu hinc ißes foras. 314.

99 Dar Colera.

Quam immerito aegritudo haec oritur mi abs te? 314.

100 Habitare. Dar Luogo.

Rus habitatum abij, concedens uobis. 314.

101 Pouero. Stretto.

Rei seruiens. 314.

Spese.

102 Spese. Entrata.

Sumptus uestros, otiumq. ut nostra res posset pati. 314.

103 Fatica.

Meo labori haud parcens. 314.

104 Colpeuole.

Non mea opera, neque pol culpa euenit. Illius dices culpa factum. 314.

105 Colpeuole.

In te omnis haeret culpa sola. 314.

106 Senza Pensieri.

Cum ego uos solui curis ceteris. 314.

107 Non può esser Peggio.

Nam de te quidem, Satis scio, peccando detrimenti nil fieri potest. 314.

108 Hauer Vdienza, Visita.

Quod heri nemo uoluit uisentem te ad eam intromittere? —— eo ad eam non admissa sum. 314.

109 Mali Costumi. Far Amalare.

Tuos esse illi mores morbum magis, quam ullam aliam rem, arbitror. 315.

110 Cacciar di Casa.

Vbi duxere impulsu uostro, uostro impulsu easdem exigunt. 315.

111 Contradire. Volontà Temeraria.

Neque tuae libidini aduorsabor. 315.

112 Licenza. Libertà. Guastare.

Vt facilitas mea illorum corrumpat animos. 315.

113 Irresoluto.

Vt ueni, itidem incertum amisti. 316.

Nascon-

114 Nascondere l'Inimicitia.

Celare te iras. 316.

115 Bisogna. E' Necessario.

Nam est, quod me transire ad forum iam oporteat. 317.

116 Grandemente.

Multimodis. 318.

117 Sciagure. Molestie.

Nemini ego plura acerba esse ex amore homini umquam oblata credo, Quam mi. 318.

118 Vita.

Hanccine ego uitam parsi perdere? 318.

119 Trauaglio. Tempo Auuanzato.

Nam nos omnes, quibus alicunde aliquis obiectus est labos, Omne quod est interea tempus, prius quam id rescitum est, lucro est. At sic, citius qui te expedias his aerumnis, reperies. — Iram expedies. 318.

120 Crescer lo Sdegno.

Hae irae factae essent multo ampliores. 318.

121 Racconciliarsi. Pacificarsi.

Restitues rursum in gratiam. 318.

122 Intento. Dato. Amore.

Habebam alibi animum amori deditum. 319.

123 Libero. Sciolto. Intricato.

Vix me illinc abstraxi, atque impeditum in ea expediui animum meum, Vixq. huc contuleram. 319.

124 Accidente nuouo.

Hem noua res orta est. 319.

125 Colpa.

Vxorem in culpa inuenturum arbitror. 319.

Compor-

126 Comportare. Nascondere.

Ita olim suo me ingenio pertulit, Tot meas iniurias quae numquam in ullo patefecit loco. 319.

127 Discordia. Nimicitia. Durare.

Vnde ira inter eas intercessit, quae tam permansit diu. 319.

128 Veder la Ragione.

Si uis uero ueram rationem exsequi. 319.

129 Sdegno. Ingiuria.

Non maxumas, quae maxumae sunt interdum irae, iniurias faciunt. 319.

130 Colera. Nimicitia. Per Niente.

Pueri inter sese quam pro leuibus noxijs iras gerunt. 320.

131 Animo Instabile.

Quia enim, qui eos gubernat animus, infirmum gerunt. 320.

132 Leggere.

Sunt ferme, ut pueri, leui sententia. 320.

133 Sdegno. Nimicitia.

Fortasse unum aliquod uerbum hanc inter eas iram conciuerit. 320.

134 Andar Sù & Giù. Confusione.

Trepidari sentio, cursari rursum prorsum. 320.

135 Taci.

Noli fabularier —— tute loqueris, me uetas? 320.

136 Nascondere. Mala Nuoua.

Nescio quod magnum malum —— me celas. 320.

137 Medico.

Nemo ne medicum adduxit? 321.

138 Se tu Pati, io ſon Morto.

Nam, ſi periculum ullum in te eſt, periiſſe me una, haud dubium eſt. 321.

139 Biſogna.

Non uſus facto eſt mihi.&c. 321.

140 Far Entrare.

Here nemo uoluit Soſtratam intro admittere. 321.

141 Peggiorare. Il Mal Creſce.

Si forte morbus amplior factus ſiet —— morbus qui auctus ſit. 321.

142 Male. Danno.

Aliquid tuliſſe —— mali: Capiti, atque aetati illorum. 321.

143 Incolpato. Malanno.

Hera in crimen ueniet, ego in magnum malum. 321.

144 Peggiorare. Il Mal Creſce.

Ne Philumenae magis morbus aggraueſcat. 321.

145 Mandar a Vedere.

Ne mittas quidem uiſendi cauſſa quemquam. 322.

146 Pazzia Doppia.

Bis facere ſtulte duco. 322.

147 Fatica Perſa.

Laborem inanem ipſus capit. 322.

148 Noioſo.

Et illi moleſtiam affert. 322.

149 Penſieri. Angoſcia.

Et cura ex corde exceſsit. 322.

150 Dolor Ceſſato.

Nam, ſi remittent quippiam —— dolores. 322.

Diſcordia

151 Discordia nata.

Vnde ortum est initium irae. 322.

152 Sta Meglio.

Meliuscula est. 322.

153 Doglia all'Improuiso.

An dolor repente inuasit? 322.

154 Febre continua.

Febris —— quotidiana. 322. 323.

155 Aiutare a Portare.

Atque eis onera adiuta. 323.

Gell.lib.2. Et messem hanc nobis adiuuent.

156 Non Saper la Strada.

Non sciunt ipsi uiam. 323.

157 Non Sò, d'onde Cominciare.

Nequeo mearum rerum initium ullum inuenire idoneum, Vnde exordiar narrare, quae &c. 323.

158 Vedute. Vdite.

Partim quae perspexi his oculis, partim quae accepi auribus. 323.

159 Vscir Fuora.

Me —— citius eduxi foras. 323.

160 Entrar con Furia.

Nam modo me intro ut corripui. 323.

161 Tramutarsi di Colore.

Sed continuo uoltum earum sensi immutari omnium. 323.

162 Venir Contra Tempo, Per Disgratia.

Quia tam incommode illis fors obtulerat aduentum meum. 323.

Non

163 Non u'era Tempo.

Nam neque — tempus spatium ullum dabat. 324.

164 Lamentarsi.

Neque uoce alia, ac res monebat, ipsa poterat conqueri. 324.

165 Vscir con Furia.

Et corripui illico Me inde. 324.

166 Supplicare. Ginocchioni.

Ad genua accidit. 324.

Seneca in Troade: Ad genua accido supplex. Tacit. lib. 19. Genibus accidens. Suet. in C. Caes. Ad genua accideret. Cic. IIX. ad Att. Ad PEDES ABIICERE. *Caes. VII. Bell. Gall. Ad pedes* ACCVMBERE. *Ad pedes se* PROIICERE. *Liu. Ad pedes* PROVOLVERE, VI. & IX. PROCVMBERE *ad genua,* & XXXIX. *Ad pedes* PROCIDERE. *Iustinus,* PROVOLVI *genibus.*

167 Mutarsi. Accommodarsi a gli accidenti.

Omnibus nobis ut res dant sese, ita magni, atque humiles, sumus. 324.

168 Cominciò a Dirmi.

Hanc habere orationem mecum a principio instituit. 324.

169 Sciagura. Caso Taciuto.

Aduorsa eius per te tecta, tacitaq. apud omnes sient. 325.

170 Amoreuole.

Si umquam erga te animo esse amico sensi eam. 325.

171 Seruigio reſo.

Sine labore hanc gratiam, te uti ſibi des pro illa nunc, rogat. 325.

172 Celato. Naſcoſto.

Clam partus eueniat patrem. 325.

173 Amore. Amiſtà. Prattica.

Etſi amor me grauiter, conſuetudoq. tenet. 325.

174 Fortuna Fauoreuole.

O fortuna, ut numquam perpetuo es bona. 326.

175 Prattico.

Sed iam prior amor me ad hanc rem exercitatum reddidit. 326.

176 A Bello Studio.

Conſilio. 326.

177 Diſcommodo. Camino.

Tibi hoc incommodum eueniſſe iter? 326.

178 Sciagura paſſata.

Neſcis, quid mali Praeterieris. 326.

179 Metterſi in Mare.

Qui numquam es ingreſſus mare. 326.

180 Vicino alla Morte.

Semper mortem exſpectabam, miſer. 326.

181 Vento Contrario.

Aduorſa tempeſtate uti ſumus. 326.

182 Andar Correndo.

In arcem tranſcurſo opus eſt. 327.

183 Giungere a Saluamento.

Si ſaluus domum Rediſſet umquam. 327.

184 Far Caminare in Quà, & in Là.

Vt me ambulando rumperet. 327.

No'l

185 No'l Conoſco in Faccia.

At non noui hominis faciem. 327.

186 Faccia Brutta.

Cadauerosa facies. 327.

187 Pietoſo.

Tamen, ut pietatem colam. 327.

188 Amore.

Nam me parenti potius, quam amori, obſequi Opor tet. 327.

189 Oſtinato. Via. Strada.

Certum obfirmare eſt uiam me, quam decreui perſequi. 328.

190 Huomo di Buon Tempo.

Sane hercle homo uoluptati obſequens Fuit, dum uixit. 328.

191 Poca Heredità.

Haud multum heredem adiuuant. 328.

192 Vita di Buon Tempo.

Vixit, dum uixit, bene. 328.

193 Fa per Noi.

Quidquid eſt id, quod reliquit, profuit. 328.

194 Deſiderio Vano.

Impune optare iſtuc licet. 328.

195 Creder l'Animo mio.

Apud te meo erit ingenio fides. 329.

196 Teſtimonio dell'inimico.

Cum illa, quae nunc in me iniqua eſt, aequa de me dixerit. 329.

Virg. Ipſe hoſtis Teucros inſigni laude ferebat. Cic. Te ipſo teſte iniquo, atque improbo, uerum ad

hanc rem satis idoneo; te, inquam, teste, dicam.

197 Obedire. Comportare.

Sed, quando sese esse indignam deputat matri meae, Cui concedat, cuius mores toleret sua modestia. 329.

198 Racconciliarsi. Pacificarsi.

Neque alio pacto potest componi inter eas gratia. 329.

199 Diuidersi. Spartirsi.

Segreganda aut mater a me est &c. 329.

200 Seruigio. Piacere.

Matris potius commodum suadet sequi. 329.

201 Ragionare. Intendere.

Ad aures haud inuito sermo mihi accessit tuus. 329.

202 Proferire. Honorare. Stimar Molto.

Cum te postputasse omnes res prae parente intellego. 329.

203 Diuortio. Ripudiar per Forza.

Quandoquidem illam a me distrahit necessitas. 330.

204 Sta a te. Podestà.

Tibi id in manu est, ne fiat. 330.

205 Non Intendo di Farlo.

Non est consilium, pater. 330.

206 Ira. Colera. Sdegno.

Decedet iam ira haec. 330.

207 Facoltà. Robba. Insoperbito.

Quia paullulum uobis accessit pecuniae, Sublati animi sunt. 330.

Lite.

208 Lite. Questione. Vomitarla. Darla sopra ad alcuno.

Porto hoc iurgium ad Uxorem —— Atque in eam hoc omne, quod mihi aegre est, euomam. 331.

209 Celato. Nascosto.

Id qua caußa clam habuiße me Dicam. 331.

210 Vscir Fuora.

Se duxit foras. 331.

211 Poco Stimato da' fatti uostri.

Non sic ludibrio tuis factis habitus essem. 331.

212 Parto Legitimo.

Et recte, & suo pepererit tempore. 332.

213 Colpa.

Ego etiam illorum esse hanc culpam credidi, quae te est penes. 332.

214 Genero.

Cum illum generum cepimus. 332.

215 Natura di ogn'uno.

Nam id omnibus innatum est. 332.

216 Da quì a Poco. Inuecchiare.

At pol iam aderit, cum se quoque oderit. 332.

Cassiodorus in quadam epistola: Indigne transacta adolescentia, odiosam efficit senectutem.

217 Lasciar la Prattica della Meretrice.

Nam, si id posset ab ea sese derepente auellere, Qui cum tot consuesset annos. 333.

218 Consigliarsi.

Aderam, cuius consilio ea par fuerat prospici. 333.

219 Colera. Ira. Sdegno.

Quamobrem incendor ira. 333.

220 Hauer a Male.

Cum hoc —— tam animo iracundo tulit. 334.

221 Non ci Mancaua altro.

Hoc mi unum ex plurimis miserijs relliquom fuerat malum. 334.

222 Odio. Voler Male.

Merito ut caperet odium illam mei. 335.

223 Confermare la Credenza.

Teq. ante quam me amare rebar, ei rei firmasti fidem. 335.

224 Amar piu di ogn'altro.

Quo pacto me habueris Praepositam amori tuo. 335.

225 Premio. Guidardone. Contracambio.

Ut apud me praemium esse positum pietati scias. 335.

226 Con l'Honor mio.

Et meae commodum famae arbitror. 335.

227 Restare.

Neu caussa ulla restet relliqua. 335.

228 Casa. Habitare.

Ex urbe tu rus habitatum migres? 335.

229 Maledici.

Ut qui nobis, mater, maledictum uelit. 335.

230 Spasso. Sollazzo.

Nihil iam mi istaec res uoluptatis ferunt. 336.

231 Fastidio. Satia.

Satias iam tenet Studiorum istorum. 336.

Lucil. Satias te iam omnium rerum tenet.

Vecchiezza.

232 Vecchiezza. Età lunga.

Vt ne cui meae Longinquitas aetatis obstet. 336.

233 Leuar l'Occasione. Scusa. Sospettione.

Omnes caussas praecidam omnibus, Et me hac suspicione exsoluam. 336.

234 Infamia. Schifare. Mal Nome.

Sine me, obsecro, hoc effugere, uolgus quod male audit mulierum. 336.

235 Se non fosse una sola Cosa. Eccetto.

Absque una haec foret. 336.

236 Discommodo. Disconciarsi.

Non tute incommodam rem, ut quaeque est, in animum inducas pati. 336.

237 Trauaglio non minore.

Haec res non minus me male habet, quam te. 336.

238 Accommodarsi. L'Animo.

Qui, ubicumque opus sit, animum possis flectere. 337.

239 Ventura Buona.

Fors pol fuat. 337.

240 Mutar Parere.

Sed Non minuam meum consilium. 337.

241 Non dar Impaccio.

E medio aequom excedere est. 337.

242 Cagione.

Etsi tibi caussa est de hac re. 338.

243 Farsi Vedere.

Opportune te mihi, Phidippe, in ipso tempore ostendis. 338.

244 Colpa.

Nullam de his rebus culpam commeruit tua. 338.

245 Parere diuerso.

Sin est, ut aliter tua siet sententia. 338.

246 Costumi. Creanza.

Aut quibus moratam moribus? 338.

247 Figliuoli.

Cum eam consequitur alienus puer. 339.

248 Non accade Pensarui.

Nulla tibi, Pamphile, hic iam consultatio est. 339.

249 Giorno desiderato.

Hunc uidere saepe optabamus diem. 339.

250 Moglie. Maritarsi.

Aut se esse mecum nuptam. 339.

251 Nascondere.

Non me clam haberet, quae celasse intellego. 339.

252 Colpa.

Quae careat culpa? 339.

253 Arbitrio. Podestà.

Uxor quid faciat, in manu non est mea. 339.

254 Volontieri. Contradire.

Neutra in re uobis difficultas a me erit. 339.

255 Lagrime. Pianto.

Ignarum censes tuarum lacrumarum esse me? 340.

256 Difese tolte. Scuse. Trouar scuse.

Nunc, postquam ademptam hanc quoque tibi caussam uides; —— nactus alteram es. 340.

257 Dar Tempo.

Quam longum spatium amandi amicam tibi dedi? 340.

Metter

258 Metter l'Animo, la Mente.

Nunc animum rursum ad meretricem induxti tuū. 340.

259 Ritornare. Vita.

In eandem uitam te reuolutum denuo. 340.

260 Trouar Scuse. Romper l'Amicitia.

Cum fingis falsas caussas ad discordiam. 340.

261 Colpa. Innocente.

In culpa non est. 341.

262 Intricare.

Tot nunc me rebus miserum concludit. 341.

263 La Presenza non Gioua. Non Fo Niente. Perdo il Tempo.

Praesens quando promoueo parum. 341.

264 Marauiglia.

Non mirum fecit uxor. 341.

265 Chiamala da Parte mia.

Huc euoca uerbis meis. 341.

266 Confermar la Parentela.

Manere affinitatem hanc inter nos uolo. 341.

267 Baila. Nutrice.

Aliquam puero nutricem para. 341.

268 Niente.

Non hoc de nihilo est. 342.

269 Vuol Parlarmi.

Quod Laches nunc me conuentam esse expetit. 342.

270 Temere.

Timida sum. 342.

Meretrice.

271 Meretrice.

Ne nomen mihi quaesti obstet. 342.

272 Costumi Buoni.

Nam mores facile tutor. 342.

273 Perdonare.

Vt non siet peccato mihi ignosci aequom. 342.

274 Accorto. Cauto.

Quo magis, omnes res cautius ne temere faciam, accuro. 342.

275 Ingiuria. Torto.

Inscitum offerre iniuriam tibi me immerenti. 342.

276 Ringratiare.

Est magnam aecastor gratiam de hac re quod tibi habeam. 342.

277 Alloggiar. Riceuer in Casa.

Meum receptas filium ad te Pamphilum. 343.

278 Amazzare il putto.

Puerumq. — clam uoluit — exstinguere. 343.

279 Diuisi. Disgiunti.

Me segregatum habuisse — a me Pamphilum. 343.

280 Sgannare.

Exple animum ijs. 343.

281 Liberarsi dall'Accusa.

Teq. hoc crimine expedi. 343.

282 Infamato a Torto.

Sed falsa fama esse nolo gnatum suspectum tuum. 344.

283 Far Seruigio.

Quod queam, illi ut commodem. 344.

284 Le uoſtre Parole.

Facilem, beneuolumq. lingua tua iam tibi me reddidit. 344.

285 Non Mancargli niente. Liberale.

Nihil apud me tibi deſieri patiar, quin, quod opus ſit, Benigne praebeatur. 344.

286 Baila. Nutrice.

Puero nutricem adducit. 344.

287 Giurare.

Deierat perſanćte. 345.

288 Poco Religioſo. Non Temer Dio.

Nec pol iſtae metuunt deos: neque has reſpicere deos opinor. 345.

289 Dar la Corda. Tormento.

Quolibet cruciatu per me exquire. 345.

290 Nome. Grido.

Non paenitet me famae. 345.

291 Guardarſi di Farlo. Non Voler &c.

Quod aliae meretrices facere fugitant. 345.

292 Soſpettione. In Fatti.

Noſtras mulieres ſuſpećtas falſo nobis In re ipſa inuenimus. 345.

293 Colera. Ira. Sdegno.

Miſſam iram faciet —— ab eo haec ira abſcedet. 345.

294 Diuortio.

Quod ſit diſſidio dignum. 345.

295 Non mi Può Vedere.

Etſi ſcio pol his fore meum conſpećtum inuiſum hodie. 346.

Sgannare.

296 Sgannare. Sospettione.

Nam illas errore, & te simul suspicione exsolues. 346.

297 Seruigio senza Scommodarsi.

Vt Gratiam ineat sine suo dispendio. 346.

298 Facoltà. Grido. Nome.

Scit sibi nobilitatem ex eo, & rem natam, & gloriam esse. 346.

299 Amicitia.

Vnaq. opera nos sibi amicos iunget. 346.

300 Tener Poco Conto.

Aedepol nae esse meam herus operã deputat parui preti. 346.

301 Per Niente.

Qui ob rem nullam misit. 346.

302 Non t'Appartiene Sapere.

Tua quod nil refert, percunctari desinas. 347.

303 Commodo. Seruigio.

Quot commodas res attuli? 348.

304 Sospettione.

Qua re suspectus suo patri, & Phidippo fuit, exsolui. 348.

305 Imbriaco.

Vini plenum. 348.

306 Cognitione.

Inde est cognitio facta. 348.

307 Animo al Male.

Numquam animum quaesti gratia ad malas adducam partes. 349.

Disgratia.

308 Disgratia.

Incommode mihi —— euenit. 349.

309 Guadagno. Fatica.

Multa ex quo fuerint commoda, eius incommoda aequom est ferre. 349.

310 Verità.

Vt mi haec certa, & clara attuleris. 349.

311 Allegrezza. Breue Tempo.

Ne me in breue hoc conijcias tempus, gaudio hoc falso frui. 349.

312 Beato. Felice.

Deus sum. 349.

313 Ventura Buona.

Quis me est fortunatior, uenustatisq. adeo plenior? 350.

314 Risuscitato da Morte a Vita.

Qui ab Orco mortuum me reducem in lucem feceris. 350.

315 Galante. Gentile.

At tu aecastor morem antiquum, atque ingenium obtines, Vt unus hominum homo te uiuat numquam quisquam blandior. 350.

316 Non Conoscere per Vista.

Nam numquam ante hunc diem meis oculis eam, quod nossem, uideram. 351.

317 Motto. Parola.

Adeo mutito. 341.

318 Bene.

Est optume. 351.

Giouare.

319 Giouare.

Nescis, —— Quantum hodie profueris mihi. 351.

320 Liberato da Trauaglio.

Et ex quanta aerumna extraxeris. 351.

321 Far Bene, non Sapendo.

Plus hodie boni Feci imprudens, quam sciens ante hunc diem umquam. 352.

IL FINE.
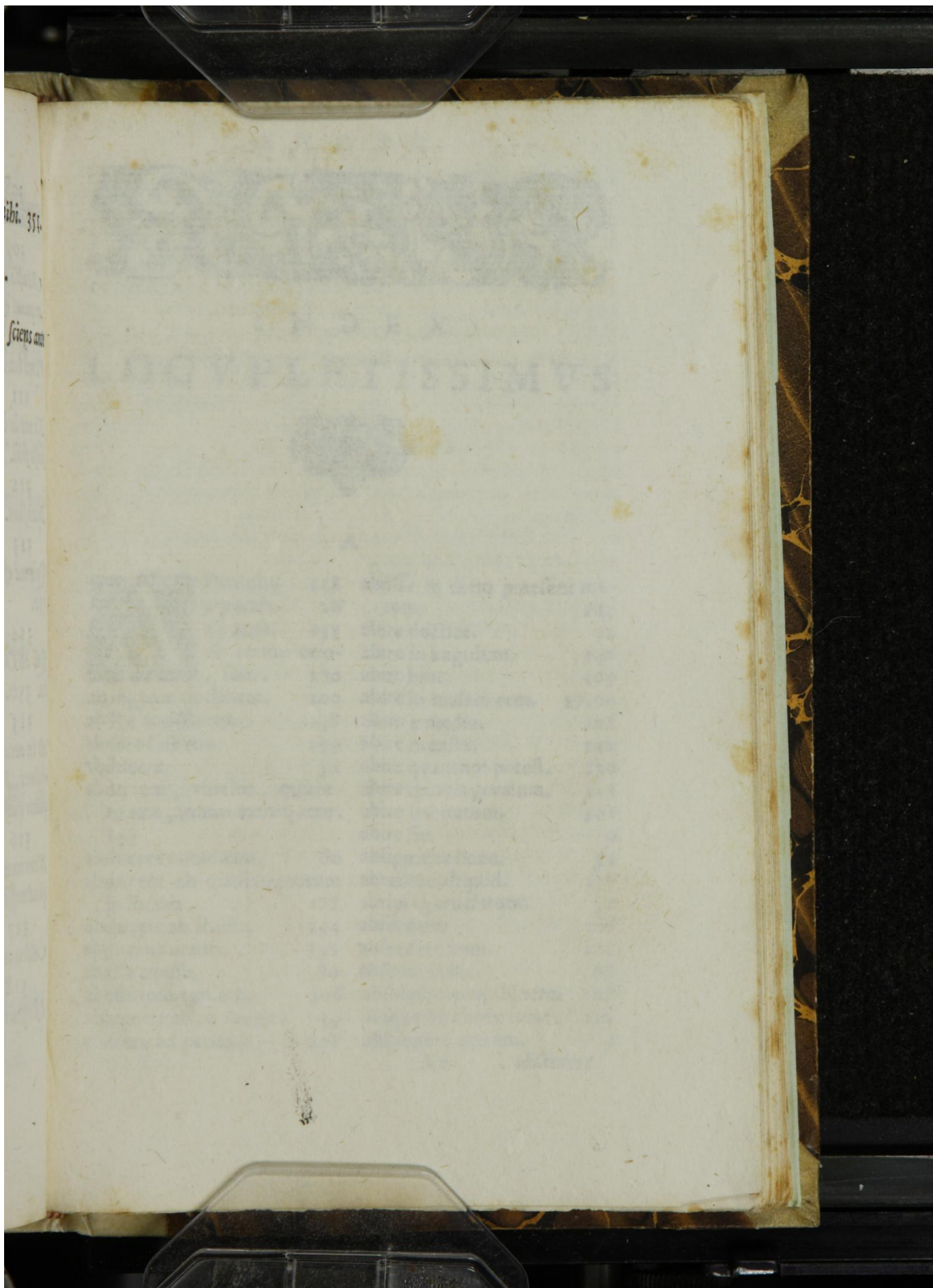
INDEX
LOCVPLETISSIMVS

A

asinus.

bene

C

caussam

compa-

consu-

D

E

eſſe

experiri.

F

facere

fama

fortius,

H

ince-

iniurius

L

M

in

minas

morbum

N

nancisci

P

paullum

pretii

quis

remit-

ſtimulum

V

uitam

uoluere

FINIS.